

BRET VARING

DOCK HOLIDAY

CENA 40 DINARA

BROJ 149

**DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU**

RAČ KAROLINE KOJL

★ **DOK HOLIDEJ** ★

BRET VARING

**RANČ
KAROLINE KOJL**

NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA
DOK HOLIDEJ
Broj 149

Glavni i odgovorni urednik:
Svetožar TOMIĆ

Urednik:
Zorka ĆIRIĆ

Naslov originala:
Brett Waring
BODINE'S LAW

Recenzija:
Radomir MILOSAVLJEVIĆ

Adaptacija i prevod:
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Lektor:
Zorka ĆIRIĆ

Tehnički urednik:
Ferenc BARAT

Korektori:
Ida DUDAŠ

Štampa: 26. XII 1983.
Tržište: 7. I 1984.
Ilona PISAR

Izdaje i štampa NIŠRO FORUM — OOUR MARKETPRINT, Novi Sad, Vojvode
Mišića 1. Glavni i odgovorni urednik: Svetožar TOMIĆ. Urednik: Zorka ĆIRIĆ.
Naslov originala: Brett Waring — BODINE'S LAW. Copyright: UNIVERSUM
PRESS.

Oslobodeno osnovnog poreza na promet, mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata
za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, broj 413-279/73. od 10. maja
1973. godine.

Dok Holidej je sedeo u sedlu na vrhu brdekog prevoja i upornim pogledom osmatrao zgrade razbacane po dvorištu ranča „Dijamond B.“ Posmatrao je prizor pred sobom već više od pet minuta ne zbog toga što mu se nije žurilo, naprotiv, za žurbu je imao dosta razloga, jer je bio umoran i konj mu je hramao zbog neispravne potkovice, već zato što mu se u izgledu i atmosferi tog ranča nešto nije sviđalo. Posle desetak godina lutanja po zapadnim granicama, čovek nauči da unapred shvati da li je negde dobrodošao ili će ga sačekati iskeženih zuba i dati mu nogu u stražnjicu. Instinkt mu je tiho šaptao da „Dijamond B.“ pripada tipu rančeva „noga u stražnjicu“ i to mu se nije dopadalo, ali, izbora nije imao: morao je da odjaše tamo i oproba sreću. Prešao je veliki put dovde i nije nameravao da odustane sada, kada je bio blizu da nađe čoveka koga je tražio.

Nekoliko ljudi radilo je u dvorištu ranča, i kada je laganim hodom usmerio svog konja prema ranč. kući, svi su prekinuli rad i okrenuli prema njemu neprijateljske pogleda. Pre nego što je stigao do kuće, iz spavaonice za kauboje izašao je jedan čovek sa naperenom puškom u rukama.

— Hej ti tamo došljače, stoj gde si. — Čovek je imao veliki trbuh, grubo, koštunjavo lice i nastupao je autoritativno kao čovek koji je na-

vikao da ga drugi slušaju. Dok Holidej je pomislio da je taj čovek nadzornik ranča.

Zategavši vođice, Holidej se oslonio rukom na kuk i bez straha pogledao u oči čoveka sa puškom. Ovakva dobrodošlica, ili bolje rečeno nedostatak dobrodošlice, nije ga nimalo iznenadila, već je samo potvrdila da ga instinkt nije prevario.

— Tražim neka obaveštenja — rekao je praveći se da ne primećuje naperenu pušku. — I hteo bih da napojim konja. Ako bi se našao neko ko bi popravio potkovicu mom konju, dobro bih platio da mi to uradi.

— Da ne tražiš malo mnogo, došljače?

— Samo onoliko koliko čovek može očekivati da dobije kad naiđe na civilizovane ljude — odgovorio mu je Holidej. — U svakom slučaju, prvećini ovakvih susreta to se može dobiti.

Krupni čovek se namrštio, a onda sasvim izašao iz spavaonice na svetlost dana. Holidej je zapazio da ima duguljastu glavu i prореđenu bičasto slepljenu kosu neodređene boje. Bio je neobrijan i gledao je neprijateljskim pogledom.

— Ne. Ovde ne — rekao je čovek tvrdokorno. — Ovo je ranč „Dijamond B.“ i skitnice su nepoželjne.

Radnici su ostavili posao i počeli su se približavati, neki od njih još uvek držeći u rukama oruđe. Ozbiljnim očima zurili su u Holideja.

— Kao što vidite, došljak sam u ovom kraju. Tražim imanje Kojlovih. Možda mi možete pomoći obaveštenjem?

Krupni čovek je smrknuto pogledao pustolova i ne skidajući pogled sa njega povikao. — Pajk! Pajk, izađi molim te ovamo, hoćeš li?

Posle kratkog vremena vrata glavne ranč kuće su se otvorila i jedan mršav visok čovek je izašao na verandu. Imao je uzano duguljasto lice, kratko podšišanu crnu kosu, guste crne obrve i agresivno isturenju bradu. Holidej je procenio da može imati nešto više od četrdeset godina.

Podižući rukama opasač sa revolverom, čovek po imenu Pajk je prišao ogradi verande, naslonio se na nju i upitno pogledao čoveka sa puškom.

Ovaj je puškom pokazao na pustolova. — Ovde je jedan došljak koji pita za Kojlove.

Mršavi Pajk je pokretom glave potkrepio svoje pitanje. — Šta su vam Kojlovi, mister?

Holidej se za trenutak dvoumio, a onda rekao. — Prijatelji. Tačnije rečeno, Džim mi je prijatelj. Njegovu ženu ne poznajem.

— Kažete da vam je Džim prijatelj?

— Tako je.

Mršavko je pogledao čoveka sa puškom i procedio kroz zube. — Otaraj ga odavde. — Rekavši to, okrenuo se i pošao da se vrati u kuću.

— Hej, čekajte malo! — povikao je Holidej. — Kakvo je ovo đavolsko mesto? Zar vi uvek tako postupate sa ljudima koji vam se obrate za pomoć?

— Samo s onima koji traže obaveštenja o Kojlovima — rekao je

mršavko. — Da vam nešto kažem, mister, radi vašeg ličnog ravnjanja. Ovo je ranč „Dijamond B” a ja sam Pajk Larabi vlasnik tog ranča. Moja reč se poštuje u ovom kraju, i ono što ja kažem to i bude. A vama sada lepo kažem da se čistite. — Glavom je dao znak čoveku sa puškom. — Otarasí ga se, Kole.

Kol Griffin, tako se zvao čovek s puškom, već je držao pušku uperenu na Holideja i samo je preteći mahnuo oružjem. — Okreni se i jaši odavde, mister.

Holidej je zažmirio očima. U njemu se kuvao revolt zbog ovako bezočnog dočeka. — Mogu li bar da napojim konja?

— Čisti se! Smesta!

— Od oštećene potkovice konj će mi sasvim obogaljiti. Neće mi trebati više od dvadesetak minuta da je sam popravim. To...

Zatvarač puške je škljocnuo i rezak metalni zvuk presekao je tišinu. Mada je već ulazio u kuću, Larabi se na vratima okrenuo. Zastao je da vidi koliko daleko će taj došljak ići u iskušavanju sreće sa Kolom Griffinom.

— Ti kao da si gluv, čoveče — rekao je Griffin. — Hajde sjaši malo, tako da ti ponovim izbliza. Tada ćeš sigurno čuti.

— Vi se svakako šalite.

— Bolje uradite ono što kaže, mister — posavetovao je Holideja jedan od kauboja, dižući lopatu koju je držao u ruci. On i ostali radnici polako su mu prilazili sa pretećim izrazom lica.

Holidej je pogledao naperenu pušku i preneo pogled na verandu odakle je Larabi sa ciničnim zadovoljstvom pratio šta će se desiti, a onda je tiho procedio kletvu i polako pre-

ko volje sjahao. Ali, nemoćna kletva i pokorno držanje bili su samo maska. Tek što je dodirnuo zemlju nogama, u njegovoj ruci se našao zapet šestometak. Zamahnuo je munjevito levom rukom i odgurnu cev Griffinove puške. Ovaj je nehotice povukao okidač i puška je opalila i rasterala kauboje. Holidej je istovremeno silovito kratko zamahnuo revolverom, i cilindar „kolta“ tresnuo je Griffinu po čelu, od čega se ovaj zateturio i pao. Nadzornik se svom težinom polusvestan pružio u prašinu, a iz nosa mu je pocureo tanak mlaz krvi.

Kauboji su stajali bez pokreta, zaprepašćeni naglim izbijanjem nasilja. Pajk Larabi je prešao preko verande lica okamenjenog od divljačkog besa. Rukama je svom snagom stisnuo ogradu verande i od stiska zglobovi na rukama su mu pobelili.

— Šta ste to uradili, do đavola?!

— Vi sidite ovamo dole! — naredio je Holidej ostrim tonom i po Larabijevom licu se moglo zaključiti da nije bio naviknut na takav način razgovora.

— Slušajte vi, kućkin sine, nemojte misliti da možete doći na moj ranč i tek tako...

Holidej nije bio raspoložen za raspravljavanje, jer je znao da sa ljudima kao što su Larabi i Griffin ne može biti razumnog razgovora, a raspravljavanje je mogao skratiti samo na jedan način. Njegov revolver je grmnuo i otkinuo nekoliko iverki s ograde samo nekoliko santimetara od Larabijeve leve ruke. Ovaj je trgao ruku i uplašeno poskočio, a iz lica mu je nestala i poslednja kap krvi.

— Ovamo dole, rekao sam — ponovio je pustolov odsečno.

Larabi je zažmirio očima i ostao na svom mestu dvoumeći se da li da posluša ili ne. Smišljao je da se dočepa revolvera, ali je sigurno došao do zaključka da je to suviše riskantno i lagano je sišao niz stepenice u dvorište. Kauboji su nemo posmatrali šta se događa, očekujući od svog gazde neki znak šta da rade. Griffin je stenjao i tresao glavom, da bi odagnao izmaglicu nesvesti, ali je još bio previše ošamućen da bi mogao da ustane.

— Ovamo! — začula se opet tiha ali još oštrija Holidejeva zapovest.

Larabi je prišao tamo gde je Holidej stajao. U njegovim očima nije bilo straha, već samo ljutine što se neko usudio da tako postupa prema njemu na njegovom sopstvenom ranču. Na licu mu se ogledao ubilački bes, i kada ga je Holidej okrenuo i njegov revolver iz futrole preselio sebi za pojas, on je muklo zastenjao.

— Platićeš mi ovo.

Holidej ništa nije odgovorio na njegovu pretnju. Prislonio je cev revolvera Larabiju iza desnog uha i glasom koji nije trpeo pogovor naredio jednom kratkonogom kauboju. — Osedlaj jednog konja tvom gazdi. Žurno. — Kada je kauboj pohitao u obližnji koral da uradi ono što mu je naređeno, Holidej se obratio jednom drugom čoveku, koščatom kauboju srednjih godina. — Uzmi mog konja i daj mu da se napije koliko hoće. Imaš tamo pojilo koliko vidim — dodao je pokazavši korito i pumpu u blizini. Zatim je povećao pritisak revolverске cevi iza Larabijevog uha. — Vi ćete jahati sa mnom do granice vašeg ranča. Tako ću biti siguran da mi vaša momčad neće stajati na putu. Jasno?

— Ti si mrtav čovek, skitnice! —

procedio je rančer, škrgućući zubima.

— Zavežite Larabi. Trebalo bi da se stidite. Tražio sam nešto sasvim malo, a svaki čovek sa minimumom ljudskog u sebi pomogao bi čoveku u nevolji. Vi ste počeli ovakvu igru, pa sada igrajte do kraja. Digao je glas i doviknuo. — Požurite tamo sa konjem!

Košcati kauboj je doveo nazad Holidejevog konja, a kratkonogi čova osedlanog konja za rančera. Griffin je još uvek grogi sedeo na zemlji i trljao bolno mesto na glavi, ne shvatajući šta se oko njega događa.

— Penjite se, Larabi, i budite vrlo pitomi, inače ću vam prosvirati kuršum kroz glavu — pripremio je Holidej rančeru i okrenuo se kaubojima. — A vi ostali, udaljite se i ponesite ovoga sa sobom — dodao je pokazavši ošamućenog nadzornika.

Kauboji su pomogli Griffinu da ustane i odveli ga do koralu gde su ga prislonili uz ogradu. Dok su oni bili time zauzeti, Holidej je hitro pojačio konja i seo u sedlo u isti trenutak kada je to uradio rančer.

— Koliko daleko misliš da ćeš stići? — promrmljao je Larabi.

— Hajde da vidimo — rekao je. Dok davši rančeru znak da pojaše ispred njega, a onda je pružio ruku, i ne skidajući pogled sa namrgode-nih kaubojâ prislonio cev revolvera rančeru na leđa. — Obarač je zategnut, a prst držim na okidaču, to imajte na umu. Čak i ako mi opalite metak u leđa, imaću vremena da pritisnem okidač i da zauvek pošaljem Larabiju u pakao. Dakle, ako vam je gazdin život mio, budite mirni kao đaćići u školi.

— Tvoj zadnji čas će uskoro doći, skitnice — procedio je Griffin kroz

zube. Opipao je prstima krvave obraze i dodao. — Počni da brojiš dane.

Holidej nije odgovorio ništa. Samo je pojačao pritisak na rančerova leđa. — Krenite.

Pojahali su lagano iz dvorišta, a razdraženi kauboji su ostali iza njih pored koralu, proklinjući i preteći Holideju zbog njegove drskosti. Griffin im je naredio da začute i zapilićući nogama uputio se prema spavaonici, osećajući potrebu za viskijem. U ovom momentu, nije mogao ništa da učini, bar zasađa dok je došljak držao uperen pištolj na gazdu. Ali, u jednom momentu, kad tad, došljak će morati da pusti Larabiju i kada to učini, on, Griffin, pobrinuće se da nalickani probisvet dobije ono što zaslužuje.

Zastao je na ulazu u spavaonicu. — Šorti, odjaši na pašnjake pored reke i reci Liju i Hovardu da su mi potrebni. Neka brzo dođu ovamo.

— Odmah Kole — odgovorio je kratkonogi kauboj, okrećući se ka koralu za konje.

Ostali kauboji su prestali da psuju i izmenjali su lukave osmehe.

Znali su šta taj poziv znači, i znali su, takođe, da došljak nema nikakve šanse da izvuče živu glavu ako se u razračunavanje umešaju Vins Hovard i Čik Li. Njih dvojica su bili glavni na ranču kada je nešto silom trebalo raščistiti, i uopšte su bili poznati u tom kraju kao dvojica revolveraša bez mnogo obzira. S njima dvojicom na leđima, došljakova sudbina je bila zapečaćena.

*

Holidej je rukom dao znak Larabiju da pođe pravcem koji je vodio

preko jednog prevoja i dalje ka jugozapadu. Rančer je jahao čvrsto stisnutih usana i ljudi, ali, prestao je da ređa pretnje svom sprovodniku.

— Šta imate protiv Džima Kojla?

— zapitao je Dok Holidej odjednom.

— Ništa. Više ništa.

Holidej ga je oštro pogledao i obrve su mu se uplino podigle. — Da nisam doživio ono što jesam, vaše reči bi me mogle prevariti. Kad sam rekao da mi je Kojl prijatelj niste me dočekali baš raširenih ruku. Otkud sad ovo.

— Možda je trebalo da pažljivije biraš prijatelje.

Holidej je malo grublje gurnuo svog taoca revolverom u bubrege. Larabi je kratko zastenjao i rukama se čvrsto uhvatio za jabuku sedla.

— Samo tovariš sebi na glavu još više neprilika, momče — procedio je kroz zube.

— Govorili smo o Džimu Kojlu — primetio je Holidej ravnodušno.

— On je mrtav.

Holidej se trgao, i oči su mu blesnule kao odsjaj kremenca.

— Mrtav? Kako? Jesu li ga vaši ljudi ubili?

Rančer se nasmejao kratko. — Ni je bilo potrebno. Buzala se ubila sama.

— Lažete. Džim nije od onih ljudi koji bi izvršili samoubistvo.

Larabi je ubilački pogledao Holideja. — Pazi na svoj jezik, mister! Nisam rekao da je izvršio samoubistvo. Rekao sam da se sam ubio. A baš to je slučaj s njim... ubila ga je njegova sopstvena glupost.

— Govorite jasnije.

Larabi je uzdahnuo. — Okupljao je odlutala podivljala goveda gore u brdima. Nešto više u planini bilo

je nevreme, došlo je do provale oblaka i formirala se bujica. Taj glupak, kažem tako iako je mrtav, jer za glupake nije šteta što su mrtvi, ulogorio se u jednoj jaruzi. U toku noći bujica je jurila niz jarugu i odnela ga. Našli su ga mrtvog četiri milje dalje, zakačenog o grane jednog drveta. I njegov konj je postao hrana lošinarima.

— Kada se to desilo?

— Pre nešto više od mesec dana. Ako si, dakle, računao da tvog starog prijatelja Kojla koštaš dobru večeru, onda si uzalud prešao toliki put. Što je za tebe još gore, može se desiti da ti ovo putovanje bude poslednje.

Holidej nije obratio pažnju na pretnju, zanet pričom koju mu je Larabi ispričao. Po svemu sudeći, to što je čuo bila je istina, jer Larabi nije imao nikakvog razloga da laže.

— Džim je bio oženjen, zar ne?

Rančer je na to pitanje postao manje mrzovoljan. — Da.

— Šta se s njom desilo? — zapitao je Holidej i ponovo gurnuo zarobljenika u bubrege.

Rančer se lagano ispravio u sedlu i jedva čujno zastenjao. — Ne znam. Pretpostavljam da je još uvek na ranču.

— Gde je njen ranč?

— Idi do đavola.

Holidej je još jednom munuo Larabiju, ali rančer je stisnuo usne i nije hteo da kaže više ni reč.

— Kakva vam je korist od ćutanja? Ja ću ga u svakom slučaju naći.

— Možda hoćeš, ali, bar ti ja neću pomoći.

— Vi mora da ste u ovom kraju vrlo popularni, Larabi. Prosto kiptite od ljubaznosti.

Rančer ga je pogledao mrgodno.

— Videćeš da se u ovom kraju moja reč poštuje, čoveče. Samo što ti to onda neće biti od velike koristi — dodao je cinično i odjednom pokazao rukom napred. — Ona rečica označava jugozapadnu granicu ranča „Dijamond B” ali, nemoj misliti da ćeš biti bezbedan kada je pređeš. Imaćeš još dugo da jašeš dok napustiš teritoriju koju kontrolišem.

Holidej nije rekao ništa i skoro jedan čas kasnije stigli su do reke i nastavili da jašu obalom, sve dok nisu naišli na jedan plitak gaz. Za vre vreme jahanja, pustolov je motrio na sve strane i zapazio je dvojicu konjanika na jednom brežuljkastom prevoju i još nekoliko drugih nešto dalje na pašnjacima pored reke. Ali, niko nije pokušao da priđe bliže. Verovao da su to bili kauboji sa ranča, zauzeti obavljanjem svojih normalnih poslova.

— Sjašite — naredio je Dok Larabiju.

— Vrag te odneo.

— Sjašite kad kažem. Revolver se preteći pokrenuo, i Larabi je mršteći se sjahao. Holidej je uzeo uzde rančerovog konja i poveo ga za sobom preko gaza.

— Možeš računati da si već mrtav — doviknuo je rančer za njim.

Na sredini gaza pustolov je zastao i okrenuo se. — Larabi, suviše mnogo brbljate — rekao je hladno. — Ostaviću vašeg konja negde gde vam neće biti teško da ga nađete, tako da vam ne dam razlog da me optužite kao konjokradicu. Sa vama čovek mora misliti na sve. A sad zbogom. Vratite se vašima.

Holidej je izgledao ozbiljan i nije izgledalo da se šali kada je zapeo obarač svog „kolta” i uperio ga na rančera. Uz poslednji dugotrajan po-

gled, kao da želi da zapamti svaku crtu Holidejevog markantnog lica, Larabi se okrenuo na petama i pošao nazad putem odakle su došli.

Holidej ga je otpratio pogledom pre nego što je poterao svog konja i vodeći rančerovog za sobom, prešao na drugu stranu reke.

— Kao što sam ti rekao, skitnice, možeš računati da si već mrtav.

Holidej je jedva razabrao reči koje je čuo, ulazeći u jednu suhu vododerinu. Osvrnuo se za momenat i na vrhu jedne stene ugledao Larabiju sa šakama sklopljenim u trubu oko usta.

S omalovažavanjem mu je odmahnuo rukom i nestao u vododerini.

II

Pajka Larabija našao je Griffin. Odmah po Holidejevom odlasku sa ranča, nadzornik je pojahao konja i sa jednog uzvišenog brdskog grebena pogledom dugo posmatrao došljaka koji je, goneći Larabiju pred sobom, pošao putem prema jugozapadu. Između njega i begunca bilo je mnogo brisnog prostora, i Griffin se nije usuđivao da priđe bliže.

U jednom momentu, šumarak drveća zaklonio je konjanike od nadzornikovog pogleda, baš na domaku reke koja je činila jugozapadnu granicu ranča „Dijamond B.”

Očekujući da će Holidej osloboditi njegovog gazdu kad stigne do reke, Griffin se spustio sa brdskog grebena i pojahao u tom pravcu, ali, nije očekivao da će Larabi ostati bez konja, i kada ga je takvog ugledao,

pohitao je da mu pomogne. Rančer je bio zaduvan, crven u licu i znojav. Čim se Griffin zaustavio pored njega, on se skljkao na jednu stenu i pohlepno počeo piti vodu iz čuturice koju mu je njegov nadzornik dao.

— Nisam očekivao da će ti onaj kućkin sin uzeti konja, Pajkl!

Larabi je počutao neko vreme s odgovorom, sipajući vodu iz čuturice na glavu. Pljusnuo se po licu i očima i protrljao vrat vlažnom rukom.

— Ta protuva će mi platiti.

— Da, gazda, platiće. Čudna stvar, naoko bi čovek pomislio da je neki pristojan čovek. Lepo je obučen, ima dobrog konja i opremu, a vidi kakav je ispao. Čovek se prevari gledajući ga, ali, utoliko gore po njega. Čekao sam da te pusti, pa tek onda nešto da preduzmem. Naredio sam da Čik i Vini sačekaju na ranču.

— Nije mi dovoljno da ga prebiju — izdrao se Larabi. — Hoću da ga vidim mrtvog. Reci Čiku i Viniju da će za to dobiti posebnu premiju. Naći će ga negde na putu za Kojlov ranč. Uputio se tim pravcem, mada to ne zna. Pitao me je za put, ali mu ja nisam hteo reći, no, on je sam slučajno pogodio pravac. — Lagano je ustao sa kamena. — Hajdemo, vratimo se na ranč.

Jašući dvojica na jednom konju, pojahali su preko grebena nazad na ranč, gde su ih ispruženi u hladu verande čekali Vini Horvard i Čik Li, dvojica ozloglašanih nasilnika u službi gramzivog stočarskog barona.

Hovard je bio krupan čovek surovog izgleda sa masnim podvaljkom i prerano ćelavim temenom. Imao je sitne svinjske oči, nos iskrivljen od mnogobrojnih povreda u svako-

dnevnim tučama, i jedno klempavo uvo koje je ličilo na zgužvan list karfiola.

Imao je oko trideset godina, odelo mu je mirisalo na dugo neopran znoj i ustajalu prljavštinu, a opšti izgled je odavao neurednu i zapuštenu osobu.

Čik Li je bio mlađi i mršaviji, ali je izgledao podjednako brutalan. Blizu ugla usana imao je dubok i reekav ožiljak koji je vukao usne na jednu stranu i njegovo lice činilo nepravilnim. Zbog tog ožiljka, činilo se kao da se stalno smeši.

Obojica su nosili po dva „kolta“ i ukrašene opasače pune metaka.

Sjahavši sa Griffinovog konja. Larabi jedva da je pogledao u njihovom pravcu. Trupćući ljutito nogama, ušao je u kuću, a revolveraši su upitno pogledali nadzornika koji je takođe sjahao. Područali su na dva lovačka psa, koji čekaju da budu pušteni sa lanca.

Kol Griffin se osmehnulo. — Pa, došlo je vreme za nagrade, momci. Larabi traži da onaj skitnica bude mrtav. Za vas dvojicu to će biti lak posao. Ipak, pazite, jer došljak nije naivan. Brz je i lukav kao što ste verovatno čuli. Jaše mrkova koji hramlje zbog naprsle potkovice, što znači da nije mogao daleko da odmakne. Neće vam biti teško da pratite njegov trag. Još jedno: gazda želi da to završite pre jutra.

Hovard i Li su ustali odmah.

— Biće završeno — obećao je Hovard usjaktelih sitnih svinjskih očiju od oduševljenja zbog očekivanog izliva nasilja. Za njega je nasilje bilo pravi život, uživao je u tome da bude surov, da muči ljude i da gicda kako se u mukama previjaju kao crvi.

Griffin se osmehnuo zlobno. Znao je sigurno da će došljak do jutra biti mrtav, ali, znao je i to da neće umreti lakom smrću ako to i najmanje zavisi od Vinsa Hovarda. U njegovim rukama došljaku će smrt izgledati kao spas.

Pomisao na to, radovala je Kola Grifina.

•

Uklanjanje tragova oduzelo je Doku Holideju dosta vremena, ali je taj posao bio neophodan. Znao je dobro da čovek kakav je Larabi neće dopustiti da se incident i doživljena sramota tek tako završe. Napravio ga je pred njegovim ljudima nesposobnom budalom, i taj čova neće prezati ni od kakvog nitkovluka da vinovnika sramote kazni za njegovu drskost.

Očekujući odmazdu, znao je da tragove nije izbrisao onako dobro kao što je želeo. Konj mu je jako hramao zbog čega su kopita ostavljala u zemlji dublji otisak nego obično. Pa je postojala mogućnost da je negde napravio propust i ostavio neki deo traga neizbrisan, koji bi dobar tragač lako mogao naći.

Holidej je nastavio da jaše sve dok odsijaj već zašlog sunca nije lagano prešao u polutamu, a onda je odbačio jedan visok brdski prevoj da se na njemu ulogori. Početak noći je došao bez mesečine, tako da nije mogao da vidi da li ga je neko pratio. Ne želeći ništa da rizikuje, ugasio je vatru čim je, jelo bilo zaprežano, a voda za kafu uzavrela. Hrana koju je te večeri pripremio bila je poslednji ostatak njegovih malih zaliha.

Da konjska potkovica nije bila naprsla, nastavio bi da jaše i noću prede brdski prevoj, ali, s povredom nogom, ždrebac sigurno ne bi izdržao napor penjanja. Sa pola srca se kajao što je nešto ranije ostavio Larabijevo konja, da ne bi, kao što je rekao rančeru, pružio povod da mu se šerif nakači na leđa s optužbom da je konjekradica. Sada bi mu taj konj i te kako dobrodošao.

Sakrio je koliko je to bilo moguće, konja u žbunje i razgazio još vruć pepeo i ugašeno ugljevlje vatre. Pri slaboj vidljivosti, nije mogao da bude siguran da li je taj posao dobro obavio, ali se nadao da se od nekog neugašenog ugarka neće napraviti požar. Makar mali plamičak mogao bi u nezgodnom trenutku odati njegovu lokaciju. Kada je to završio, povukao se u žbunje blizu svog konja, i sa glavom na sedlu i revolverom u ruci navukao šešir preko očiju. Noć je bila topla, i mada je računao da će kasnije zahladniti, nije hteo da se pokriva ćebetom. Ako bi se pokazalo nužnim da se brzo pokrene i stupi u akciju, nije želeo da ga nešto ometa. A imao je predosećaj da će te noći biti potrebno da brzo stupi u akciju.

To što je očekivao došlo je brže nego što se nadao, i zamalo se nije desilo da bude uhvaćen na prepad.

Dremao je kada ga je neki šum trgao. Stisnuvši čvršće dršku „kolta“ otvorio je oči i pogledao ispod oboda šešira. Nije mrdnuo ni prstom dok je načuljenih ušiju osluškivao da čuje da li će se šum ponoviti. Šum se ponovo čuo, jedva čujan šum koji bi čovek nedovoljno iskusan u životu na zapadu, mogao smatrati uobičajenim noćnim šumom prouzrokovanim kretanjem neke noćne

životinje, ili guštera koji gmiže između stena.

Ali, Holideju je taj šum bio dobro poznat: grebanje odeće po kamenu dok čovek lagano puzi penjući se na vrh prevoja.

Bio je to trenutak za akciju. Otkotrljao se sa mesta gde je ležao, odbacio šešir sa čela i naperio revolver u pravcu odakle je šum dolazio. Ugledavši pri slaboj svetlosti zvezdanog neba nejasnu siluetu pognutog čoveka, opalio je bez razmišljanja. Neko je kriknuo i Holidej je video kako se ta silueta trgla, a onda se začulo kotrljanje tela niz padinu.

Na prevoju se, međutim, nalazio još jedan uljez i taj zamalo što nije prikucao Holideja. Njegova puška je grmnula, i tane je ukresalo roj varnica u steni samo desetak santimetara daleko od Dokovog ramena. On se ponovo zakotrljao i zamalo što nije zapao pod kopite svog konja koji se od pucniave i sevanja žestoko uplašio i njišteći počeo da trunaka kopitama, gazeći žbunje oko sebe.

Tanad iz puške ponovo su proširala granje. Holidej se zaklonio iza sedla i tek što je legao, čuo je udar olovnog taneta u kožnu konstrukciju. Od udara, sedlo je zadrhtalo, ali Dok je sada znao tačan strelčev položaj i kleknuvši na desno koleno nanišanio, i levom rukom zategao obarač revolvera. „Kolt“ je poskočio u njegovoj ruci, pucanj je grmnuo i Dok je čuo stenjanje praćeno zvučnim zveketom puške koja se kotrljala niz kamenitu padinu.

Zureći kroz tamu, Holidej je ugledao nejasnu ocrtanu siluetu nesuđenog ubice iz zasede kako trči prema zaklonu iza jedne velike stene. Uzevši „kolt“ u obe ruke, Dok je

brzo nanišanio i ispalio poslednji hitac. Begunac se trgao kada mu se olovo zarilo u telo, poskočio i skotrljao se sa jednog kamenitog ispusta niz padinu za svojim ortakom. Pustolov je požurio da ponovo napuni ispražnjen revolver.

Holidej je dograbio vodice svog uplašenog konja i vezao ga za niske grane da bi ga osedlao. Vinuvši se u sedlo, nabio je šešir čvršće na glavu i pojahao duž grebena u pravcu jedne gomile stena koje je ranije primetio. U pomrčini je bila dosta teško orijentisati se, ali. Dok ih je ipak brzo našao i kliznuvši iz sedla poveo svog ždrepeca u zaklon. Pošto je izvadio napunjen revolver, pošao je nekoliko metara dublje među stene, spreman da svakog trenutka opali ako bi se neka nova nevolja sručila na njega.

Ništa se međutim, nije desilo i sa dolaskom prve sivkaste svetlosti praskozorja ugledao je telo drugog čoveka na koga je pucao, zgrčeno na jednoj steni u podnožju. Jedna ruka mu je bila izvišena i kao namerno stavljena iznad glave, a jedna noga neprirodno savijena.

Potražio je pogledom prvog napadača ali ga nije ugledao. Smatrajući da se možda sakrio iza nadnetog ispusta u steni, Holidej se oprezno privukao do mesta odakle je imao neometan pogled oko cele padine, ali, od prvog napadača nije bilo ni traga ni glasa.

Sačekao je strpljivo da se sunce popne na horizontu i da na predeo ispod njega prospe svoje zlatno tople zrake. Sada, pri punoj dnevnoj svetlosti, mogao je jasno da vidi tragove kuda su prvi napadač skotrljao prilično velika mrlja koja mu se činila da je mrlja krvi. Holidej je čvršće

stisnuo dršku revolvera. Od kako je pucnjava prestala nije čuo topot kopita niti šum da je neko odjahao, ali, bilo je moguće da je prvog napadača samo ranio i da je ovaj iskoristio noćnu tminu da pobegne.

Holidej je svezao konja za jedan kamen i išunjabao se iz zaklona među stenama. Držeći sve vreme spreman revolver u ruci, pažljivo je obišao oko krajnjeg ugla grebena i dalje kroz šumarak koji se tamo toga nastavljao. Na ivici šumarka, naišao je na mesto gde su bila svezana dva konja. Sada više nijedna životinja nije bila tu, i Holidej je spustio obarač revolvera i pošao prema mestu gde je u podnožju padine ležao poginuli napadač.

Bio je mršav, i na uglu usne imao je reckav ožiljak koji mu je usne zatezao u neku vrstu ružnog osmeha. Bio je pogođen sa tri metka i, ako nije bio mrtav od njih, onda ga je dokrajčio pad niz liticu.

Na njemu nije bilo ničega na osnovu čega bi ga mogao identifikovati, jer lice nije poznavao, ali, nije sumnjao da je to bio čovek sa ranča „Dijamond B”.

Zaključivši da u blizini nema nikoga i da u toj okolini nema šta više da traži, vratio se do svog konja, pojahao ga i širom otvorenih očiju i načuljenih ušiju, sa revolverom u ruci puštenoj ležerno pored tela, pošao niz dužu, manje okomitu padinu prevoja.

Morao je biti i dalje oprezan, jer Larabi na njega nije ostavio utisak čoveka koji će zbog prvog neuspeha odustati od onoga šta je naumio.

Pajk Larabi je bio prilično uzdrman kada se odmah posle doručka Vins Hovard vratio na ranč, zamrljan krvlju i prašinom. Još više ga je potresla činjenica što je Vins sa sobom vodio Liovog konja, što je značilo da je Čik Li mrtav.

Rančer je sedeo za stolom u trpezariji svoje velike kuće i pušio cigaru posle doručka. Sluga Indijanac je sklanjao posuđe sa stola, kada je Larabi primetio Hovardov dolazak. Kada je stigao do koralu, Hovard je skoro pao sa konja i kauboiji su istrčali iz spavaonice da mu priteknu u pomoć. U tom momentu, Larabi je već bio na polovini dvorišta. Odgurnuo je grubo kauboje u stranu i rekao Kolu Grifinu da Hovarda spusti na zemlju. Pogledao je kratko ranjenika i okrenuvši se, naredio jednom kauboju da pozove kuvara i da donese dosta tople vode.

Za to vreme, nadzornik ranča je kleknuo pored Vinija i raskopčao mu košulju. Revolveraš je dobio metak u gornji deo grudni, a lice mu je bilo izgrebano komadićima škrljaste stene odbijenim kuršumima. Ispod ključne kosti, imao je duboku posekotinu iz koje je obilno tekla krv. Nije se moglo reći da li je kuršum još uvek u telu ili nije.

Revolveraš je bio siv u licu od doživljenog šoka i gubitka krvi, a lica oko sebe gledao je staklastim očima. U tome je prišao kuvar, noseći veliku činiju tople vode, jod, zavoj i malu flašicu brendija koju je odmah prislonio Hovardu na usne. Ovaj je požudno otpio nekoliko gutljaja, zakašljao se, a onda ponovo potegao iz flašice, dok se kuvar dao na čišćenje rane. Kada je primetio da je Hovard sasvim došao sebi i da je svestan šta se oko njega događa,

Larabi je kleknuo pored njega. Stavio mu je ruku na zdravo rame i nertremice ga pogledao u oči.

— Jeste li ga sredili?

Vins Hovard je lagano odmahnuo glavom. — Kučkin sin se nadao da ćemo doći za njim i čekao nas je. Pogodio me je čim sam zakoračio preko vrha prevoja Ketidrel Ridž. Srećan sam što u padu nisam sloomio vrat. Čik je već bio na grebenu. Čuo sam kad je njegova puška pukla, ali kučkin sin se pokazao veštijim nego što smo se nadali. Pogodio je Čika na mrtvo i smakao ga kao glinenog goluba. Čim sam mogao, ja sam se nekako dovukao do konja i pobegao.

Larabi je opsovao i uspravio se.

— Opasniji je nego što smo računali, Pajk — rekao je Griffin tiho.

Rančer je smrknutog lica klimnuo glavom. — Kučkin sin! Sredio mi je dva najbolja čoveka. Jednog je ubio. a drugog obogaljio. Nitkov! Uštva nalickana!

— Neće to uspeti kad ga skovitalamo u grupi, Pajk.

Larabi se namrštio. — Do đavola, sada je verovatno već daleko. Sigurno je odjahao na Kojlov ranč. Ali, dobiće on svoje. Ako mene pitaš, siguran sam da će ostati na Kojlovom ranču kad sazna šta se događa i šta se sprema Karolini Kojl. A ako bude toliko glup da promoli lice u gradu... — Pajk Larabi se osmehnuo podmuklo. — Znaš, nisam tek onako bez razloga prikačio šerifsku zvezdu Rajliju Volu na prsa.

Griffin se nasmešio zlobno. — Trebalo je da znam da ćeš za svaki problem naći pravi odgovor, Pajk. A šta ćemo sa Vinsom?

Larabi je nestrpljivo odmahnuo

rukom. — Odvedi ga lekaru. Ovakav kakav je, nije mi ni od kakve koristi.

Posle te bezdušne primedbe Pajk Larabi je stavio cigaru u zube i odlučnim korakom uputio se nazad prema ranč kući.

*

Jutro je bilo već dosta poodmaklo kada je na jednom proplanku okruženom prošaranom šumom u podnožju brda Holidej ugledao kolibu brvnaru.

Pre nego što je primetio tanku, jedva vidljivu spiralu bezbojnog dima koji se dizao kroz vazduh, osetio je njegov miris. Sivi oblaci valjali su se nebom, preteći bliskom kišom, i on je rešio da iz zavežljaja na sedlu odmota kišni ogrtač, radije nego da zaklon od kiše potraži u šumi ka kojoj bi morao pohitati. Koni mu je iako hramao i znao je da ne bi mogao izdržati nikakvo ubrzanje i dalji put.

U običnim prilikama mogao je zaklon od dolazećeg nevremena potražiti u brvnari što bi bio normalan postupak, ali, imajući još uvek u vidu tretman koji je doživeo na „Dijamundu B“ strepeo je da bi i

Tek što je razvio kišni ogrtač, prve kapi kiše počele su da prskaju, i on ga je prebacio preko ramena i zakopčao ispod grla. Za to vreme kiša je već počela jako da pada i u Dokovim ušima je odjeknulo njeno šuštavo bubnjanje po impregniranom platnu. Dok je navukao dublje šešir na čelo i uvukao glavu u ramena.

To mu je spaslo život.

Nešto je proletelo pored njegovog lica zujeći kao razljućena pčela, a odmah zatim odjeknuo je prasak puške. Pogledavši u pravcu odakle se prasak čuo, ugledao je mali oblačić barutnog dima koji se dizao iznad jednog prozora kolibe.

Hitac iz puške je planuo još jednom, i tane je prozujalo kroz obližnje granje, odbijajući na sve strane komade iverki i grančice. Holidej je plegao po vratu svog mrkova i poterao obogaljenu životinju u zaklon iza obližnjeg drveća. Sjahavši izvukao je revolver i prilegao iza drveća, proklinjući u sebi što je razdaljina između njega i kolibe suviše velika za precizan hitac iz revolvea. Ipak, nanišanio je prema prozoru.

— Baš neka gostoljubiva zemlja — promrmljao je ispaljujući prvi metak.

Puška isturena kroz prozor odgovorila je na njegovu paljbu i on je plegao u zaklon. Ispaljena tanad odvalila su komadiće iverja samo nekoliko santimetara iznad njegove glave.

III

Da mu konj nije toliko jako hramao, Holidej bi jednostavno odjahao, pazeći da dok se udaljava između njega i opasnog prozora na kući bude drveća za slučaj da opasni strelac nastavi svoju neprijatnu igru.

Kiša mu se slivala niz vrat, i on je drhtao od hladnoće. Pomerio se malo iza svog zaklona i tog pokreta

još više vode slilo mu se s oboda šešira niz vrat i kičmu neprijatno ga hladeći do srži kostiju. Usne su mu se stisnule i Holidej je bolje namestio okovratnik svog sakoa i šešir, ali je istovremeno zaradio ogrebotinu od jedne grančice koja ga je zakačila po licu.

Šta je tu je, pomislio je mada mu je položaj bio težak. Dodavola sa svakim ma ko da je u kući. Nije nameravao da daveka ostane tu gde je i da prokisne do gole kože dok onaj prokleti gad od čoveka u kući sedi i uživa u suvom i toplom. Podigao je revolver i ne obazirući se na dva kuršuma koji su zviznuli kroz granje sasvim blizu njega, opalio nekoliko metaka prema kolibi, obeležavajući hicima tačkastu liniju od rupa na vratima i oko prozora.

Zanemariivši svaku opreznost, otkopčao je kišni ogrtač i koliko god je mogao potrčao između drveća. Kada je odjek njegovih hitaca zamro u krošnjama drveća i obližnjim brdima, on je već bio obišao kroz šumarak i nalazio se u visini zadnjeg dela kolibe. Zastao je trenutak da izbaci čaure i napuni revolver a onda je, dišući ubrzano od trčanja, lagano nastavio da se šunja ka kolibi. Ako je uspeo da izmakne strelčevom oku, onda je njegov poduhvat već upola uspeo.

Strelac iz kuće je opet otvorio vatru još uvek ciljajući ka mestu gde je Holidej prethodno bio. Holidej je sada bio sasvim siguran da je rafal koji je ispalio prema kolibi naterao strelca da sagne glavu u zaklon, i da ga zbog toga nije video kada je potrčao kroz šumarak. To mu je sasvim odgovaralo, a sem toga, ukazivalo je da strelac u kući nije bio mnogo iskusan.

Sada već sasvim siguran u sebe. Dok je bez ustezanja potrčao iz zaklona preko jedne omanje čistine, preskočio preko uzane leje sa povrćem, provukao se kroz ogradu od letava i šćućurio se iza malog kokošinca, proklinjući u sebi proklete pernate životinje, koje su, uplašene njegovim prisustvom, počele da kokodaču. No, odmah je skočio odatle i za tren oka se našao pored zadnjih vrata gde je za trenutak zastao i oslušnuo. Unutra se ništa nije čulo. Izmahnuo je nogom i grunuo u vrata koja su se uz tresak, lomljivu i razletanje iverki, polomila i otvorila. Jurnuvši unutra. Dok se našao u dosta velikoj prostoriji podeljenoj na dva dela čebadima zakačenim na zategnut konopac. Odmah je video strelca šćućurenog pored prozora na prednjem delu kolibe koji se na tresak vrata iza sebe, munjevitno okrenuo da se suoči sa novom opasnošću. Taj čovek se tako brzo okrenuo da se zapleo i uz tresak seo na pod, pritisnuvši tim nespretnim pokretom pušku između svog vitkog tela i zida. Bez oružja, strelac je bio bezopasan i nemoćan.

Holidej je uperio revolver na nje-ga.

— Ako se samo makneš prosviraću ti tu ludu glavu.

Tek tada je primetio da strelac uopšte nije bio muškarac nego žena, sa dugačkom kosom boje lana koja joj je padala skoro do polovine leđa. Ona je prkosno zabacila glave i ne pokazujući ni trunke straha pogledala u uperen revolver.

— Odlazite iz moje kuće, lupežu! — prasnula je, a zelenkaste oči su joj sevnule. Stisnula je usne u grč ljutine i mržnje.

Čak i tako, iznenađena, ali više

gnevna nego uplašena, izgledala je lepa žena. pomislio je Holidej kada je nešto škljocnulo u njegovom sećanju, nešto što je Džim Kojl pomenio u svom nismu, o zelenookoj ženi kose boje lana.

— Misis Kojl? — zapitao je naglo zainteresovan za ženu koja je pokazivala toliko odlučnosti i energije.

Ona je i dalje sedela i zurila u njega.

— Jeste li vi gospođa Kojl?

— Zašto se mučite da me to pitate? — prasnula je. — Vi vrlo dobro znate ko sam ja. Da li to hoćete da proverite pre nego što povučete okidač?

— Hei, čekaite, stanite malo. Nemam nameru da vas ubijem... iako se niste baš ljubazno poneli prema meni. — Holidej je spustio obarač revolvera i osvrnuvši se oko sebe, vratio revolver u futrolu. Digao je ruke do ramena i pokazao joj prazne šake. — Vidite? Shvatate sada da nemam nameru da vam učinim ništa nažao.

Istog trenutka, ona je skočila na kolena, dograbila pušku iza leđa i uperila je na Holideja. U toj situaciji, Holidej nije imao izbora, jer je mahnita žena mogla povući okidač i opaliti bez šanse na promašaj. Skočio je kao panter, zamahnuo nogom i čizmom dokačio cev puške koja je odletela uvis baš kada je žena povukla oroz. Puška je grunjala i tane je prosviralo kroz terpanir i drveni krov, a onda je Holidej dograbio cev i istrgao joj iz ruke oružje koje se još pušilo sa takvom snagom da je ona poletela napred i pala na ruke i noge. Kriknula je uplašeno dok je Holidej bacio pušku iza sebe, i u nastupu ljutine zgrabio je rukom za kosu i zabacivši joj

glavu unazad pogledao je u još uvek ljutite i prkosne oči.

— Čujte za ime božje, hoćete li se već jednom smiriti! — zapitao je, trudeći se da ne vikne.

— Pustite me, vrag vas odneo!

— A zašto bi trebalo da vas pustim? Verovatno da biste mi onda zarili nož u rebra. Ne, ne puštam vas dok se ne smirite. I slušajte dobro! — zatresao joj je glavu, jer je mlada žena počela da se koprca i da se otima. — Sto mu gromova, tražim vas već danima.

— U to ne sumnjam! Mada bih sa pravom mogla očekivati da će vam Larabi reći gde možete da me nađete. To je mnogo jednostavnije i uštedelo bi vam tu muku.

— Nemam ja nikakve veze sa Larabijem. Ja sam Dok Holidej. Ja sam Džimov prijatelj.

Ona je prestala da se otima i sa nevericom ga pogledala. — Dok — ponovila je tiho kao odjek njegovo ime. — Vi ste Dok Holidej? — No, odmah zatim se namrštila. — E pa, to ćete morati da mi dokažete. Svakom može da dođe i da mi se predstavi kao Džimov prijatelj.

Dok je uzdahnuo. — Čujte, ja imam jedno Džimovo pismo, istina nešto starog datuma, ali sa njegovim rukopisom. Rukopis ćete valjda prepoznati. Pismo se nalazi u mojim bisagama na sedlu. Kiša pada kao iz kabla, a moj konj je svezan tamo u onoj skupini drveća nedaleko od kolibe.

Kiša je tako jako bubnjala po drvenom krovu pokrivenog terpapierom da je Holidej morao glasnije da govori da bi ga ona čula. No, na njenom licu nije se videla nikakva promena posle tog Dokovog objašnjenja.

— Baš me nije briga i ako budete morali da plivate. Hoću da vidim dokaz, pre nego što vam poverujem.

— Zar tako? Sto mu gromova, neka vam bude. Ali, ako ja moram da budem mokar, onda ćete biti i vi. — Povukao je za kosu prema vratima. — Ako vas povedem sa sobom, bar ću biti siguran da mi nećete prosvirati glavu kuršumom dok sam tamo napolju.

— Pustite me da uzmem nešto što će me zaštititi od kiše — prasnula je žena i Holidej je pustio da uzme jedno ćebe sa konopca i da ga prebaci preko glave i ramena.

Pribojavajući se da mu žena može u nastupu očajanja pobeći, Holidej je dograbio za mišicu i poveo je sa sobom preko blatnjavog dvorišta kroz kišu koja je lila kao da se nebo otvorilo, do mesta gde je njegov konj oborene glave stajao ispod jednog drveta, dok se kiša u mlazevima slivala niz njegova leđa. Ona se namrštila kada je videla kako se jedna životinja naslanja na jednu nogu a drugu bolnu drži u vazduhu, i tek onda, kao da joj je srce omekšalo, rekla Holideju da može rasedlati konja i ostaviti ga u jednoj maloj štali odmah iza kuće. Holidej je to i učinio i noseći bisage i čebad za spavanje, oboje su se pljuskajući nogama kroz žitko blato vratili nazad u kolibu. Ušavši unutra ona je odmah podstakla vatru i bacila na nju nekoliko suvih komada drveta.

Za to vreme, Holidej je preturao po svojim bisagama i izvadivši iz jedne stare lisnice iskrzanu kovertu pružio je ženi. Ova je brzo dograbila pismo, letimice pogledala kovertu, a onda izvadila papir iz omota, sela na stolicu pored grubo na-

pravljenog stola i počela da čita. Holidej je posmatrao kako se izraz njenog lica malo pomalo menja, ali trebalo je da pismo pročitao do kraja pa tek onda da poveruje da zaista ima posla sa čovekom koji joj nije neprijatelj. Digla je pogled sa pisma i slab smešak joj je zaigrao na usnama. Holidej je primetio da su joj oči vlažne. Uz primetno drhtanje ruku ona mu je vratila pismo.

— Mislim... mislim da mi više ništa nije potrebno. Sad verujem da ste vi onaj za koga se izdajete. Džim vas je često puta opisivao i vidim da vi zaista ličite na čoveka o kome mi je govorio, mada sam uvek mislila da ste vi znatno stariji. Verovatno zbog toga što vas je predstavljao kao iskusnog čoveka koji zna šta je život.

— To je relativno. Verovatno sam Džimu tako izgledao, jer sam nešto stariji od njega. Sećam se da sam i ja tako gledao na one koji nešto više znaju od mene — rekao je na to Holidej. Nekoliko jedva primetnih borica izazvanih blagim osmehom ukazalo se na uglovima njegovih sivoplavih očiju, i to je donekle omekšalo oštrinu crta njegovog lica iznad koga su se lučno pružale dve duge naglašene obrve. Gusta tamnomrka skoro crna kosa sa plavkastim prelivima skrivala mu je vrhove ušiju i sa potiljka padala na vrat, gde se lomila u krupan ležerno začesljani talas.

Ustao je i pogledao je sa visine svojih metar i devedeset santimetara. Mišićavih ali ne previše širokih ramena, uzanog struka i bokova, sa revolverom opasanim ispod skladno skrojenog sakoa od tamnosivog tvida navučenog preko od pu-

lovanja izgužvane košulje i svilenog prsnika, izgledao je Karolini Koji baš onako kako ga je Džim opisivao, više džentlmen nego revolveraš, više čovek koga vetrovi sudbine nose kroz buran život nego čovek željan pustolovina.

— Trebalo vam je dosta vremena da dođete ovamo — rekla je, i Doku se učinilo da je u njenom glasu osetio prizvuk diskretnog prekora.

— Tačno, ali nisam ja samo kriv za to. Pismo je stiglo u odredište kad ja nisam bio tamo bio i prošlo je više od dva meseca dok sam ga primio. Znate, ja dosta putujem i nije me lako naći. — Odgovorio je Dok i osmehnulo se krajičkom usana. — A sem toga, i uz put sam imao neprilika, pa sam morao dosta da obilazim i tako sam izgubio još neki dan. Ništa ozbiljno moram da dodam — rekao je kada je primetio da je ona instinktivno pogledala prema revolveru u futroli. Odmahnuo je kratko glavom i vrhom cipele privukao slobodnu stolicu do sebe i seo. — Ne, nije bilo nikakvog obračuna revolverima. Upao sam u sukob sa nekim momkom za koga se ispostavilo da je razmaženi sin nekog velikog rančera. Ja sam momka malo preslišao tako da su mu uši briđele, ali starom se nije dopalo da se na tome završi. Poslao je za mnom dvojicu nevaljalaca koji su me dosta, dugo gonili. Zbog toga duže vremena nisam mogao da se ponašam kako hoću. Nadao sam se ipak da će Džim naći neku zamenu za mene, ali, Larabi mi je rekao da sam zakasnio, da je Džim izgubio život u nekoj poplavi ili tako nešto.

Karolina Koji je klimnula gla-

vom i kažiprstom obrisala suzu ispod oka. — Pre četiri nedelje. Znam da je svima izgledalo da je to nesrećan slučaj, ali, ja ipak okrivljujem Larabija. — Izraz lica joj je odjednom postao tvrdi. — A kako se desilo da ste vi s njim u tako prijateljskim odnosima da razgovarate o tome?

Holidej joj je sa nekoliko rečenica objasnio kako je došao na ranč „Dijamond B” i kako je došao u sukob sa Larabijem.

— Oh, sad shvatam — rekla je kada je Dok završio svoju priču, i na licu joj se pokazao izraz olakšanja. — Pa, eto kao što sam rekla, ja okrivljujem Larabija za Džimovu smrt. Od kako smo došli i naselili se na ovom imanju, on nas je neprestano gnjavio i progonio. Svako ko bi došao da radi za nas bio je negde sačekan, u gradu ili na drugom mestu i dobro preslišan. Hoću da kažem prebijen. Njegovi ljudi su rušili naše ograde i razjurili nam stoku uključujući tu i ona divlja grla koja su dolazila na naš ranč. Na ta ukradena grla, jer faktički Larabi je tu stoku od nas ukrao, oni su stavljali žig ranča „Dijamond B” i ništa nije vredelo što smo se žalili šerifu. Šerif je Larabijev čovek, kao i većina odgovornih u gradu.

— Da, to je dosta obična pojava kad u jednom kraju postoji moćan i bezobziran čovek. Ali, kako je došlo do toga da sumnjate Larabija za Džimovu smrt? — zapitao je Holidej.

— Pa, evo kako. Njegovi ljudi su namerno naterali jednu gomilu naše stoke u klanac gde se Džim udavio. Tih dana neprekidno je padala kiša, i Larabi, koji je ovde rođen i ovde odrastao, znao je vrlo dobro

da se u tom klanecu posle tolikih kiša mora stvoriti bujica. Budući da je bio došljak i neiskusnik, a uz to nije poznavao teren, Džim za tu opasnost nije znao. Rezultat toga je bio da kada je pošao da traži stoku i kad je te noći zanoćio u jaruzi, posle jednog naglog velikog pljuska voda je provalila neki jaz uzvodno, i jurnula niz jarugu. Dok se Džim probudio voda ga je odnela, bar pretpostavljam da je tako bilo.

— Može biti da ste u pravu, ali, nema načina da se dokaže da mu je Larabi postavio klopku.

— Da, to znam. I sem toga, kakva bi korist bila i ako bi se to dokazalo. Sada je sve kasno. Džim je mrtav.

Odjednom, žena je briznula u plač i nekontrolisano zajecala. Holidej je gledao ćutke i pustio je da plače, jer je mislio da je za nju bolje ako se isplače. Ustao je, prišao vatri i zabavio se izvesno vreme pripremanjem. Kada je kafa bila gotova i kada je Dok natio tečnost u dve šolje, ona je već ovladala sobom i moglo se s njom dalje razgovarati. Obrisa je oči crvene od plača i s osmehom mu zahvalila kada joj je Dok pružio jednu šolju.

— Oprostite. Ali, ovo je prvi put posle Džimove smrti da sam imala priliku da se stvarno opustim. Nisam do sada plakala i... priznajem da sam se zbog toga osećala krivom. Ali, kada sam videla to pismo pisano njegovom rukom i znajući da ste vi Džimov prijatelj, nešto je u meni puklo i više nisam mogla da se uzdržim. U ovom kraju nemam prijatelja sa kojim bih mogla tako da razgovaram kao sa vama. Nismo ih uspeli steći, jer se svi plaše Larabija.

Holidej je sa razumevanjem klimnuo glavom. — Verujem da vam je to činilo dobro.

Ona je s izrazom odsutnosti na licu klimnula glavom, igrajući se šoljom za kafu i ne pokazujući želju da kafu popije do kraja. — Da, to je vrlo teško i mislim da je teško shvatiti... Sve vreme sam morala da se borim protiv Larabija i opšte odbojnosti i neprijateljstva koje nam je on u gradu nametnuo. Na primer, odjednom mi je otkazan kredit u trgovinama i priznajem da me je to teško pogodilo...

— Da, primetio sam da su vam zalihe vrlo tanke kada sam tražio kafu — rekao je Holidej. — Rekao bih da se u poslednje vreme niste baš obilno hranili.

Ona je ravnodušno slegla ramenima. — Nisam ni bila pri apetitu. Ali, svakako da ne bih umrla od gladi, iako mi je kredit otkazan. Imam u bašti svoje sopstveno povrće i imam kokošaka i dosta jaja. To je dovoljno da se preživi.

Holidej je osetio sažaljenje prema toj ženi, ne samo zbog toga što je ona bila udovica njegovog prijatelja, nego i zbog toga što je kao ljudsko biće u poslednje vreme očigledno doživela neprijatne i tragične doživljaje. A imao je osećaj da mu je ona dopustila da samo delimično sagleda koliko su teški i za nju surovi ti doživljaji bili.

— A u čemu je vaš sukob sa Larabijem? — zapitao je Holidej bez uvoda.

Ona je stisnula usne. — On je svinja. Pohlepna grabežljiva svinja koja ne bira sredstva da se dočepa onoga što želi. — Maknula je rukom pokazujući neodređenim pokretom prostor u okolini. — Naš ranč je

samo polovina normalne deonice, a Larabijev „Dijamond B” se prostire na mnogo hiljada akara. To veliko prostranstvo pruža se u vidu nekakvog trougla čiji se vrh naslanja na našu zemlju. Na drugoj strani ovog ranča postojao je još jedan mali ranč tek nekoliko stotina akara zemlje. Taj ranč je zatvarao Larabijev ranč na jednom mestu gde su njegova goveda imala običaj da svake sezone odlutaju. Pri lutanju, ona su prelazila preko te zemlje kao i naše zemlje. Larabi se plašio da se može desiti da izgubi izvestan broj svoje stoke ako pređe granicu našeg imanja, i zato je počeo kampanju zastrašivanja. Konačno, uspeo je da vlasnika tog drugog ranča natera ga mu svoje imaže proda praktično budzašto. Sada je ovo moje imanje kao neki trn između dve njegova ranča jednog velikog i jednog malog. Njemu ova zemlja nije potrebna i može lako da je obide ako hoće, ali, on je odlučio da poseduje ceo ovaj kraj, da sve uzme pod svoje. Tako je došlo do toga da počne da nas gura, sa krajnjim ciljem da nas odavde čtera.

— Džim se naravno odupro.

Karolina je klimnula glavom. — Ali, Džim je bio sam. Kao što sam vam rekla, svako ko bi došao da radi za nas bio je premlaćen i nateran da ode, a Džim nije imao vremena da s uspehom vodi ranč i da istovremeno čuva našu stoku i imanje od Larabijevih povremenih upada. Za jednog čoveka, to je bilo previše napora i obaveza.

— I zbog toga mi je Džim pisao i pozvao me da dođem? — Holidej je lagano zavrteo glavom. — Šteta što mi to nije u pismu otvoreno rekao. Rekao je samo da mu je po-

trebna moja pomoć i da ukoliko bih došao, da bi to za njega bilo vrlo korisno. Nije rekao da je situacija toliko kritična.

— Pa, Džim je uvek bio takav. Uvek je bio previše ponosan da otvoreno traži pomoć. Smatrao je to za poniženje čak i kada je u pitanju neki prijatelj.

— Sa mnom nije trebalo da bude takav i da se usteže. Ja nisam zaboravio da mi je svojevremeno Džim spasao glavu i da je on od mene tražio ja bih i sa drugog kraja sveta došao da mu pomognem.

Karolina je radoznalo pogledala Holideja. — Kakvi su zapravo bili vaši odnosi sa Džimom? Sve što znam to je da vas je dosta često pominjao i da vas je smatrao za dobrog prijatelja.

— To je dosta obična priča o ljudima koji su se sreli u teškim trenucima. Džima sam sreo dva puta, zapravo, više puta, ali u dva maha. Najpre sam ga viđao u severnom Teksasu gde je on učestvovao u stočarskom ratu. Ja sam tamo stajao po strani i gledao šta se događa, jer se nisam slagao sa metodima ni jedne ni druge strane. Kada je to završeno, krenuo sam na jug i upao u rat sa Indijancima. Ne svojom voljom, jer u principu, smatram da smo nepravilni prema crvenokošcima koje guramo sa njihove zemlje, ali, morao sam da se branim, jer crvenokošci ne pitaju šta ko misli. Tu mi je Džim spasao život. Bio sam ostao bez municije i sa ranom od indijanskog koplja ležao sam bespomoćan, dok se jedan indijanski ratnik spremao da mi uzme skalp, kada se Džim pojavio. Sa dva hica skočio je na Indijančeva leđa i dohvatio ga rukama za kosu, tako da

je tomahavk promašio i samo mi odsekao pramen kose pored uha. Tako mi je spasao život, ali, moram reći da sam malo puta bio tako blizu smrti. — Zabacio je rukom pramen kose sa čela i otkrio jedva primetan ožiljak na slepoočnici. — Evo vidite koliko je to blizu bilo.

Karolina se trгла! — Gospode bože!

— Otuda, razumećete, Džim je imao pravo da me pozove u pomoć makar se nalazio na samim vratima pakla, i verujte da bih ja i u tom slučaju učinio najviše što mogu. Mnogo mi je žao što nisam stigao na vreme da to i dokažem, misis Kojl...

— Ah, šta se tu može, to je sudbina.

— Da, sudbina. Rekoste da vam je Larabi sve vreme pravio velike neprilike?

— Da. On poseduje najveći deo zemlje oko nas i u okolini grada i grad u velikoj meri zavisi od njegovih porudžbina, pa je tako skoro svako u gradu nekim interesom povezan s njim. Da bi stvari bile još gore, on takođe ima u džepu i lokalnog šerifa.

— I kakve vam je neprilike pravio?

Ona je slegla ramenima. — Ne bih znala da vam kažem tačno šta se sve u poslednje vreme događalo na pašnjacima, ali ne bih bila iznenađena ako bih saznala da su žičane ograde poobarane i stoka rasterana. Ja sam... najmila sam nekog čoveka, došljaka u gradu, da mi prikupi svu stoku, tako da bih videla kakve mogućnosti imam, ali, on je jednog dana odjahao u preriju i nije se vratio. Naravno da sam se zabrinula šta je s njim i pošla sam da ga tražim. Našla sam ga teško povređenog

i odnela sam ga kući, ali, čim se oporavio od povreda on je otišao. Ne mogu da se ljutim na njegov postupak, jer niko ne bi učinio drukčije. — Začutala je, i Holidej je na njenom licu video bore napetosti. — Dešavalo se da u toku noći konjanici jurišaju na moju kuću, da pripucaju i mecima porazbijaju prozore u kući, da izgaze konjskim kopitama povrće u bašti, i da mi prevrnu burad za kišnicu. Sve su to nezgode koje su mi se događale od Džimove smrti, a naročito poslednjih dana.

Holidej je gledao ozbiljnog lica. — Da li vam je Larabi nudio da otupi vaš ranč?

— Oh, da. Nudio mi je i davao mi je stvarno izvanredne ponude — rekla je sarkastično. — Dve stotine dolara za imanje, stoku i sav inventar, i to je rekao da je poslednja cena o kojoj se ne može diskutovati.

Holidejeve sivoplave oči su se suzile u dva tanka proreza. — Taj čovek je stvarno bedni nitkov, zar ne? Dve stotine dolara! Do đavola, ovaj ranč mora da vredi bar deset puta toliko.

— Sa stokom još i više... pod pretpostavkom da mi je još nešto stoke ostalo.

— Kad sam se pojavio, vi ste me očigledno smatrali za nekog Larabijevog čoveka. Zar ste se zaista bojali da sam poslat ovamo da vas ubijem? Tako nešto mi izgleda neverovatno, s obzirom da bi malo koji čovek tako nešto učinio jednoj samoj nezaštićenoj ženi.

Ona je izgledala pokolebana. — Pa... nisam bila sigurna. Vidite, Larabi me je priterao u tesnac i svim silama nastojao da mu prodam ranč. Evo šta se desilo juče. Dojahao

je ovamo i rekao mi da ako ne pristanem da prodam imanje po njegovoj ceni, onda će preduzeti mnogo drastičnije mere. Ja jednostavno nisam znala kakve je to mere imao na umu, i bojala sam se da neće prežati ni od ubistva.

Holidej je lagano zaklimao glavom. — Može biti da sam ga ja odvratio od njegovih napadačkih misli, kada sam se juče poslepodne pojavio na njegovom ranču. I ranije sam se sukobljavao sa ljudima Larabijevog kova, za mene takvi tipovi nisu ništa novo. Oni misle da su glavni, pucaju naveliko i spremni su da primene nasilje prema svakom, kao da je ceo svet njihov i da na to imaju pravo. Od takvih tipova koža mi se ježi.

Dok je govorio, ona ga je pažljivo posmatrala i kada se njegov pogled zaustavio na njenim očima ponirući u njene misli i dušu, ona se lako zarumenila i skrenula pogled u stranu. — U svakom slučaju, mister Holideje, to sada više nije važno. Odlučila sam... — glas joj je zastao u grlu — odlučila sam se da prihvatim Larabijevu ponudu.

— Šta?!

— Teško da ima bilo kakvog razloga da i dalje ostanem ovde, zar ne? — Nešto od ljutine i vatre koju je pokazala kada se Dok prvi put pojavio u kući i sada se iskazalo u njenim rečima. — Ja sam vlasnik ovog ranča, ali isto kao da nisam. Nemam od njega nikakve koristi, a svakim danom imaće sve manju vrednost. Pre svega, ne mogu da angažujem nikoga da radi za mene. Kao što sam rekla, najverovatnije je da su sve ograde na pašnjacima poobarane i da mi je stoka rasterana ili ukradena. Ne mogu u gradu

da dobijem više ništa na kredit, tako da nema skoro nikakve nade da ću moći da izvršim opravke na ogradama, ili da dođem do nove stoke. Imam sestru u Sokoru koja me već godinama zove da je posetim. Ona je udata za jednog advokata koji tamo veoma uspešno pravi karijeru. Ako prodam ranč Larabiju, kao što sam odlučila, imaću dovoljno novca da platim putnu kartu i da mi još nešto preostane. Na žalost, moraću opet da počnem iz početka. To nije lako, pogotovu što nemam Džima pored sebe, ali, još uvek sam mlada i nadam se da neću sasvim propasti. Konačno, nemam nikakvog izbora i tako mora biti.

— Mora biti izlaza — rekao je Holidej. — Ne možete dopustiti Larabiju da vas tako izgura sa vašeg imanja, misis Kojl.

— Onda mi recite, kakav drugi izbor imam! — prasnula je.

— Pa eto, sada sam tu ja. Možda ja mogu pomoći.

Mlada žena se osmehnula dobroćudno. — Jako uvažavam tu vašu ponudu mister Holideje, ali vi ste samo jedan čovek. Bez obzira što ste, kako mi je Džimi pričao, hrabri i iskusni, sam samcit ne možete protiv Larabija koji ima najmanje četrdesetak ljudi. Svi oni, naravno, nisu nevaljalci i revolveraši, ali, on ima dovoljno takvih da obezbedi svoju vladavinu u ovoj pokrajini ako bude potrebno i najsurovijim merama. Ne, bojim se da ste došli i suviše kasno da biste mi bilo šta mogli pomoći.

Takav njen stav nije odgovarao Holideju. Džim Kojl mu je u jednom momentu spasao život, a Karolina je bila njegova udovica, tako da je ona automatski nasledila sve

obaveze koje je Holidej dugovao njenom mužu. Ona je imala prava na njegove usluge isto tako kao da je Džim živ, pa čak i više. Nije mogao stajati po strani i dopustiti joj da proda ranč tom kućinom sinu Pajku Larabiju, nije mogao da sedi skrštenih ruku dok ona gubi sve što je Džim svojim rukama izgradio. Dok je razmišljao, primetio je da je Karolina nervozno kršila ruke u krilu, i sedela s izrazom zabrinutosti na licu kao da se razmišlja da li da mu još nešto kaže ili ne. Po njenom celokupnom držanju, Dok je zaključio da to što je imala na umu nije od malog značaja.

Onda je ona donela odluku i podigavši glavu pogledala ga pravo u oči i rekla tiho. — Sem toga, ima još nešto, mister Holideje, što je u stvari i najvažnije. Ja... otkrila sam da sam trudna. Nosim Džimovo dete i ni po koju cenu ne bih želela da rizikujem da mu se nešto desi. To dete... Džim mi ga je ostavio, i ja hoću da ga imam živog i zdravog, zauvek.

Dok je ostao nem neko vreme i tišinu je poremetilo samo škljocanje njegove pozlaćene tabakere iz koje je izvadio jednu od svojih mirišljavih cigara. Kresnuo je palidrvce, povukao jedan dubok dim i odbio nekoliko kolutova u miran, nepomičan vazduh. Prišavši prozoru, zapazio je da kiša ne pada više tako jako, i zagledao se u sivilo dana koje je pod oblacima vladao van ko-libe.

— Vaša beba će imati svoj dom upravo ovde, misis Kojl — rekao je tiho ne okrećući se. — Ovo je Džimova kuća, Džimov dom. On ga je izgradio za vas i za decu koju je očekivao da će imati. Vi biste oskr-

navili uspomenu na njega ako biste imanje prodali kojotu kao što je Larabi.

— Neka vas nosi vrag, mister Holideje! — zavopila je ona slusajući peznice. — Zar mislite da ja to ne znam? Zar mislite da se ne bih uhvatila za neko drugo rešenje kao davljenik za slamku kad bih verovala da takvo rešenje postoji?

On se okrenuo i naslonio se leđima na prozor, odbijajući guste dimove i pažljivo posmatrajući svaki njen pokret i slušajući svaku njenu reč. — Mogu da razumem što želite da se osigurate da se ništa rđavo ne desi vašoj bebi, misis Kojl. Čini mi se da je dobra ideja otići u posetu sestri u Sokoro.

— Zašto onda rijete kao kandžama po mojoj savesti? — zapitala je skoro ljutito.

Dok je ispružio ruku učinivši smirujući pokret. — Nisam imao nameru da vas uznemirim ili da u vama izazovem grižu savesti. Iskreno, mislim da ipak postoji neki drugi izlaz od toga koji ste vi izabrali.

Ona je žustro odmahнула glavom. — Ne, nema drugog izlaza, mister Holideje. Skoro svake noći od Džimove smrti ležala sam satima budna, razmišljajući i pokušavajući da nađem najbolje rešenje za ovu bezizlaznu situaciju. Razmišljala sam šta bi trebalo učiniti. Posle svega, došla sam do zaključka da nema drugog izbora. Larabi ima sve adute u rukama, i ne libi se da ih iskoristi.

— Pretpostavimo da vi odete u Sokoro — nastavio je tihim glasom kao da ona nije rekla ništa, a da ja ostanem ovde. Ja nisam rančer, ali znam kako se vodi ranč, živim na granici već godinama. Naći ću ne-

koga ko će popraviti vaše ograde, skupiti vaša odlutala goveda, zigosati divlju stoku. Ako ne nađem nikoga, to ću onda učiniti sam, jer znam i to. Za to vreme, vi ćete vaš ranč izložiti prodaji kod svakog posrednika u trgovini nekretninama odavde do Sokora. Neko će morati da se pojavi sa boljom ponudom od Larabijeve. Ima još ljudi koji znaju šta ovakvo imanje vredi i koji se neće uplašiti od Larabijevih zlih pogleda. Kad prodate imanje naknadite troškove koje budem imao oko plaćanja radne snage i ostalo što iskrsne. Hoćete li da razmislite o ovom predlogu?

Karolina je uzdahnula duboko. — Nema potrebe da o predlogu razmišljam, mister Holideje, jer unapred znam da od tog predloga ne može biti ništa. Larabi vam nikada neće dozvoliti da vodite ovaj ranč, neće dozvoliti da najamite ljude kao što ni meni nije dozvolio, i vas lično sprečiće u vašim nastojanjima, ne birajući sredstva. Pokidaće i polomiće ograde koje biste popravili, čak iako biste uspeali da ih popravite. Kao što sam rekla, on je surov čovek i ima iza sebe bandu nevaljalaca spremnih na sve. Svako onaj ko bi pristao da radi za vas, bio bi prebijen i oteran, a možda i nešto gore, a bojim se da bi slična sudbina mogla zadesiti i vas.

Holidejevo oštro lice bilo je vrlo ozbiljno kada je rekao. — Vi ste izgleda nešto zaboravili. Ja sam se već sudario sa Larabijem. Pokazao sam se bolji i jači od njega. Prostro sam po zemlji njegovog nadzornika, držao sam ga na nišanu i primorao ga da me sluša kao đavčić, ubio sam jednog od tih njegovih nevaljalaca koga je poslao za mnom i ranio sam

drugoga. Ljudi kao što je Larabi, nimalo me ne plaše. Ja znam kako se postupa sa njima i mogu da ih sredim. Ja nisam nekij od vaših kauboja koji pobegnu čim im metak zvizne iznad glave. — Mahinalno je dodirnuo dršku svog revolvera. — Živim na Zapadu već godinama, sukobio sam se sa mnogim ljudima, nisam uzimao pred nasiljem, i znao sam da se oduprem makar silom oružja. Ne kažem da sam najbrži na revolveru, verovatno da ih ima bržih, ali, računam da mogu izaći na kraj sa svakim koga bi Larabi poslao protiv mene.

Ona je ustala i prišavši mu lako ga dodirnu rukom po podlaktici. — Oh, mister Holideje, ja zaista mnogo cenim to što ste rekli i cenim vašu ponudu, zaista iskreno i mnogo. To što nudite veoma je hrabro i velikodušno. Ali, zar ne vidite da ja ne mogu dopustiti da se vi žrtvujete? Bili biste ubijeni, a ja... imala bih na savesti još i vašu smrt. To bi bilo strašno.

— Neću biti ubijen — odgovorio je na to Holidej tvrdoglavo. — Ja dugujem Džimu mnogo, shvatite to. Vi ste njegova udovica i nosite njegovo dete, prema tome, ja i vama mnogo dugujem. Na drugoj strani, vi meni dugujete šansu da svoj dug na kraju vratim.

Ona se osmehnula. — Holideje, vi ste zaista đavolski čovek! I hrabar čovek, u to nimalo ne sumnjam. Ali, čak i ako bih pristala, ima nešto što izgleda da ste potpuno zaboravili...

Holidej je pogledao upitno.

— Zaboravili ste na cenu putne karte do Sokoroa. Ja nemam više od nekoliko dolara što nije dovoljno, jer karta dilažanse košta mnogo vi-

še. Prema tome, potpuno se bespredmetno nastaviti diskusiju.

Dok Holidej je zavukao ruku u unutrašnji džep sakoa i izvadio malu lisnicu od tamne krokodilske kože. Otvorio je novčanik i iz njega izvadio četiri novčanice od pet dolara. Pružajući ih Karolini Kojl osmehnuo se i rekao.

— Evo uzmite ovo. Taj novac nisam nasledio od roditelja i nažalost nisam ga zaradio sa mnogo muke. Neće mi nedostajati, neću bez njega umreti od gladi, i moja budućnost neće biti nimalo ugrožena ako ga ne budem imao. Prema tome, neka vas ne grize savest što ćete ga uzeti. Konačno, to je samo pozajmica koju ćete mi vratiti kada budete u mogućnosti. — Rekavši to, još jednom je pružio novčanice mladoj ženi.

— Oh, mister Holideje, ne mogu. Taj novac vam može zatrebat.

Dok se nasmeja kratko. — Slušajte, novac čoveku treba obično onda kada ga nema, ali, može se desiti i da ga ima, pa da mu ništa ne vredi. Vidite, jednom sam imao pun novčanik para i bio sam gladan, a ipak nisam mogao kupiti hranu, jer sam se nalazio u pustinji gde taj novac nije vredeo ništa. U stvari, mislim da je bitno da novac bude pravilno upotrebljen i zato ga slobodno uzmite, jer mi se čini da od ove o kojoj smo govorili nikada neće naći bolju namenu. Dakle, da li će to biti dovoljno za kartu s onim što već imate? Ako ne, ja ću vam dati još.

— Ja... ne znam. Mislim da će biti dovoljno, ali stvarno, mister Holideje, moj odlazak ipak ne može da dođe u obzir. Ne mogu vas ostaviti ovde da se borite protiv Larabija.

— Diskusija je završena — rekao je Holidej odjednom i osmehnuo se

da bi svojim oštro izgovorenim rečima oduzeo nešto od njihove oštirine. — Spakujte vaše stvari i ja ću poći sa vama u grad, i ispratiću vas sa stanice dilažanse. Tamo ćemo i oglasiti prodaju ovog ranča... ali, za dve hiljade dolara... a onda ću se ja vratiti ovamo i dovešću sve u red kako znam i umem. Eto šta ćemo uraditi.

Karolina Kojl je uzela novac i lagano digla pogled do njegovih očiju. Srce joj je zakucalo brže. Odnokuda je znala da ako neko može razmrsiti ovu tragično zamršenu poziciju, onda je to čovek koji je stajao pred njom.

Nije mogla da se uzdrži da ne misli koliko bi povoljniji start u životu imala njena beba sa tih dve hiljade dolara koje bi dobila pravom prodajom ranča.

IV

Grad je nosio ime Alamedo i sastojao se od malih zgradica zidanih nepečenom ciglom ili sklepanih od dasaka. Nije postojao centar i trg u pravom smislu reči, ali u sredini poslovnog dela grada ulica se širila tako da je obrazovala nešto slično pijaci, a onda se posle dva bloka zgrada opet sužavala do normalne širine. Kada je sledećeg dana Holidej sa mladom ženom dojahao u grad, ulice su bile blatnjave.

Veći deo noći kiša je nastavila da pada, ali je srećom ujutru prestala, i mada sunce nije granulo, ipak je hladan i vlažan vetar koji je duvao sa zupčasto šiljastih planina niz preriju do samog grada, bio relativno

podnošljiv. Put kojim se dilažansa penjala uz lice planine prema prolazu na vrhu video se kao žuta vijugava linija koja se gubila u izmaglici.

Mlada žena je pvela Holideja prema stanici dilažanse koja se nalazila nedaleko od proširenog dela ulice. Stanice ili bolje rečeno štala u kojoj su se za vreme odmora smestali dilažansa i rezervni konji, bila je zgrada napravljena od dasaka i malo odvojena od ostalih zgrada u tom delu grada. Tu se nalazila i platforma za utovar izgrađena na visini prtljažnika dilažanse na kojoj su ljudi stajali u malim grupama i razgovarali očigledno u očekivanju da dilažansa stigne na mesto opredeljenja.

U unutrašnjosti zgrade, službenik transportne kompanije oštro je pogledao Karolinu Kojl kada je zatražila kartu za Sokoro, ali se nije ni pomerio da udovolji njenom zahtevu.

Pogledao je visokog čoveka koji je stajao pored nje i rekao. — To će izneti dvadeset pet dolara... plus prtljag što staje dolar po koferu.

— Ja imam samo dve torbe — rekla je Karolina i gurnula pod gvozdenu rešetku nešto papirnog i kovanog novca.

Činovnik je pažljivo prebrojao novac i učinilo se da je iznenađen kada je otkrio da je pružena suma dovoljna, a onda je izdao kartu koju je na nekoliko mesta savio. — U gradovima koji su ovde naznačeni, promenite kola, a ako želite ielo na usputnim stanicama moraćete to posebno da platite na licu mesta.

Holidej je otpratio Karolinu do agencije za kupoprodaju nekretnina, ali je čuvši njen zahtev agent

stavio primedbu na zatraženu cenu i nije pokazao mnogo raspoloženja da imanje uvrsti u listu nekretnina za prodaju.

— Dve hiljade dolara — rekao je napućivši usne i vrteći sumnjičavo glavom. — Sumnjam da možemo dobiti nešto i približno tolikoj sumi misis Kojl.

— Imanje će vredeti toliko verovatno i više kada budem završio s uređivanjem — rekao je Holidej.

Trgovac posrednik ga je pogledao iznenađeno. — Hoćete li da mi kažete da ćete ostati na ranču da izvršite potrebne popravke i uređivanje? Hoću da kažem, čule su se priče po gradu o... ovaj... o nesrećnim slučajevima koji su se desili na tom ranču, o oborenim ogradama i tako dalje.

Holidejevo lice se smrklo. — Ja ću popraviti i poslednju ogradu koju je Larabi prevrnuo. Pokupiću rasipanu stoku, i ako nađem divljih goveda, što se nadam da hoću, može se desiti da cenu još povećamo, mister. Oveko kako je sada stanje, dve hiljade dolara je pristojna cena i vi to dobro znate.

— Kako sada stvari stoje, da, to je pristojna cena — rekao je posrednik tiho.

— Po toj ceni će i biti prodat — rekao je Holidej kratko. Kucnuo je nekoliko puta prstom register na pisaćem stolu. — Upišite imanje sa tom cenom i podacima. Sem toga, misis Kojl će oglasiti prodaju na svakoj agenciji za kupoprodaju nekretnina odavde do Sokoroa, to da znate. Prema tome, ako želite da zaradite vašu proviziju bilo bi najbolje da iz ovih stopa počnete da tražite kupca, i to pravog kupca, jeste li me razumeli? Nemojte mi dola-

ziti i oduzimati mi vreme sa nekakvim glupavim ponudama kao što je dve stotine dolara, jer se može desiti da vas zajedno sa takvom ponudom bacim u najbližu baru.

Trgovac je užurbano zaklimao glavom, upisao ranč u register i dao Karolini da potpiše potrebno ovlašćenje za zastupanje. Dok su se vraćali pošte prema stanici dilažanse, gde je Karolina nameravala da čeka, Holidej je ugledao grupu ljudi koji su niz ulicu dolazili prema njima. Dodirnuvši mladu ženu po ruci pokazao je pokretom glave u njihovom pravcu i čuo je kako je kratko prigušeno kriknula i presekla uzdah vazduha kroz stisnute zube.

— Larabi! S njim su i njegovi ljudi, mister Holideje — rekla je alarmantnim glasom.

— Prepoznam Grifina, a onaj krupni čova s izduženom jajastom glavom koji levu ruku nosi u zavoj, mislim da će biti tip koga sam ranio pre dve noći na brdskom prevoju. Ali, ko je onaj mršavi čovek s okruglastim šeširom, nije li ono šerifska značka koju čini mi se vidim na prsima njegove košulje?

— Jeste. To je Rajli Vol, šerif. On je Larabijev čovek — rekla mu je mlada žena tihim glasom.

I ostali na peronu stanice dilažanse posmatrali su grupu koja se približavala stanici. Holidej je raskopčao sako kako bi za slučaj potrebe lakše došao do svog revolvera, jer je vrlo dobro znao da ta grupa dolazi zbog njega.

— To je on, šerife — rekao je Vins Hovard, pokazujući zdravom rukom prema Holideju. — To je čovek koji je mene ranio i ubio Čika Lija na prevoju Ketidrel Ridž.

— Uhapsi ga, šerife — rekao je Larabi Pajk šerifu, streljajući očima hladnokrvnog Holideja. Zatim je za trenutak preleteo pogledom do mlade žene i klimnuvši glavom dodirnuo obod šešira u znak pozdrava, pre nego što je ponovo skrenuo pogled na visokog čoveka koji je stajao pored nje. — Ovaj put si zapao u ozbiljne neprilike, skitnice.

Holidej na to nije ništa rekao, već je pažljivo pratio pogledom šerifa koji je zakoračio na peron. Šerif se izgleda zbog nečega ustezao, mada nije izgledao da je uplašen. Bio je to čovek srednjih godina, previše mršav za svoju starost, ruku koščatih skoro skeletno mršavih, jagodica istaknutih toliko da su obrazi pod njima izgledali još upaliji. Imao je opušteno dugačke brkove požutele od nikotina i svetloplave vodnjikave oči.

— Čuli ste optužbu, mister. Imate li nešto da kažete?

— Šta biste hteli da kažem? — odgovorio je Holidej pitanjem na njegovo pitanje.

Šerif je slegnuo ramenima. — Šta bih ja hteo nije važno, ali mislim da bi bilo najbolje da kažete istinu. Jeste li vi zaista ubili Čika Lija kod Ketidrel Ridža kao što ovaj čovek tvrdi.

— To ne bih znao. Ali, znam da sam jednog kućkinog sina koji je pokušao da mi sa tog prevoja provira lobanju prošle noći, na mrtvo prikucao — Holidej je skrenuo pogled do Hovardovog svinjskog lica. — Tom prilikom sam ranio njegovog ortaka, ali nisam mogao da utvrdim ko je bio taj, pošto je lupež pobegao kao prebijen pas sa podvijenim repom. Da nije to učinio, do sad bi verovatno bio u zat-

voru, jer ga ne bih pustio da se tek tako izvuče.

Vins Hovard je pocrveneo, a preko njegovih debelih usana prevajjala se bezglasna psovka. Larabi je odmahnuo glavom, kada je njegov čovek pošao napred prema Holideju. Griffin je stajao pored Hovarda i pogledom punim mržnje gledao Holideja, dok je rukom instinktivno dodirivao veliki uboj na čelu.

— Pošto priznajete, hapsim vas pod optužbom da ste izvršili ubistvo — rekao je šerif Rajli Vol pustolovu. — Hoćete li mirno poći sa mnom?

— Ne da neću poći mirno, nego uopšte neću poći — rekao je Holidej bez dvoumljenja, i Vol se namrštio iznenađen malo takvim odgovorom, a onda je koščatom rukom dodirnuo dršku svog revolvera.

Zastao je usred pokreta kao sleđen i šumno kroz nos ispustio vazduh, jer se odjednom našao pred crnim otvorom cevi Holidejevog „kolta“ uperenog kao kamen čvrstom i postojanom Holidejevom rukom. Pre nego što je uspeo da kaže reč, Holidej je palcem zategao obarač.

Svet okupljen na peronu stanice raspršio se na sve strane, a Karolina Kojl je prigušila krik u grlu i ustuknula nekoliko koraka. Larabi i njegovi ljudi nisu se ni pomerili, ali se po izrazu njihovih lica videlo da je brzina kojom je Holidej potegao oružje na njih ostavila dubok utisak.

— Ne budite glupi, čoveče! — prasnuo je šerif crveneći zbog toga što je tako lako nadmašen u potezanju revolvera. Pustio je da mu ručka klizne sa drške revolvera. — Ovo što ste učinili, samo pogoršava vaš položaj.

Holidej je mirno odmahnuo glavom. — Ne. Hteli ste da čujete istinu. Pa lepo, ja ću vam pružiti šansu da je čujete do kraja. Skrenuo je leden pogled do Vinsa Hovarda. — Ti, dođi ovamo.

— Vraga! Neću se ni pomaći... — počeo je Hovard, ali je istog trenutka poskočio, a jedna žena vrisnula, jer je Holidej opalio iz revolvera i zrno se zarilo u zemlju samo santimetar daleko od njegovog stopala. Vins Hovard je pobledeo u licu kao kreč.

— Sledeći put probušiću ti rupu na stopalu, i onda nećeš moći da hodaš, nego ćeš ovamo doći puzeći — rekao mu je Holidej ravnodušno. — Zato bolje dođi odmah ovamo, dok još možeš da hodaš.

— Uhapsi tog prokletog manijaka, šerife! — dreknuo je Larabi divljački kada je Vins Hovard pošao lagano prema platformi, gledajući Holideja sa strahopoštovanjem.

— Ne izgleda mi da sam u položaju da nekoga uhapsim, mister Larabi — rekao je Rajli Vol suvo, kada je Holidej na Larabijev zahtev okrenuo prema njemu svoj „kolt” koji se još pušio.

Hovard je zakoračio na platformu sa zdravom rukom dignutom kao da se od nečeg brani, ružnog lica zablenutog od straha i radoznalosti. Proгутao je pljuvačku kada je Holidej prema niemu upravio ledeni pogled sivoplavih očiju.

— Reci, kako se odigralo, Hovarde — naredio mu je pustolov glasom tihim skoro kao šapat.

— Šta?

— Čuo si šta sam rekao.

Hovard je ponovo proгутao pljuvačku i bojažljivo pogledao Larabija koji ga je netremice ozbiljno

posmatrao. Snažni čovek se počeo preznojavati, od čega se počeo širiti rezak miris znojavog tela. Rajli Vol se pažljivo odmakao korak-dva od njega, i cev Holidejevog revolvera se pokrenula za njim.

— Uh... ja... sve sam već rekao — počeo je da muca Vins Hovard. Vi ste ubili Čika. Vi... vi ste to sami rekli.

— Rekao sam ti da ispričaš šta i kako se stvarno desilo — ponovio je Holidej sada nešto glasnije. Digao je cev „kolta” lagano prema njemu. — Izgleda da ne čuješ dobro. Kladim se da ćeš još mnogo slabije čuti ako ti metkom otkinem pola uha.

Hovard je još više pobledeo i njegovu krupno mlohavo telo počelo je da podrhtava. Kao i većina siledžija, i on se bojao bola, iako se nimalo nije ustezao da bol zada drugima. Kada je Holidej čvršće stisnuo dršku svoga „kolta” i kada se kažiprst na obaraču lako zabeleo od pritiska, na njegovom licu se ukazao izraz straha, straha do izbezumljenosti.

— Stanite! — izustio je bez daha, dok su mu potoci znoja sivali niz voštano masno lice. — Ja i Čik smo se penjali uz greben prema vašem logoru...

— Zbog čega? — viknuo je na njega pustolov.

Hovard je kradimice pogledao krajičkom oka smrknutog Larabija, a onda se njegov pogled hitro vratio nazad ka Holideju. — Ovaj... bili smo poslati da vas sredimo.

— Zašto? — viknuo je Holidej opet nastojeći da time natera Hovarda da ispriča sve pojedinosti.

— Za... zato što ste revolverom udarili Grifina i što ste prisilili gazdu da vas sluša.

— Rečeno vam je da me nadete i da me ubijete, je li tako?

Hovard se sekund-dva dvoumio, a onda ptvrdno klimnuo glavom.

— Ja sam se dakle branio i ubio Lija u samoodbrani — rekao je pustolov obraćajući se šerifu. — Imate li nešto da primetite u vezi s tim. šerife?

Sa skoro polovinom građana okupljenim oko staničnog perona, šerifu Rajliju Volu nije ostalo ništa drugo nego da se složi sa Holidejevim zaključkom. On je samo kratko klimnuo glavom.

— Izgleda mi da je to bilo ispravno — rekao je tiho.

— Nemojte da vam, izgleda — navaljivao je Holidej. — Izjasnite se otvoreno.

Vol je duboko uzdahnuo. — U redu, postupili ste u samoodbrani.

— I neće biti nikakve optužbe protiv mene.

— Neće biti nikakve optužbe protiv vas... — ponovio je šerif i beznačajno pogledao Larabiju, ali na njegovom licu nije našao ni malo ohrabrenja ili izraza simpatije, već samo голу mržnju namenjenu došljaku.

Holidej je izdržao Larabijev pogled. — Želite li da i dalje nastavite s isterivanjem čefa?

— Već sam ti rekao da možeš računati da si mrtav čovek, skitnice. To važi i dalje.

— Uzdržite se, Larabi. Ako mi se ma šta desi, nećete baš lako proći, jer su svi ovi ljudi čuli da ste mi pretili.

Rančer je pocrveneo kao rak, i za trenutak je izgledalo da bi više voleo da je tog momenta ugrizao sebe za jezik nego što je izgovorio reči koje su svi čuli. Prešao je pogledom

po prisutnim građanima. Znao je da ih nema sve u svom džepu. Može biti da nije bilo mudro što je govorio tako otvoreno.

— Vratite revolver u futrolu, pa da nas dvojica rešimo ovaj spor pesnicama — izazvao je Griffin Holideja i dalje se pažljivo trljajući po čvorugi na čelu.

Pustolov se osmehnuo hladno. — Ni govora. Imate sa sobom suviše mnogo ljudi, Grifine, a ja nemam poverenja u ovog šerifa da će ih sprečiti da se umešaju. Vi i ja ćemo se obračunati, ali ne sada, nego onda kad ja to odlučim. Ja ću izabrati vreme i mesto obračuna.

Nadzornik se osmehnuo prezirivo. — Vi ste kukavica.

Larabijevi ljudi su se gromko nasmejali, a njima su se pridružili i neki građani, bez sumnje željni da kod rančera ostave dobar utisak.

Koliko je Karolina Kojl mogla primetiti. Dok Holidej nije bio niti uplašen niti zabrinut zbog situacije u kojoj se našao. Stojao je sasvim opušten i miran, sa zapetim revolverom u ruci, neosporni gospodar situacije.

— Nemam potrebe bilo šta da dokazujem. Grifine. Ja najbolje znam ko sam i koliko sam hrabar. Šta ti ili bilo ko drugi misli, to me nimalo nije briga. A sada, pođite sa vašim gazdom kao dobra poslušna dečica, tako da vas on kad dođete kući može lepo povući za uho što ste ga izneverili i niste svršili posao onako kako je on očekivao. A što se tebe tiče Hovarde, završio sam i s tobom.

— Niste još završili! — škripnuo je zubima Hovard. — Za vas bi bilo bolje da se više nikada ne sretnemo licem u lice, mister. Inače...

— Znam da tako nešto može da

se desi, Hovarde. Ti više voliš da čoveku priđeš s leđa.

Hovard je kroz zube procedio nešto što je ličilo na psovku, i okrenuo se da pođe niz stepenice perona. Holidej mu je prislonio noge na zadnjicu, i svom snagom ga naglo gurnuo. Hovard je kriknuo i dignutih ruku uvis poleteo napred, promašio nogom stepenicu i otkotrljao se niz ulicu. Nekj u gomili su se glasno nasmejali zadovoljni što vide da je siledžija jednom dobio isto ono što je drugima neštedimice delio.

Šerif Rajli Vol se okrenuo i smrknutog lica pogledao Holideja. — Izgleda da vi ne cenite mnogo svoj život, mister.

— Više nego što vi cenite svoju šerifsku zvezdu — odgovorio je pustolov, i šerif je pocrveneo od ljutine.

Pogledao je besno Holideja, neodlučno ostao u tom položaju nekoliko sekundi, a onda se okrenuo i sišao niz stepenice na ulicu gde se Vins Hovard baš dizao sa zemlje s odvezanom rukom pažljivo dignutim uvis, očiju ispunjenih ubilačkom mržnjom.

Larabi je još jednom pogledao Holideja, a onda se na petama okrenuo i probijajući se ramenima prošao kroz gomilu. Njegovi ljudi su pošli za njim. Griffin je jednom zastao i zamišljeno se zagledao u Holideja, pre nego što je krupnim koracima pošao niz ulicu. Tek tada su se građani počeli razilaziti, razgovarajući između sebe živahno o visokom došljaku koji je imao hrabrosti da se suprotstavi moćnom Pajku Larabiju i u prvom momentu u tom pokušaju pobedio.

Kada je Holidej vratio revolver u

futrolu i pokazao rukom prema oblaku prašine koji se ukazao na ivici grada, Karolina Kojl je izgledala vrlo zamišljena.

— Je li to dilžansa?

— Da, mislim da jeste. Ali, ja se neću ukrcati, mister Holideje.

Dok se trgao i zastao sa tek dignutim torbama u rukama.

Ona se osmehnula i stavila mu ruku na podlakticu. — Sad više ne mogu da odem. Ne mogu da pobegnem i da vas ostavim da bijete svoju bitku. Sada... vidim da ako to učinim biće isto kao da sam svoj ranč napustila bez borbe. Bilo bi isto kao da sam izdala uspomenu na Džima, kako vi rekoste... i moju bebu. Moram da ostanem ovde i da se borim zajedno sa vama. Šta više, ja ne samo što moram nego to i želim!

Holidej je kratko vreme ozbiljno posmatrao, a onda se osmehnuo krajičkom usana.

— Pa dobro, u svakom slučaju, ionako mrzim da sam sebi spremam hranu.

Karolina se kratko nasmejala i uzela lakšu od dve torbe dok je on poneo drugu. Zajedno su prošli pored putnika koji su zurili u njih i svratili u poslovnicu stanice gde su od činovnika zatražili da vrati novac za kartu koju su tek maločas kupili.

Činovnik koji je bio svedok svega što se desilo postupio je žurno po traženju, bacajući često nervozne poglede prema Doku Holideju. Kratko vreme posle toga, Karolina i pustolov su zajedno izjahali iz grada i uputili se nazad prema Kojlovom ranču.

V

Larabijeve revolveraše zahvatilo je nespokojstvo. Nije se često događalo da Larabi saziva ratni savet, a kada se to i desilo to je obično značilo da će morati da saslušaju njegove besne prekore i viku, kako su svi oni nesposobni i neodgovorni kao što su i bili pre nego što ih je on najmio.

Ovaj put bilo je drugačije. Larabi je prikupio revolveraše i nasilnike, uključujući Grifina i Hovarda u svom malom salonu na ranču. Kada je ustao i pogledao ih svakog ponosob, lice mu je bilo smrknuto kao crn oblak iz koga će svakog sekunda sevnuti munja.

— Onaj podli nikogović i skitnica mora biti smaknut. Napravio je od mene budalu pred građanima. Pred celim gradom. To nisam ni od koga doživeo, pa neću ni od njega. Onaj ko ga smesti dva metra ispod zemlje dobiće nagradu od sto dolara.

Ljudi su se počeli komešati i premeštati s noge na nogu i osetivši njihovo nespokojstvo Larabi je žmirnuo očima.

— Šta nije u redu? — zapitao je dosta smireno.

Javio se za reč Griffin koji je prećutno izabran za govornika. — To sada više neće biti lako, Pajk, jer je taj nitkov uspeo da skrene pažnju na tvoju pretnju da mu ugroziš život.

Larabi je slegnuo ramenima. — Pa šta — rekao je nestrpljivo. — Rajli Vol je moj čovek. On će dati pokriće ako mu ja kažem.

— Da, ali to neće nikoga prevartiti. Neki pametniji ljudi u gradu će odmah znati da si to učinio ti. U

stvari, ceo grad će znati, a oni pametniji će možda nešto i učiniti u vezi s tim.

— Šta?

— Pa, mogu, na primer, pozvati federalnog šerifa. Seti se da su to već jednom nameravali kada smo ono pričepili Harvina. Da Meklin nije bio na službi u telegrafu, sada bismo već bili u velikom škripcu.

Larabi ga je smrknuto pogledao. Znao je da njegov nadzornik govori istinu, ali mu je đavolski teško bilo da to prizna. Najviše od svega želeo je da lično uzme Holideja na nišan, ali nije mogao sebi dozvoliti rizik da ovaj uzvрати palj-bom. Pa ipak, Griffin je možda bio u pravu; bilo je u gradu nekoliko tvrdih glava koje su mu mogle zadati glavobolje.

— Dobro, možda je tako, ali, nemam nameru da tog skitnicu pustim da se tek tako izvuče — rekao je rančer nategnutim glasom. — Dva puta je od mene napravio budalu i neću mu dozvoliti da doživi da to pokuša još jednom.

— Oborili smo dobar deo Kojlovih ograda, gazda — rekao je Vinč Hovard. Ako taj čovek ostane da pomogne Kojlovoj udovici, on će verovatno hteti da popravi ograde. Neke od ograda su daleko u brdima. Tamo nema nikoga ko bi mogao da vidi šta se u svakom trenutku događa.

Larabi je oštro pogledao Hovarda kao da je malo iznenađen onim što je čuo. — Ne predlažeš li ti da mu tamo pripremimo zasedu. Vinse?

Hovard se osmehnuc blede. — Pa, ovaj, gazda...

Larabi je digao ruku i ućutkao ga, a onda zamišljeno žmirnuo. — Tačno, baš to! — rekao je. — Udesićemo

da tako izgleda kao lični obračun između Vinsa i tog došljaka. Ili možda između tebe i njega, Kole. On te je udario po glavi i sasvim razumljivo, ti imaš razloga da si ljut na njega. Niko ne bi bio iznenađen ako se ti odlučiš da s njim izravnaš račune. Sto mu gromova, ponudio si mu da se obračunate u gradu i on je izbegao tvoj poziv.

— Ta hulja je izbegla, ali ne iz straha nego jednostavno što to nije hteo — zabrundao je Griffin. Ali, slažem se s tobom, Pajk. Biće mi zadovoljstvo da ga udesimo, je li tako Vinse?

— Baš tako.

Rančer je klimnuo glavom, a onda prešao pogledom po ostaloj četvorici. — Svi dobro motrite na došljaka. Ako ga primetite, a sami ste, nemojte preduzimati ništa. Samo dojašite ovamo i nađite Vinsa ili Kola... ili obojicu, jeste li razumeli?

Sva četvorica su klimnuli glavom.

— Pokazaćemo tom skitnici da ne može po našem terenu da se razbacuje kako on hoće, a kada to učinimo, mislim da će Karolina Kojl drukčije gledati na prodaju ranča po mojoj ceni. U redu, sada na posao i pazite dobro šta radite.

•

Dok Holidej je raširio katastarski plan na sto u Kojlevoj kolibi i Karolina je stavila pored nje petrolejku. Holidej je pažljivo osmotrio oranične linije i srazmere, a sve to u odnosu na strelicu koja je u vidu kompasa bila upisana na donjem desnom uglu mape pored pečata federalnog katastarskog biroa.

— Jesu li sve granice zagrađene? — zapitao je.

— Jesu. Džim je radio naporno. Želeo je da međe budu jasno obeležene, pa je upotrebio bodljikavu žicu gde je to moglo, a na drugim mestima stavio samo belege od kolja i šiblja. Čak je cepao debila i na nekim mestima postavljao ograde od vrljika, kao na primer ovde u blizini šume. To je bilo dovoljno da srne i jelene odvraće od naših pašnjaka.

Holidej je sa divljenjem odmahnuo glavom. — Mora biti da je pao s nogu od rada. Znači, da u okviru tih granica ima pašnjaka i obradivog zemljišta. Pitam se kako je imao vremena za sve.

Karolina se osmehnula. — Pa, imao je neku malu pomoć, znate.

Holidej je iznenađeno digao glavu. — Vi ste mu u svemu tome pomagali?

— Pa, znate kako je, nismo imali sredstva da najmimo radnika kada smo došli. U stvari, imali smo samo nekoliko krava i pitali smo se da li ćemo preživeti. Onda je iz brda došao grizli i počeo da ubija goveda na rančevima širom pokrajine. Nekada je to činio da bi došao do hrane, ali, sve češće je izgledalo da zver dolazi na pašnjake i napada goveda iz zverskog nagona za ubijanjem, kako bi se reklo iz uživanja. Rančeri su se okupili i raspisali nagradu od pet stotina dolara onome ko ga ubije. Džim je onda uzeo svoju staru šarpovku koju je koristio kada je lovio bizonu, i pridružio se hajci. Posle dve nedelje ostali su digli ruke, ali je Džim ostao u planinama sve do snega. Kada sam već počela ozbiljno da brinem za njega, plašeći se da se može smrznuti u snežnim olujama, on se vratio sa medveđim kandžama

i krznom. Ta nagrada omogućila nam je da kupimo prvo malo krdo i građu za kuću kao i nekoliko drugih stvarčica koje su nam bile potrebne.

Dok Holidej se ispravio i dok je pažljivo gledao mapu izvadio i zapalio cigaru. — Džim se krvavo borio da izgradi ovaj ranč i ne name-
ravam da dopustim hulji kao što je Larabi da ga se dočepa za bednih dve stotine dolara.

Pominjanje Larabija izazvalo je kod mlade žene osećaj nelagodnosti. — Zlo mi je kad samo pomislim na odlazak, mister Holideje.

On je odlučno odmahnuo glavom. — Nemojte na to misliti. Bili ste sami i niste mogli mnogo da učinite. Ali, sada sam ja tu i ja ću izaći na kraj sa Larabijem i njegovim plaćenicima. Dve hiljade dolara je cena ako je neko zainteresovan. — Pogledao je oštro. — Pod uslovom da ste još uvek voljni da prodate.

Ona se zamislila. — Ja... nisam više sigurna, mister Holideje. Mislim da mi je bilo potrebno da vidim da je i Larabi ranjiv i da može biti tučen od strane nekoga ko ima dovoljno hrabrosti da mu se suprotstavi. Vi ste sigurno učinili da se mnogi ljudi u gradu oseće postidi.

— To im neće škoditi. Možda će to biti ona prva grudva snega koja će u budućnosti stvoriti lavinu protiv Larabija. U svakom slučaju, zašto zasada ne ostaviti ranč na oglasnoj tabli za prodaju. Neće to ništa štetiti. Kada budu izvršene opravke i stoka prikupljena, možete doneti konačnu odluku. Uskoro će doći jesen. Možda bi trebalo da ovde

prezimate i da sačekate proleće kada će cena sigurno biti bolja. Do tada bismo prikupili još izvestan broj podivljalih goveda.

— Mister Holideje, vi... vi ste takav optimista. Kada biste znali kroz kakve sam patnje prošla od Džimove smrti... i stvarno ne možete da shvatite šta za mene znači što ste vi ovde i što se borite na mojoj strani.

— Prijatno je čuti da ćemo se boriti — odgovorio je na to pustolov. — Ja ću se smestiti negde, najzgodnije bi bilo u staji. Ali, ne verujem da će Larabi za izvesno vreme ma šta pokušati. Sutra ću videti da u gradu nađem nekog čoveka koji bi pomogao na opravci ograde, ali, prethodno ću obići celo imanje da vidim u kakvom su stanju ograde i šta će nam sve biti potrebno.

Nasilnici sa ranča „Dijamond B“ vrlo su temeljno obavili svoj posao na rušenju Kojlovih ograde. Na nekoliko sekcija imanja jedva da je bilo parče ograde koja nije bila oborena. Najgore su bile pogođene ograde od kolja i šiblja, jer je to u velikoj dužini bilo spaljeno. Opravka tih ograde neće mnogo koštati, proračunao je Dok Holidej, ali će trebati dosta rada i dosta vremena, a naravno i dosta znoja, jer, trebalo je poseći drveće, napraviti kolje, sve to odneti na mesta gde je ograde srušena i na kraju postaviti ogradu.

Postavljanje ograde od vrljika bilo bi još teže i oduzelo bi više vreme-

na, mada bi kasnije opravke bile lakše. Uprkos Holidejevom protivljenju, Karolina je pošla s njim i sedela je u sedlu sa puškom naslonjenom na kuku, sa metkom u cevi, spremna da u slučaju opasnosti zategne obarač i pripuca.

Ali, nije se desilo ništa. U nekoliko mahova videli su konjanike na Larabijevim pašnjacima, kako reče Karolina. Izgledalo je da oni idu za svojim poslovima i kao da nisu ni gledali u pravcu gde su se nalazili pustolov i mlada žena. — Ovo je dobra zemlja, Karolina — izrazio je mišljenje Holidej, dok su jahali duž jednog potoka čije su obale i obližnje poljane bile obrasle gustom bujnom travom i gde je drveće raslo visoko i pravo. Oblaci su bili nestali sa neba, a sunce je grejalo prijatno. — Džim je verovatno bio presrećan što se naselio na ovakvom mestu.

— Da — rekla je ozbiljnog lica i očiju malo zamagljenih suzama izazvanim uspomenama. — Pričao mi je da je često, dok je jahao kao gonič stoke ili u toku dugih noći provedenih u logorima lovaca bizona, sanjao o tome da ima svoj sopstveni ranč. Jeste li vi bili s njim u to vreme kada je bio na reci Red River u Teksasu?

Holidej je odmahnuo glavom. — Ne, mi smo se upoznali nešto kasnije. U to vreme, ja sam izbegavao Teksas, jer sam pre toga tamo imao neki neprijatan obračun. Desilo se da sam ustrelio nekog momka za koga se ispostavilo da ima uticajne prijatelje. Teksašani obično ne zaboravljaju takve stvari, pa sam morao za neko vreme da se udaljim, i sada još nerado boravim u toj državi, jer ljudi dugo pamte.

Karolina nije rekla ništa, ali je pomislila da svakoga dana i svakoga trenutka saznaće ponešto više o tom visokom usamljeniku energičnog izgleda čije su oči znale seći kao najbričkiji nož. Bilo joj je jasno da njen pokojni Džim nije poznavao Holideja tako dobro kao što je mislio. Ni ona ga nije dovoljno poznavala, ali je u jedno bila sigurna: Dok Holidej je bio neuobičajen čovek, različit od drugih ljudi, ali u svakom slučaju častan i pošten. On je imao svoja sopstvena pravila ponašanja i od njih nije odstupao. Imao je čvrstinu karaktera, koja mu je omogućavala da ta pravila ponašanja nametne svojoj okolini. Ako mu to ne bi uspešlo pogledom i rečima, uvek je tu bio revolver kojim je svoja shvatanja i nazore uspevao da odbrani.

Žalila je jedino zbog toga što Holidej nije stigao na vreme da pomogne Džimu onda kada mu je pomoć bila najviše potrebna. Ali, za to nije krivila Holideja. Došao je onoliko brzo koliko je mogao i što je još važnije, ostao je tu da joj pomogne onda kada bi svako drugi jedino izrazio svoje saučešće zbog njene nesreće i odjahao dalje, ne pitajući za njenu sudbinu.

— Bodljikava žica je otkinuta i odneta — rekao je Holidej kada su došli do tog dela Kojlovog imanja. umesto ograde stajali su samo goli stubovi i poneki komad žice. Bodljikava žica bila je i inače deficitarn artikl u tim krajevima, i zbog toga nije bilo čudno što je neko posle Kojlove smrti i obaranja odneo. Naravno da su ovde Larabijevi ljudi bili glavni krivci, ali, mogao je žicu isto tako odneti i bilo koji drugi rančer u toj pokrajini. Zbog

toga su se morali uzdržati od javnih optužbi protiv Larabija i popraviti ono što se moglo, bez obzira na ljutnju i jed. — Nemamo dovoljno novca da kupimo drugu žicu, čak i ako bi je bilo u gradu, tako da ćemo ovde morati da dignemo ogradu od kolja i šiblja. A možda bi bilo dobro oboriti nešto drveća i napraviti ogradu od oblica.

— To bi značilo mnogo nedelja posla, Dok, čak i ako bi vam neko pomogao — rekla je Karolina. — To je zaista suviše.

— Ne, nije. Isplatiće se. Ukoliko nas Larabi ostavi na miru, ja ću ograde brzo dovesti u red. Najveći izdatak biće jedna sekira i plata radniku.

— Sekiru već imam u staji, to znam sigurno, ali, verovatno da je zardala i da bi je trebalo naoštiti.

— To neće biti problem. Primetio sam da u dvorištu imate kamen za oštrenje i sve što treba to je da se priđe poslu. Sekiru ću lako naoštiti danas, a sutra ću videti za radnika koji bi počeo sa popravkama. A sada, hajdemo da pogledamo koliko je stoke ostalo na ranču i šta možemo naći.

Goveda su bila rasturena širom ranča u šumarcima i žbunjacima. Letimičnim traganjem nije se moglo ustanoviti koliko ih ima i u kakvom su stanju.

— Okej, na redu su dakle prvo ograde, pa tek onda okupljanje stoke — odlučio je Holidej. — Sve to mora biti sređeno pre jeseni.

Nabrao je obrve kad je video kako ga ona posmatra čudno.

— Vaše prisustvo i način ponašanja doprineli su da sve opet izgleda čvrsto i trajno, mister Holideje — rekla je Karolina tiho sa suzama u

očima. — Imam utisak kao da je Džim još ovde.

Prigušila je jecaj u grlu, i Holidej se osetio neprijatno, shvativši da je bol još uvek svež u njenom sećanju. Nije znao šta da kaže ili da učini da je uteši, ali je sebi dao reč da će joj omogućiti da ima dom za sebe i dete koje će dobiti. Ako to ne bude ovde, onda će biti na nekom drugom mestu, ali, neće poći svojim putem kojim je već mnogo godina išao, sve dok je ne vidi naseljenu i spokojnu.

Džimu Kojlu dugovao je najmanje toliko.

Pokušaj da naći čoveka koji će mu pomoći u podizanju ograde ostao je bezuspešan. I pored svih ubeđivanja, obećavanja dobre plate i podsećanja na događaj na stanici dilžanse koji su pokazali da Larabi nije nepobediv i da ga se ne treba previše plašiti, niko od kaubojja i ljudi bez posla nije hteo da se prihvati rada na Kojlovom ranču. Sećanje na pretučene ljude bilo je još previše sveže i tu nisu pomogle ni kakve Dokove reči ni energičan izraz njegovih očiju. Zbog toga je morao da se sam prihvati posla i učini ono što je mogao.

Dan kasnije, bio je svučen do pojasa i niz njegov vitak mišićav torzo slivao se znoj, dok je zamahivao tek naoštrenom sekirom. Sekira je bila tako naoštrena da je njome takoreći mogao dlaku preseći. Dvostruka oštrica je ujedala tvrdo drvo otkidajući iverke koje su letele na sve strane. Zamahnuo je još jednom

i taj poslednji udarac bio je dovoljan. Odmakao se korak unazad dok je stablo počelo lagano, a zatim sve brže da se naginje na stranu. Tresnulo je na zemlju povukavši za sobom i nekoliko tankih mladica koje je Holidej odmah posekao do zemlje računajući da i one mogu koristiti za ogradu.

Odahnulo je malo, a onda počeo da kreše lisnate grančice počev od vrha pa bliže korenu, sve dok na kraju nije dobio deblo dugačko nekih petšest metara, pogodno za cepanje. Od jednog komada grane napravio je tri-četiri klina i zabio ih u stablo tamo gde je prethodno napravio mali rascep sekirom.

Ukivajući klinove u deblo uspeo mu je da za kratko vreme deblo rascepi na manje ili više jednake dve polovine. Kada su polutke ležale jedna pored druge, kao dve bliznakinje, Holidej je ponovo uzeo klinove nameravajući da već rascepljene polovine rascepi dalje na manje komade.

Da mu je bilo dopušteno da nesmetano nastavi posao, Dok Holidej bi upravo to i uradio. Ali, dok je on bio zauzet sečenjem drva za popravljavanje ograde na imanju Karoline Kojl, sudbina je okretala vrtešku po svojoj želji. Bilo je suđeno da mu taj posao bude i poslednji... bar za jedno duže vreme.

Sa jednog uzvišenja duboko unutar granica ranča „Dijamond B” Griffin i Hovard su na smenu kroz durbin posmatrali šta Holidej radi. Posle prvog dana posmatranja zaključili su da su videli sve ono što ih interesuje. Najviše ih je zadovoljilo što su zapazili da je za vreme rada obesio svoj opasač sa revolverom na jednu granu obližnjeg drveta.

Poslepodne drugoga dana kada je Hovard došao da smeni Griffin, nadzornik koji je dotle ležao opružen između stena, okrenuo se na stranu i vratio durbin nazad u futrolu. Hovard, koji više nije nosio ruku u povezu, upitno ga je pogledao.

— Dovedi ovamo ljude — rekao je Griffin ozbiljno, a u očima mu je goreo plamičak oduševljenja. — Vreme je da sredimo tog nevaljalca Holideja.

Vins Hovard je zadovoljno razvukao usne. — Kladim se da jeste, Kole! — rekao je i pohitao niz padinu gde je ostavio svog konja.

— Naći ćemo se u jaruzi pored Ejpldžek Krosinga — doviknuo mu je Griffin. Čekaću vas tamo.

I zaista ih je tamo nestrpljivo čekao kada se nekih pola časa kasnije pojavio Hovard sa još trojicom nevaljalaca. Jašući brzim trkom prešli su preko Larabijevog imanja, držeći se jaruga i udoljica, sve dok nisu došli na oko pet stotina metara daleko od mesta gde je radio Holidej ne sluteći opasnost koja se nad njim nadnosila.

Dobro oznojen i razgrejan, napetih mišica od stezanja sekire sa dve oštice, on je ritmički zamahivao i udarao po drugom stablu koje je već bilo blizu pada. Oštra sekira duboko se zarivala u drvo. Ti ritmički udarci sekire verovatno su prigušili toplot kopita konja koji su se približavali, sve dok grupa nije prišla na desetak metara i sa zapetim revolverima načinila krug oko njega.

Takvu neopreznost čovek Holidejevog kova verovatno sebi ne bi dozvolio da nije bio toliko zanet radom i donekle umiren tišinom prethodnog dana. Kada su se Griffin i društvo našli na desetak metara da-

leko, on je, još uvek ne primećujući njihovo prisustvo, zakoračio nazad da bi napravio prostor drvetu u padu. Tek tada je primetio ozbiljna lica ljudi koji su sedeli na svojim konjima i gledali ga preteći preko nišana revolvera. Videvši ih, Holidej se lecnuo i zastao u pola koraka.

— Zdravo, Holideje — pozdravio ga je Kol Griffin smeškajući se zlokobno. — Vreme je da malo porazgovaramo, iako se nismo takoreći ni upoznali.

— Znaete moje ime, ja znam vaše. to je dosta. Nemam ništa da razgovaram s tobom Grifine, niti sa tim tvojim hulijama. Gubite se sa Koi-lovog imanja, neovlašćeno ste ušli u tuđ posed.

Oni su se glasno nasmejali, ali se nisu ni pomerili. Polukrug napravljenih revolvera i dalje se stezao oko njega, i Dok je znao da je ovoga puta upao u gadnu nevolju. Njegov revolver visio je na grani nekoliko metara daleko.

Stisnuo je dršku sekire rukama, odmeravajući svoje šanse. Kol Griffin je malo podigao zapanjen revolver i pogledao ga preko nišana.

— Haide, navali, Holideje — rekao je izazovno.

Pustolov se nekoliko trenutaka dvoumio, a onda je otvorio šake i pustio da mu sekira padne na zemlju. Griffin je izглеdao razočaran tim njegovim postupkom.

— Znao sam da si kukavica — progundao nadzornik.

— Ne želim samo da ti dam izgovor da ispališ metak na mene, Grifine.

— Za to mi ne treba izgovor. Ako misliš da te se plašim zbog toga što te neki smatraju najbržim revolverašem na Zapadu, onda se varaš.

Nemam ja respekta ni prema kome.

— Znam da nemaš. Radiš sve ono što ti tvoj gazda Larabi naredi.

Griffinovo lice se izobličilo i poružnelo od mržnje. — U redu, pređimo na stvar. Erni, Bo...

Dvojica snagatora su sjahali i pošli prema Holideju. Okrenuo se da dočeka jednoga i pre nego što je ovaj mogao da mu priđe skočio i zadao mu udarac petom u vilicu. Čovek se pružio i Dok se okrenuo da dočeka napad drugoga, ali ga je ovaj već šćepao za vrat. Dok je zamahnuo rukama odozdo, oslobodio se njegovog zagrljaja i zadao mu jedan udarac oštricom dlana u vrat. Snagator se pružio kao klada, i to je bilo poslednje što je Holidej mogao da učini. Udarac revolverom po glavi koji mu je zadao Griffin odneo mu je šćir sa glave i uzdrmao ga na nogama. Pred očima su mu iskočili svetlaci i glavu mu je prostorelio oštar bol kao ubod vrelog gvožđa.

Istog trenutka, čelični prsti kruti kao kandže zarili su mu se u mišice i on je povučen napred izvijenih skoro slomljenih ruku. Griffin je još uvek sedeo u sedlu sa revolverom uperenim u Doka. Ne skidajući pogled sa zatvorenika, obratio se Hovardu.

— Kako je tvoja ruka. Vinse?

Hovard se osmehnulo i krepko skočio iz sedla, vraćajući istovremeno revolver u futrolu. — Vrlo rado.

— Onda evo ti ga — rekao je nadzornik i ostali revolveraši su vratili oružje u futrole. Kad Vins stupi u akciju, oružje im više neće biti potrebno.

Shvatajući kroz maglu nesvestice šta mu se sprema, Holidej je počeo da se otima, ali su ga snagatori

čvrsto držali. Onaj po imenu Erni, koji je u međuvremenu ustao, opsovao ga je i slobodnom rukom ga ošinio po uhu. Onaj drugi po imenu Bo, zario mu je pesnicu u rebra i nastavio da ga tuče, sve dok Vins Hovard nije došao i stao ispred Holideja.

Snagator jajaste glave raširio je noge i nekoliko puta ispružio i stegao debele prste na ruci, spremajući se za udarac. Kroz izmaglicu nesvesti i bola, Holidej je video krajičak zavoja koji je izvirivao ispod Vinsovog nrljavog i znojavog okovratnika. Hovard je konačno stisnuo šake u pesnice i stegnuvši iskežene zube, svinjskih očiju usjaktelih od zadovoljstva, zamahnuo svom snagom desnom rukom i spustio je prema Holidejevom licu.

Pustolov je trgao glavu unazad i u stranu, ali se Hovard na to samo nasmejao, jer je zadržao ruku neposredno ispred cilja udarca. Holidej je žmirnuo i Hovard se ponovo osmehnuo. Učinivši jedan kratak dodatan zamah zaletio je pesnicu prema Dokovom pleksusu. Holidej je instinktivno uzmakao stomakom, ali i ovaj put pesnica se zadržala pre nego što je udarila cilj.

Hovard se smejao glasno, veoma raspoložen. Ličio je na veliku mačku koja se igra s mišem.

— Ovo je bilo samo malo zagrevanje. Holideje. Da te nateram da pretrneš, da te iskidam na fronce. kako bi se reklo, ali, kad te budem stvarno udario, ti ćeš to znati, jer ja onda malo mrdnem ramenom i spustim ga za santimetar-dva. Onda mi pesnica poleti tako brzo da je nisi u stanju videti. Evo ovako!

Govorio je istinu. Holidej nije video pesnicu koja ga jepogodila, jer

su mu se čvornovati zglobovi zarili u donji kraj rebra kao glave eksera. Činilo mu se da će umreti. Srce kao da mu je stalo, a u glavi je osetio bol nalik na eksploziju. Nepokretan, osluškujući grmljavinu u ušima, klecao je nogama. Ali su ga Bo i Erni držali čvrsto.

Vins Hovard se sada široko osmehivao, oči su mu varničile zadovoljstvom, kada je po drugi put zadao Holideju udarac u pleksus. Holideja su noge potpuno izdale, i on je svom težinom klonuo na ruke dvojice koji su ga držali i napinjali se da ga usprave. Hovard je pogledao svoju levu pesnicu koju još nije bio upotrebio, i zadao njom udarac Holideju u lice. Pri udaru je iskrenuo pesnicu meljući Holidejeve usne o stisnute zube. Zaustavljenog daha, lica zamrljanog krvlju, Holidej je skoro bez svesti zabacio glavu unazad pljujući iz usta bljutavi ukus krvi.

Kroz crvenu koprenu bola, primećio je sa zadovoljstvom da je Vins Hovard pritiskao levu ruku blizu ramena, lica zgrčenog od bola. Očigledno da mu je udarac povredio ranu na ruci.

No, predah je bio kratak. Hovard se posle toga pokazao ljucim nego ikad. i pristinivši korak bliže, zadao je Holideju kolonom udar u mošnice, a kada se ovaj od bola previo, dočekao ga je desnom pesnicom u lice. Zatim je doviknuo još jednom čoveku da sjaše i da Holideja uhvati za kosu i pridrži mu glavu. Kada je ovaj to učinio, Hovard je sistematski navalio pesnicama na njegovo lice, udarajući ga po očima, nosu i ustima, sve dok mu crte lica nisu postale bezoblična krvava masa.

Holidej više nije mogao da stoji

na nogama, ali, Hovard je zastao, skinuo sa svog sedla čuturicu sa vodom i počeo da ga poliva, dok ovaj nije pokazao znake svesti. Hovard ga je onda pljeskao po obrazima da bi ga sasvim osvestio, ali, ne iz milosrdnih namera, već iz sasvim drugih razloga.

— Još nismo završili, mister — rekao je zadihano. — U stvari, tek smo počeli.

Dok je govorio, zadao je iz sve snage udarac Holideju u stomak, odmaknuo se onda korak dalje i nastavio da ga bezdušno tuče sve dok pustolov nije pao da visi između Ernija i Boa kao mlitav težak džak. Dvojica siledžija su počeli da se žale na njegovu težinu.

— Pustite ga! — izustio je Hovard s mukom, zadihan od napora.

Ovi su ga pustili, i Holidej je jednostavno klonuo na kolena, a onda se punom dužinom opružio po zemlji licem okrenutim u prašinu. Hovard je prišao i udario ga još nekoliko puta nogom u slabine i možda bi nastavio da ga tuče do smrti, da ga nije prekinuo oštar Griffinov glas.

— Dosta!

Hovard se okrenuo i upitno pogledao nadzornika. — Ko to kaže?

— Kažem ja — promumlao je Griffin. — Pajk nije rekao da ga ubijemo. Obrađen je dosta dobro, i zasađa neka ostane na tome. Možemo uvek da se izvučemo tvrđenjem da je ovo bio lični obračun između tebe i njega. Ali, ako nastaviš, možeš mu polomiti rebra i rebra mogu probiti pluća, a to bi onda bilo ubistvo. Ako zbog toga u grad dođe federalni šerif, Pajk bi mogao biti uzet na nišan. Prema tome, dosta je bilo

Vinse. Dovoljno si se zabavio i prekinu.

— Priveži njegovog konja tako da se ne odveže i ode do udovice — rekao je Bou. — Neka ovaj kućkin sin ostane da leži ovde što duže. Ako bi pala kiša, mogao bi dobiti zapaljenje pluća što bi mi sasvim odgovaralo.

Pojahao je konja ukrućenim pokretima, liznuo nekoliko puta podnadule i oguljene zglavke na pesnicama i protrljao se po levom ramenu. Malopredašnji udarac izazvao je ponovo krvarenje rane, ali to nije mnogo brinulo Vinsa Hovarda. Osećao se dobro, čak mnogo dobro kada je pogledao na krvavo nepomično telo Doka Holideja.

Pre nego što je okrenuo konja i lagano odjahao prema ranču „Diamond B“ Vins Hovard je prezrivo pljunuo prema svojoj žrtvi.

VI

Kada je došlo veče i spustio se mrak, Karolina Kojl se ozbiljno zabrinula. Holidej je trebalo već davno da se vrati na ranč. Pri polusvetlu sumraka nije se moglo bezbedno raditi sekirom i ona je uspela da mu izmami obećanje da neće po svaku cenu iskoristiti svaki trenutak pre dolaska potpune noći.

„Više bih volela da vam nešto posla ostane za sutra, nego da u mraku rasećete sebi stopalo“, rekla mu je pre polaska.

Pustolov se složio sa njenom primedbom i prethodnog dana vratio se kući pre zalaska sunca. Naravno, morao je imati nekog razloga što je

zakasnio. Konj mu se mogao odvezati i odlutati negde kao što se to desilo dan pre toga. Holidej ga je ugledao tek poslepodne i izgubio je više od pola časa dok je uhvatio odbeglu životinju.

Može biti da se sada pešice vraća onako umoran, pomislila je. Ako mu se konj odvezao i odlutao, a on nije uspeo da ga uhvati, onda mu je zaista bilo teško da se vrati na vreme...

No, Karolina je dobro znala da obmanjuje sebe. Mada je bilo dosta mogućih objašnjenja za Holidejevo zakašnjenje, mučilo je teško predosećanje da mu se nešto dogodilo. Nešto vrlo ozbiljno, jer inače bi odlučni Holidej našao načina da se vrati.

I sa Džimom je bilo isto kada se posle uobičajenog vremena zadržao negde u preriji okupiran poslom... u stvari, možda ne baš sasvim isto. Ona je volela Džima i zbog toga je briga za njim počinjala ranije i bila je jača, intenzivnija i zamornija. No, i za Holideja je takođe brinula. Taj čovek joj se dopadao i bila mu je vrlo zahvalna za ono što je učinio i zbog onoga što je nameravao da učini za nju i njenu još nerođenu bebu.

Od samog početka bojala se da će Holidej radeći na učvršćivanju ograde izazvati neke nevolje sa Larabijevim ljudima. Iako je bilo reći za nekog čoveka da je neovlašćeno ušao u nečije imanje samo zato što je radio sa sunrotne strane ograde. Opravka ograde je, naravno, morala da se izvrši, ali, ona je odmah znala da Larabi i njegovi ljudi neće dozvoliti Holideju da radi u miru, uprkos ranije pokazanoj odlučnosti i čvrstini koju je pustolov pokazao u obračunu s njima.

Karolina nije nameravala da sedi skrštenih ruku i čeka. Bila je уверена da se desilo nešto vrlo rđavo. Navukavši pantalone za jahanje, obukla je žaket i od teleće kože i stavila u malu torbicu čistog platna, joda i masti za dezinfekciju. Uzela je sa klina Džimovu „vinčesterku“, proverila da li je puna i kada je videla metak u cevi dodala još pola kutije rezervnih metaka u džep žaketa.

Osedlavši svog mrkova zakačila je petrolejski fenjer za jabuku sedla, proverila ima li sa sobom šibicu i onda odjahala u noć.

Karolina je dobro poznavala predeo gde je Holidej radio oko ograde: bio je to jedan mali šumarak u podnožju brežuljka u uzanom uglu njenog ranča. Srce joj je brže zuckalo kada se prisetila da baš taj komadić ranča zadire dublje u Larabijev posed. Mora biti da su Holideja tamo primetili, pomislila je. Ako je vest o tome stigla do Grifina ili čak do Larabija lično...

Nije želela dalje da misli šta se sve moglo desiti.

Jahala je dosta dugo i lagano, jer se rut nejasno razabirao. Bilo je suviše rano za mesečinu, a zvezde na nebu je bilo suviše malo. Ali, jašući nagnuta u sedlu, bila je ipak u stanju da razazna granične oznake koje su se pri svetlosti zvezda ipak nazirale. Presekla je preko jednog njenog pašnjaka prema brdskom prevoju čija se linija ocrtavala na nebu izrezbarena vrhovima drveća. Prišavši bliže, ugledala je izduženu senku na zemlji. Sjahala je, pretrčala parče puta i naišla na gomilu drva koja je raskrčio Holidej.

Osvrnula se oko sebe grizući brižno donju usnu. Ustajala se zbog ne-

čega da zapali sveticu i nije htela da doziva glasno. Karolina nije sasvim znala zašto, ali, imala je neki predosećaj opasnosti. U svakom slučaju, njena opreznost bila je dosta logična budući da se nalazila vrlo blizu Larabijevog imanja.

No, kada je naišla na Holideja, odbacila je svaku opreznost i drhtavim rukama zapalila fenjer. Kada se svetlost razlila preko njegovog okrvavljenog, izubijanog lica, osetila je da joj se stomak diže od mučnine i na licu joj se ukazao grč patnje. Dok je ležao postranice na zemlji tamo gde mu je ležala glava, mrlja krvi širila se po skoreloj zemlji.

Opipala mu je rukom vratnu arteriju i s olakšanjem odahnula. kada je pod prstom osetila slab puls. Progutavši vazduh Karolina je klekla i svom snagom pokušala da ga prebaci sebi preko leđa. U tim pokušajima pritisla mu je jednu iskrivljenu ruku i on je zastenjao.

Uklonivši sa fenjera prigušivač svetlosti, Karolina ga je stavila na deblo koje je Holidej oborio. Našavši njegov šešir napunila ga je vodom iz svoje čiturnice. Kada je oprala krv i prašinu sa njegovog lica, zamalo što joj nije pozlilo pri pogledu na njegove podnadule crte lica, izubijane usne, bezobličan, nadut nos i podnadule zareze očnih kapaka koji su mu skrivali oči. Mali, jedva primetan ožiljak na čelu beleo se u odnosu na pomodrelo i izubijano čelo i lice. Jedno uho naprslo i krvavo još uvek je krvarilo. Na grudima je imao masu podnadulih ogrebotina.

Holidej je bio divljački premlaćen i u tom premlaćivanju ona je prepoznala profesionalnu ubojičku ruku Vinsa Hovarda... Još za Džimovog života imala je prilike da vi-

di njene kauboje u sličnom stanju, jer je i tada Larabi pokušavao sve, da obeshrabri svakoga ko bi eventualno došao da radi za njih.

Karolina je zapazila i duboke otiške na mišicama tamo gde su ga čelični prsti stiskali kao klešta i zaključila je da je Holideja sve vreme neko morao držati. Pitala se kakva bi vrsta životinje morao biti čovek koji tuče drugog čoveka dok ga drugi drže. Odgovor se nametao sam po sebi. Vins Hovard je zaista bio prava životinja i samo on je mogao tako nešto da učini.

Zaključila je da će Holideju trebati stručnija lekarska nega od one koju bi mu ona mogla ponuditi ali se bojala da bi dugo ležanje do grada za izmučjenog čoveka bilo previše. Nije znala da mu možda rebra nisu slomljena i da možda nema neke unutrašnje povrede, jer nije pokazivao nikakve znake da će se vratiti svesti.

Moraće, dakle, nekako da ga dopremi do ranč kuće, a onda da dovede doktora iz Alameda. Problem je bio kako Holideja popeti na konja i gde je bio njegov konj.

Drugo pitanje rešeno je brzo. Karolina je našla životinju čvrsto vezanu za jedno drvo u šumarku i dovela je nazad do mesta gde je Holidej ležao opružen na leđima. Ličio je u tom položaju na mrtvaca, i Karolina je kleknula i nagnula se nad njega toliko da je uhom dodirнула njegove izubijane usne. Osetila je na uhu jedva primetno vlažno disanje i misao koja je mučila od samog trenutka kada ga je pronašla ponovo se probudila u njoj i počela je obuzimati u vidu neobuzdanog straha. Šta će biti ako uprkos svim njenim naporima ipak um-

re? Šta će ona u tom slučaju učiniti? Biće opet potpuno sama, na milost i nemilost Larabiju...

Napregla se da takve misli odgurne što dalje od sebe. Nije bio trenutak da razmišlja o sebi i o svojoj budućnosti. Još uvek se pred nju postavljao problem kako da Holidejevo teško telo natovari na njegovog konja.

Karolina je znala da mora preuzeti neki rizik, jer drugog rešenja nije bilo. Ako su mu rebra polomljena ili kičma povređena, pomeranje sa mesta ne bi mu donela nikakvo dobro, ali sa druge strane, nije ga mogla ni ostaviti da leži. Prema tome, nije bilo drugog izbora: morala je da ga natovari na konja i da se nada da mu polomljeno rebro, ako ga ima, neće probušiti pluća.

Pošto je vezala konopac Holideju ispod miške i prebacila ga preko sedla, privezala je kraj konopca za jabuku na svom sedlu. Zatim je poterala konja, a u isto vreme podigla koliko je mogla onesvešćenog pustolova, gurajući ga na taj način preko njegovog sedla. Bila je sigurna da mu to povređuje rane i nekoliko puta ga je čula kako je bolno zastenjao. Krv je zamrljala sedlo, ali je rezultat njenih napora bio pozitivan. Uspela je da ga izvuče na sedlo, a onda da ga veže i osigura da ne padne. Za to vreme, petrolej u fenjeru dogoreo je. Iza planinskog grebena pojavio se blistavi mesec i dovoljno svetlosti prosulo se na proplanak, tako da je mogla videti šta radi.

Ceo taj posao oduzeo joj je više od jednog časa i kada ga je završila, Karolina je zastala da predahne sasvim iscrpljena. Noge su joj po-

drhtavale od napora, mišice su je bolele i disala je naporno. Nikada nije ni slutila da je onesvešćen čovek toliko težak i da je toliko nezgrapno za pomeranje.

Kada je posao oko Holideja bio završen, jedva da je imala dovoljno snage da se i sama popne u sedlo. Uzevši u ruke vođice Holidejevog konja, povelala ga je zajedno sa njegovim teretom nazad prema ranču.

Stigavši kući, imala je bar isto toliko muka da Holideja skine sa konja kao što je imala kad ga je popela, ali, bar je mogla da iskoristi visinu verande. Izvukla je napole jedan dušek i zadržavajući ga koliko je mogla da pri padu ne udara svom težinom na pod verande, polako ga svukla sa sedla. Spustivši ga na dušek dogurala ga je pažljivo do sredine, a onda malo pomalo odvukla ga na dušek nazad u kolibu. Ostavila ga je na podu i pošto mu je još jednom očistila od krvi povrede, pokrila ga ćebetom.

Slaba i umorna, osedlala je odmornog konja i odmah odjahala u grad da dovede lekara.

Karolina se vratila u osvit dana vozeći se na doktorovim starim škripavim dvokolicama iza kojih je kasao vezan njen konj. Doktor je bio čovek od pedesetak godina, iskusan u onome što mu je od lečničkog znanja na Divljem zapadu bilo potrebno, spreman da se uhvati u koštac sa svim povredama koje ljudi mogu zadobiti u vezi s odgajanjem rogate stoke. On je previjao kauboje preživle od stampe i one koji su doživeli pad sa konja ili kola; zadržavao rane napravljene bodljikavom žicom ili oruđima ili pak oštrim nožima; previjao ih je svake subote posle tučnjava u salunima, a ne-

ke od povređenih rana bile su zaista vrlo teške.

Zvao se Klajn i rekao je kasnije Karolini da nikada za toliko mnogo godina provedenih na Divljem zapadu nije video tako teške povrede kao ove nanete Doku Holideju.

— Treba biti posebno veliki sadišta pa jedno ljudsko biće premlatiti tako kao što je ovaj čovek premlećen — rekao je dok je previjao Holideja koji je sada ležao u Karolininoj postelji gde su ga ona i doktor zajedničkim naporima podigli zajedno sa dušekom. — Ja bih se ustezao da čoveka koji je ovo učinio nazovem ljudskim bićem.

— Sumniam da je to učinio Vins Hovard doktore — rekla je na to žena.

Doktor je pogledao i lagano zaklimao glavom. — Da, već sam ranije lečio neke njegove žrtve. No, pustimo to, vi biste i sami morali malo da se odmorite, Karolina. Izgledate blede i iscrpljeni. Nadam se da ovi napori neće imati nikakvog lošeg efekta na dete koje nosite.

Karolina se trгла. — Ja... na to nisam ni mislila.

— Naravno da nije trebalo da mislite u ovakvoj situaciji. Verovatno da je sve u redu, jer ste vi inače u dobroj kondiciji i na kraju, tek na početku trudnoće. No, ipak bih voleo da to proverim i zato sledeće nedelje svratite do mene, jednostavno zato da umirim svoju savest.

Ona je potvrdno klimnula glavom, a onda primorala doktora da mu pomogne u čišćenju Holidejevog lica. Pošto je proverio da li su mu rebra cela, doktor je odlučio da ga utegne zavojima, mada nije bilo vidljivih znakova preloma kostiju. Konačno, pošto je to završio, doktor

se uspravio i pogledao Holidejevo izobličeno lice.

— Voleo bih kada bih mogao da mu pregledam oči — promrmljao je doktor. — To je zaista jedini pravi način da utvrdim da li na glavi ima težih povreda ili nema. Previo sam mu posekotine koje sam video, ali, ono unutra je važno.

— Valjda će ipak sve biti u redu? — zapitala je mlada žena brižno.

Klajn se zamislio. — To je zasa-da teško reći. Ostaću izvesno vreme ovde, Karolina. Vi iskoristite tu priliku i odmorite se malo. U stvari, daću vam jedno sredstvo za umirenje da biste sigurno zaspali. Da da, ovo nije savet nego naređenje. Inistiram na tome. Ja ću za to vreme paziti na Holideja. Ali, moram da vam kažem, ako uskoro ne pokaže znakove da će se vratiti svesti, može se desiti da padne u komu... a to ne bi bilo dobro.

Karolina je pogledala isprebijanog čoveka jedva prepoznajući onog visokog snažnog momka lepog markantnog lica, oštih crta i naočitih izvijenih obrva. Ovaj jadnik, koji je sada ležao pred njom nije nimalo ličio na onog junaka koji je dojahao izdaleka i uzdrmao moć Pajaka Larabija.

Kao i svi drugi koji su to pokušali. Dok Holidej je za svoj pokušaj platio žestoku cenu.

*

Gomila konjanika je tutnieceći na konjima dojahala niz glavnu ulicu Alameda: građani na trotoarima zastali su da ih radoznao pogledaju.

Oni koji su se našli na ulici pihali su da im se što pre sklone sa puta.

Bilo ih je šestorica, a predvodio ih je njihov bos i naredbodavac Paik Larabi. Kol Griffin mu je jahao sa leve strane, a Vins Hovard, leve ruke još uvek okačene o maramu na vratu, jahao mu je sa desne strane. Iza njih, jahala su još trojica snagatora i revolveraša, Erni Šen, Bo Mendel i boginiavi melez poznat pod imenom odnosno nadimkom Lordn.

Sva šestorica jahali su nadmeno ispričani naizgled zadovoljni sobom, ali je Vins Hovard držao vilice stisnute i vrlo često je desnom rukom trljao levo rame. Kada su sjahali pred salunom, on je ostao malo dalje od ostalih. Larabi je čvrstim korakom zakoračio na verandu ispred saluna, ali je zastao kada je primetio da Hovard nije pošao za njima.

— Haide napred Vinse! Imamo puno razloga da proslavljamo.

— Rame me vraški boli, gazda. Mislim da bi prethodno trebalo da svratim kod lekara. Vi pođite napred, a ja ću vam se brzo pridružiti.

— Požuri, jer ćeš inače propustiti nekoliko rundi pića — doviknuo mu je Griffin smeškajući se. — Noćas Paik plaća, a na polasku mi je rekao da nema nikakvih ograničenja. Hajdemo, momci, dodao je, obraćajući se ostalima.

Gruna je bučno ušla u salun, i kada je krčmar video da Larabi dolazi prema šanku, pružio je ruku pod šank i odabravši ključ iz svežnja ključeva koji je otuda izvukao, otključao je jedan mali ormarić. Izvadio je otuda jednu upola potro-

šenu flašu viskija marke „stara vrana“, viskija vrlo cenjenog, jer su flaše nunjene pod nadzorom državnih vlasti. Paik Larabi nije pio ni jedan drugi viski sem toga.

Kada je krčmar počeo da zaključava ormarić, rančer se nagnuo preko šanka i potapša ga po rame-nu.

— Ostavi to Zik i iznesi napolje još jednu flašu. Večeras proslavljamo, pa neka ljudi piju koliko im volja.

— Jes ser, — rekao je krčmar malo iznenađen, jer je bogati rančer obično čuvao svoju rezervu viskija samo za sebe.

Kada su čaše stavljene na šank, Larabi ih je sve napunio do vrha odličnim starim viskijem, i onda di-gavši čašu uvis pogledao po salunu, gde je bilo još dosta gostiju. Nije se ni potrudio da govori tihim glasom.

— U zdravlje Doka Holideja. Da-bogda trpeo đavolske muke od malog prsta na nozi do poslednje dlake na glavi!

Kauboti sa ranča „Dijamond B“ su se nasmijali glasno i za tren oka progutali svoj viski. Tek što je Larabi ponovo napunio čaše na lentirastim vratima pojavio se Vins Hovard i ušao unutra. Rančer je od barmena zatražio još jednu čašu, i napunivši je pružio je Hovardu.

— Kasniš za jednu rundu, Vinse. Ako ovo ispiješ na brzinu, stići ćeš nas.

Hovard je bez reči sručio viski u grlo i progutao. — Doktor nije kod kuće.

— Nije? — ponovio je Larabi nezainteresovano.

— Odvela ga je Karolina Kojl — dodao je Hovard sa zlobnim osme-

hom. — Otišao je pre zore i još se nije vratio.

Larabi i ostali su ga za trenutak zablenuo pogledali, a onda su se svi zgledali između sebe, osmehnuli se zadovoljno i kao po komandi digli čaše i jednim gutljajem halapljivo proždrali žestoku tečnost.

— Izgleda da nekome na Kojlovom ranču zdravije nije baš kako valja, Pajk — primetio je Griffin sa lukavim osmehom na licu. — Pitam se ko bi to mogao biti? I šta se to desilo?

— Možda se nešto desilo onom skitnici koji je ostao na ranču da joj pomaže, zar ne? — osmehnuo se ponovo Vins Hovard. — Mora da je on u pitanju, jer tamo na ranču sern njih dvoje nema nikoga. A ja sam mislio da je on neki čvrst čova. Gledao sam ga kako je čvrst izgledao tamo dole na stanici dilažanse. Mislio sam da se ništa ne može desiti tako snažnom i čvrstom čovi kao što je on... da li je moguće da sam se prevario?

Svi su se nasmejali glasno, ponovo ispili pića koja im je Larabi nasuo, a onda je njihov gazda poručio za sve pečeni odrezak sa pomfrijem i povrćem. Sedeli su za stolom i uveliko jeli, kada je u salon naglo ušao šerif Rajli Vol i zabrinuto pogledao po zadimljenoj prostoriji. Odmah je primetio ljude sa ranča „Dijamond B” i čvrstim korakom se uputio kroz dugačku odaju do njihovog stola, praćen pogledima ostalih gostiju. Gledajući ga očima u kojima je gorila već prilična količina popijenog viskija, Larabi je nasuo žestoko piće u jednu čašu gurnuo je u pravcu šerifa.

— Popij jednu, Rajli — pozvao ga je.

Vol je zahvalno uzeo piće i sručio

ga u grlo, a onda je nadlanicom obрисao usta.

— Pajk, doktor Klajn se maločas vratio u grad. Celog dana je bio na Kojlovom ranču. Kaže da se neko gadno prebio onog došljaka Doka Holideja. Po njegovim rečima, može se desiti da čovek otegne papke, a u najmanju ruku oštaće u postelji bar mesec dana.

Šerif je začutao videvši da ga svi za stolom posmatraju, ali nijedan od Larabijevih nasilnika nije prestao da jede i pije.

— Je li, zar baš tako? — zapitao je Larabi nezainteresovano.

— Da, baš tako. Doktor kaže da je velika sreća što već nije mrtav. Izvukle su ga samo njegova snažna konstrukcija i otpornost. Čovek je još jedva svestan, ali je u jednom momentu došao do svesti toliko da je uspeo doktoru i Karolini Koji da kaže da su ga tvoji ljudi napali i pretukli. — Vol je zastao i pogledao ostale, ali su ovi i dalje nastavili da jedu. On tvrdi da su ga tvoji ljudi držali, dok ga je Vins premišljavao...

Larabi je kao uzgred pogledao prema Vinsu. — Neće biti da se tako desilo — zar ne Vinse?

— Do vraga, naravno da nije bilo tako — rekao je Hovard bez razmišljanja, gledajući šerifa u lice. — Izgleda da taj lupez traži neki razlog da mi se osveti, jer sam ga tako istabao da mu nikada više neće pasti na pamet da nekoga izaziva. Naprotiv, šerife, borba je bila časna i poštena, je li tako, momci?

Ostali su potvrdno klimnuli glavama i Griffin je rekao. — Naravno da je tako bilo, Rajli. Holidej je zadržao na Pajkovo imanje, i mi smo ga uhvatili da obara stabla na našoj strani ograde. Kad smo ga pitali za-

što to radi, rekao je da mu je drveće potrebno za popravku ograde. Rekli smo mu da se gubi i to što pre, ali je on tvrdoglav tip i usprotivio se. Počeo je ponovo da vređa Vinsa koji je kao što vidiš još uvek upola čovek, jer mu je ruka u zavoju. Ali, Vins nije mekušac, sjahao je s konja, odbacio zavoj o kome mu je ruka visila i pošao da se obračuna. Holidej je bio malo iznenađen, ali je prihvatio da okuša sreću... — Nadzornik ranča je ravnodušno slegao ramenima. — Ispostavilo se da se njegova nada u srećan ishod izjalovila, jer je Vins iako bogalj uspeo da ga sredi. Stvarno ga je dobro izdevećtao. Pogledaj vinsove ruke, vidi kako su naduvene i kako su mu zgijavci oguljeni. Inače, sem toga, nije zadobio nikakvu drugu povredu, iz čega jasno proizilazi da Holidej nije nikakva marka kad dođe do toga da stane s nekim licem u lice i da se pošteno obračuna.

Šerif Vol je liznuo usne i zabrinutim pogledom preleteo po licima ostalih koji su sedeli za stolom. — A vi ostali, vi se uopšte niste mešali.

— Do đavola, naravno da nismo. Nije ni bilo razloga da se mešamo, ali i da jeste, mi znamo šta je pošten i častan obračun — rekao je Griffin. — Vins je već u prvom sudaru sabio Holideju rogove u glavu. To se može razumeti, jer je Vins bio ljut kao guja. Kako je borba odmicala, sve jasnije je bilo da je Vins jači i zbog toga nismo morali da prstom maknemo, već smo jednostavno uživali kao posmatrači. Vins je bio ljut i tukao je kao pomahnitali bizon što je sasvim razumljivo kad se zna da je Holidej ranio njega i ubio njegovog drugara Čika Lija.

Šerif je osećao da ga Larabi ne-

tremice posmatra. Znao je da su Griffin i Hovard namerno glasno govorili da bi ih svako u salunu mogao da čuje. Bio je to njihov uobičajeni način da verzija o događaju stekne pravo građanstva i postane na neki način zvanična. Time što su lokalnom šerifu pred svedocima iznosili svoju verziju događaja, onemogućavali su svakome, ko bi se našao pobuđen, da o tom događaju bilo šta drukčije kaže. Naravno, Vol je vrlo dobro znao šta se stvarno desilo, ali morao se praviti da njihovu priču ne samo prihvata već da je smatra istinitom. I ne samo to, morao je na taj način evidentirati neke činjenice za slučaj da jednog dana neko dovede federalnog šerifa koji bi i njega, zajedno sa Larabijevim ljudima, mogao staviti pod zajedničku kritičku lupu.

— To je lična stvar Rajli, zar ne vidiš? — zapitao je Larabi uz nonšalantan gest.

— Da, vidim i sam. — Vol je pročišćio grlo. — Drago mi je što se to odigralo u preriji, a ne ovde u gradu, gde bih ja po službenoj dužnosti morao da se umešam.

— Kad već tako stvari stoje, rešio sam da protiv Holideja ne podnesem tužbu zbog neovlašćenog upadanja na moj posed — rekao je Larabi trudeći se da izgleda velikodušan. — Po ovome što sam čuo izgleda da mu je jako loše. Najverovatnije da će čim ozdravi napustiti ovaj kraj. Šta kaže doktor, koliko vremena će trebati da se oporavi i ustane iz kreveta?

— On računa da će biti potrebno oko četiri nedelje — rekao je Vol tiho.

Lice Vinsa Hovarda se razvuklo u širok osmeh.

Larabi se namrštió i lako odmahnuo glavom, a Hovard je pokušao da prikríje osećaj trijumfa koji je ovladao njime. Rančer je još jednom nalió svima piće u čaše, i oni su čutke ispili. No, svako u salunu je znao šta je njihova nema zdravica značila.

Znali su da nije bila namenjena brzom ozdravljenju Doka Holiđeja.

•

Drugoga dana ujutro, Holiđeju se potpuno vratila svest, a zajedno s njom i velike patnje od bolova. Nije mogao skoro ništa da vidi, jer su mu oči bile zaklonjene velikim naduvenim masnicama obraza i obrva, gde su ga Hovardove pesnice nemilosrdno bile pogodile. Jedva da je nešto samo govorio, a kada je to činio, govorio je lagano i sa velikim teškoćama. Zbog toga što su mu usne bile naduvene i izranjavljene, reči koje su preko njih prolezione bile su šuštave i isprekidane i skoro nerazgovetne.

Telo ga je bolelo od obrva do prsta na nogama. Bol ga je obuzimao u talasima, oštar, raskidajući kao da mu u meso zarivaju kandže divlje zveri, tako da je povremeno morao stiskati zube da bi ga savladao, i da ne bi iz grla pustio spontano otet jauk. Jedan zub mu je bio okrnjen, a jedan drugi mu se toliko ljuľjao da je doktor Klajn sumnjao da će mu ostati u vilici. Vilica mu je bila cela, za sreću, s obzirom da je dobio brojne udarce po licu, ali su mu nosna kost i rskavica bili jako naprsli. Klajn je učinio što je najbolje mogao da naprslinu sanira i nosu sačuva njegovu pređašnju formu, ali, ni-

je isključeno da će od tih povreda kada otekline splasnu, ipak ostati nekih trajnih deformacija. No, nadao se da te deformacije neće odraziti na opšti izgled lica.

Pri gutanju, osećao je bol i zbog toga je prvog dana jedva uspeo da pojede nešto malo supe i popije šolju kafe. Procenio je da će proteći dosta vremena pre nego što bude u stanju da jede čvrstu hranu, mada se pitao da li će za to ikada više imati apetita.

Osećao se tako jadno i plime bolova i ošamućenosti nailazile su toliko često da mu na pamet nisu dolazile misli o Vinsu Hovardu, i ljudima koji su ga držali, dok ga je Vins masakrirao. Nije razmišľjao ni o Kolu Grifinu, koji je sve vreme sedeo u sedlu i sa ciničnim osmahom nadziravao premlaćivanje. Ali, kada se bude oporavio, te misli će mu sigurno doći, a s njima i mržnja protiv tih ljudi, mržnja neutoljiva, mržnja koja se mogla utopiti samo u pravičnoj osveti. U međuvremenu, Karolina ga je negovala i vodila brigu o njegovim povredama, sledeći instrukcije koje joj je preporučio doktor Klajn.

Nešto kasnije toga dana, doktor je ponovo navratio i saopštió Holiđeju da će proći najmanje četiri nedelje pre nego što se od povreda oporavi. Očekivao je da će i tada njegov pacijent osećati slab i da će jedva moći da hoda bar za najmanje nedelju dana.

Holidej je odmahnuo glavom i jednom rukom uhvatio lekara za rukav.

— Ne, doktore — prevaleo je s mukom preko usana. — Ne. Biće mi bolje... ustaću pre nego što prođe... četiri nedelje.

— Da biste ustali iz kreveta makar jedan dan pre četiri nedelje, morali biste imati volovsku konstrukciju — rekao mu je Klajn. — Vi ste otporni, to je istina, jer da niste, verovatno biste sada već bili mrtvi, ali, nemojte precenjivati svoju snagu.

Holidej je nastavio da vrti glavom. — Ustaću kad vam kažem.

— Gospode bože, čoveče, što ste vi nedokazani. Shvatite u čemu je stvar! — povikao je lekar razdraženo. — Što duže vremena ostanete u postelji i što duže se budete oporavljali, utoliko će vam biti bolje kada konačno ustanete iz postelje. Ako u glavi imate neku suludu misao o osveti, sada tu misao potpuno izbrišite. U najboljem slučaju, nemojte ni sanjati o nekoj osveti bar za mesec dana.

— Videćemo doktore. Videćemo.

— Mister Holideje, molim vas! — rekla je Karolina brižno. — Učinite onako kao što doktor kaže. Nemojte silom nastojati da sprovedete ono što se silom ne može. Već ste dovoljno srećni što nećete ostati doživotno bogalj. Odmarajte se i sačekajte da sve dođe na svoje mesto. Sve u svoje vreme, kako se obično kaže. Oporavite se i povratite snagu pre nego što odete.

— Pre nego što odem! — rekao je Dok gledajući je sa nevericom.

Karolina je bespomoćno odmahnula rukom zaboravljajući za trenutak da je on taj pokret jedva mogao nazreti. — Htela sam reći pre nego što napustite postelju...

Njeno objašnjenje malo ga je umirilo. — Naravno da mi ni na kraju pameti ne pada da odem, sem ukoliko vi niste promenili mišljenje o vašem ostanku u svom domu. Ja ni-

sam, i davo me odneo ako ga promenim.

Karolina se nasmešila i pogledala lekara koji je pažljivo posmatrao. Zatvorio je svoju torbu i brava je zvonko škljocnula.

— Prestanite da brinete o bilo čemu drugom sem o svom oporavku, mladi čoveče. Pretrpeli ste teške trenutke i pretrpećete još dosta, jer muke nisu završene. Pridržavajte se mog saveta i iz ove nevolje ćete izaći opet kao ceo celcat zdrav čovek.

Holidej na to nije odgovorio ništa i doktor je izašao iz sobe, a Karolina Kojl ga je ispratila do stepenica verande. Pošto mu je na rastanku mahnula rukom, vratila se nazad u kuću i zastavši na vratima ugledala mali oblak žute prašine koji se spuštao sa jednog udaljenog brdskog prevoja ka preriji.

Oblak je dolazio iz pravca ranča „Dijamond B“...

Brzo je ušla unutra i uzevši pušku koja je visila na drvenom klinu na zidu iznad otvorenog kamina, ubacila metak u cev. Kada je tako naoružana ponovo izašla na verandu, razabrala je dvojicu konjanika koji su se brzo približavali. Kada su prišli još bliže usne su joj se stisnule u grč nezadovoljstva i gađenja.

Konjanici su bili Pak Larabi i Kol Griffin.

Karolina ih je sačekala u senci nastrešnice verande sa puškom u ruci. Kada su konjanici ujahali u dvorište ona je bez reči prinela pušku ramenu i nanišavila. Kada su videli pušku u njenim rukama, konjanici su zategli vođice i zaustavili se desetak metara daleko u blizini štale. Larabi je pomirljivo digao ruke.

— Stanite, misis Kojl. — Nismo

došli da pravimo neprilike i stvaramo gužvu.

— Sigurno da niste došli ni zbog čega dobrog, smela bih da se kladim — resko je odgovorila žena. — Recite šta hoćete i čistite se sa moje zemlje, Larabi. I povedite sa sobom vašeg psa čuvara.

— Uzdržite se malo sa tim uvredama — odgovorio je Griffin isto tako resko. — Došli smo da vam učinimo uslugu, a vi nas tako dočekujete.

Karolina se kratko promuklo nasmejala. — Hoćete da kažete da ste došli da padnete mrtvi! To je jedina usluga koju biste mogli da mi učinite, ali, ne verujem da ste toliko velikodušni!

Griffin se namrštio, ali je Larabi pokazao više smisla za humor i tiho se zacerekao na njenu primedbu. — U redu — rekao je postavši osoran. — Ako želite takav ton, onda ćete dobiti ravnom merom. Čuli smo da je vaš veliki zaštitnik onemoćao, da nešto nije u redu sa njegovim zdravljem...

Griffin je zamalo izgubio dah pokušavajući da glasan smeh zadrži u grlu, a Larabi se samo pritvorno osmehnuo.

Pošto Karolina na to nije ništa odgovorila, rančer je nastavio. — Doktor Klajn smatra da će proći bar mesec dana pre nego što bude u stanju da ponovo ustane na noge. Pa dobro, možete mu reći da bi za njega bilo najbolje da u roku od četiri nedelje počev od danas bude ne samo na nogama nego i na konju, i to usmeren preko planine putem koji vodi iz ove pokrajine. Jer, ako se desi da posle toga ostane ovde, neka zna da će to biti zauvek. Ostaće u ma-

lom čamovom sanduku dva metra dugačkom, ukopan na grobu došljaka.

Ona na to nije odgovorila ništa i Larabi je pocrveneo ljut što njegova ozbiljna pretnja na nju nije ostavila utisak... bar ne spolja vidljiv utisak.

— Jeste li me shvatili? — prasnuo je resko.

— Jeste li završili? — zapitala je Karolina čvrstim glasom, ne skidajući pušku od ramena.

— Nisam još sve rekao — progovorio je rančer lagano ukrštajući preteći pogled sa njenim. — I za vas imam jedan ultimatum. Vreme je isto tako ograničeno. četiri nedelje od današnjeg dana. To je poslednji termin da prihvatite moju ponudu od dve stotine dolara za ovaj ranč.

— Larabi, nosite se do đavola — rekla mu je mlada žena mirno.

On se osmehnuo krajičkom usana i odmahnuo glavom. — Ne, neću to biti ja. Vi ćete se nositi do đavola, misis Kojl. Zapamtite, četiri nedelje od danas.

Lice mu se razvuklo u širi osmeh, a onda je prstima dotakao obod svog šešira, okrenuo konja i pošao prema izlazu iz dvorišta. Lica iscerenog u gadan osmeh, Griffin je pošao za njim.

Karolina je prstom pritisla okidač puške i osetila trzaj kundaka na ramenu, istovremeno kada je pucanj prolomio tišinu dvorišta. Larabi i Griffin su instinktivno uvukli glave u ramena, jer je tane zviznulo i proletelo samo nekoliko inča iznad njihovih glava. Poskočili su u sedlima blede i uplašeni, i obojica se mašili rukama prema futrolama za pištolje.

— Eto vam odgovora! — doviknula im je ubacujući u cev puške nov metak.

Uljezi su odustali od pružanja otpora i pošto su munjevito izmjenjali poglede, mamuzama su pećboli konje u trk. Karolina je ponovo prišla kundak puške ramenu i nanišnila, ali nije opalila, već se zadovoljila time da ih pogledom isprati do brdskog prevoja, gde su ubrzo nestali. Bila je bleđa i potresena kada je, pustivši obarač na „vinčesterki“ vratila ovo ubojito oružje na klin iznad kamina. Zabacivši pokretom ruke pramen kose koji joj je pao na lice uputila se preko odaje do kreveta, s usiljenim osmehom na licu.

Holidej je okrenuo svoje izubijano lice prema njoj.

— Čuo sam šta se desilo. Pretpostavljam da tim metkom niste prikućali nijednog od tih kućkinih sinova.

Ona je uzdahnula duboko. — Ne, nisam. Metak sam im poslala iznad glava, ali, priznajem da sam morala da se prisiljavam da dignem cev puške. Pre nego što sam povukla okidač nišnila sam Larabija tačno u čelo, i verujte da bih ga sa velikim zadovoljstvom poslala na onaj svet.

Holidej je pokušao da se osmehne, ali je naduveno lice otkazalo poslušnost. — Čini vam se. Možda ste tako trenutno osećali, ali bi vas kasnije grizla savest. Niste vi osoba tog kova i bolje je što je ovako.

Karolina se snuždila. — Možda ste u pravu. Izgubila sam razum i ne znam više šta da radim.

— Shvatam vas, vi ste sada u nevolji — nejasno je promrmljao Holidej preko usana, kriveći lice od bola koji ga je kao nož presecalo. —

Na žalost, ja vam sada ne mogu pomoći, ali kad ustanem iz kreveta i stanem na noge...

— Vi ćete otputovati — rekla je ona prekidajući, i Holidej je okrenuo izobličeno lice prema njoj.

— Voleo bih da mogu da vam vidim oči! — procedio je kroz zube. — Onda bih znao da li to mislite ozbiljno.

— Videli biste da sam samrtno ozbiljna. Ali, kakva korist od toga? Oni su vas skoro obogaljili, a sledeći put sigurno će vas ubiti. Ja... ne bih mogla da živim sa pomišlju da sam krivac za vašu smrt! Vi ste izvršili fantastičan posao, ali, ne možemo pobeći činjenici da ste vi samo jedan čovek protiv cele grupe nitkova sa „Dijamonda B“.

— Mislio sam da sam jedan čovek... sa jednom ženom iza sebe — rekao je Dok.

— Da, izvesno vreme držalo me je oduševljenje kojim ste me motivisali i mislila sam da možemo pobediti. Trebalo je da znam da je svaki pokušaj suprotstaviti se Larabiju ipak prava glupost. Svakog momenta od Džimove smrti bila sam svesna toga da će Larabi pobediti. Ja... bila sam samo tvrdoglava, držala sam se onoliko dugo koliko sam mogla. Ali, ne nameravam više da se borim. Ne, posle ovoga što su vam učinili zaista sam izgubila svaku želju za tvrdoglavošću. Larabi ozbiljno misli kad kaže da će vas ubiti. Oni će to nekako zamaskirati, za slučaj da se federalni šerif ikada pojavi u gradu i počne da vrši istragu. Nema nikakve svrhe provocirati ga da vas ubije, mister Holideje. — Uzdahnula je duboko. — Ja... ja ću posle četiri nedelje prihvatiti njegov ultimatum.

— Nel! — glas mu je zvučao hrpavo i grubo, ali odlučno, i ona je na njegovoj maski od lica videla grč bila kada je pokušao da se dignu na laktove. Umoran od bezuspešnog pokušaja, klonuo je nazad. — Ne, Karolina, ne predajte se za ime boga!

— Već sam se odlučila, mister Holideje. Ne želim više da gledam prolivanje krvi, dosta mi je toga. Ništa na svetu ne vredi toliko.

— Ali, ovaj ranč je legat vašeg muža Džima, vama i vašem detetu.

— Moja beba će imati bolje uslove odgoja u Sokoru... ili nekom drugom gradu. Ovo je mesto okruženo mržnjom i u njemu nikada neće biti srećno. Ne bih želela da moje dete provede detinjstvo ovde gde vlada nasilje i gde su „kolt” i pesnice odgovor na sva pitanja. Ja sam se odlučila. Čim vam bude bolje, upravo kad vam bude dovoljno dobro da možete jahati, želim da ođete odavde, a ja ću onda prihvatiti Larabijev predlog. To će onda biti kraj ovog mučenja.

Karolinin glas zvučao je čvrsto, ali, da je Dok mogao da joj vidi lice znao bi koliko mnogo napora je koštalo da to izgovori.

Potrčala je napolje na verandu i čvrsto zgrabila rukama ogradu, tako da su joj zglobovi na rukama pobeleli od stiska. Udahnula je vazduh duboko, drhtavo, da bi zadržala ječaj u grlu, i da bi nadvladala osećaj jada koji je pretio da je preplavi. Suze su joj bezglasno potekle niz obraze, i ona je tužnim pogledom obuhvatila zgrade i dvorište ranča koje je Džim izgradio za nju. Suze su joj još jače grunule i pejzaž nred njom postao je titrava magličasta koprana suza.

VII

Negde oko petnaestog dana. Holidej je ustao iz postelje, slab i smožden, ali odlučan da istraje. Šesnaestog dana uspeo je da napravi nekoliko koraka i da izađe na verandu gde je na stolici za ljuljanje proveo veći deo prijatnog dana. Uveče je primorao sebe da ustane i ljuļajući se pređe rastojanje do obližnje štale. Posle kraćeg odmora, ne obazirući se na molbe zabrinute Karoline koja je obilazila oko njega, nudeći se da mu pomogne, vratio se sam nazad do kuće i bukvalno se srušio na krevet.

Osamnaestog dana, Karolina Kojl se zaprepastila i trgla kada je iza štale začula prasak revolverskih hitaca. Kada je žurno otišla tamo, zatekla je Holideja nogu raširenih i čvrsto oslonjenih na tlo, sa revolverom u ruci, iz koga se još dizao tanak pramen barutnog dima. Dok je pucao na flaše rasporedene na ogradi korala kao meta. Otvorila je usta u nameri da protestuje, ali, odmah je shvatila da je to uzaludno gubljenje reči i vremena, pa je pomirivši se s tim da i od nje ima tvrdoglavijih osoba stala iza njega da posmatra. Leva ruka mu je još uvek bila zavijena zbog povrede koju je zadobio od Hovardove čizme. Ali, desna ruka mu je bila nepovređena i u potezanju revolvera neuporedivo brza kao i pre.

Ako je sumnjala u njegovu veštinu baratanja revolverom, Karolina je sledećih nekoliko trenutaka lako mogla da se uveri da je naziv najbržeg revolveraša ili jednog među najbržim revolverašima, Holidej sasvim zasluženno zaradio. „Kolt” se

kao čigra našao u njegovoj ruci i pucnji su zagrmeli brzo, slivajući se u neprekidan prasak uz istovremenu fantastičnu preciznost. Od šest postavljenih flaša pet su se raspršile u komade, a jedna je pala od udara vazduha. Rekao je Karolini da misli da je ta mala nepreciznost rezultat povrede očiju. Naduv očnih kapaka još nije bio sasvim izlečen, a beonjače su još uvek bile crvene od podlivene krvi.

— No, i ovo nije loše, pet pogodaka od šest mogućih verovatno će me izvući iz neprilike, ako u nju zapadnem. Čovek je veća meta nego boca od ulja — dodao je ozbiljno.

— Dok, valjda ne nameravate da se uhvatite u koštac sa Larabijem i njegovim ljudima, je li tako?

Dok je pogledao pravo u oči koliko je to mogao ispod svojih podnadulih kapaka. — Svakako da nameravam — rekao je ozbiljno.

Mlada žena je beznadežno odmahнула rukom. — To je prava ludost. Time se ništa neće dobiti. Odlučila sam da prodam ranč čim budete dovoljno oporavljeni da možete jahati. Objasnila sam vam šta mislim, i nadam se da ste to shvatili ozbiljno.

— Vi možete odlučiti šta hoćete, Karolina, ali ja neću otići odavde bilo da prodate ranč ili ne. Ja imam da izravnam jedan mali obračun sa petoricom vrlo hrabrih ljudi... heroja moglo bi se reći, sa Larabijem ukupno njih šest. Možda Larabi nije bio prisutan kada su me njegovi psi sređivali, ali, on je sigurno dao naređenje, bez obzira na to šta Vins Hovard tvrdi.

— A zašto jednostavno ne stavite revolver u usta i ispalite sebi metak u glavu? — zapitala je Karolina vatreno. — Rezultat bi bio pot-

puno isti kao kad biste se upustili u obračun s tim revolverašima.

Okrenula se žustro na petama i žurnim korakom vratila se u kolibu, cepteći celim telom od ljutine. Holidej je dignutih obrva posmatrao kako se udaljava, a onda pogledao „kolt” u svojoj ruci i vrativši se svojim namerama i zadatku koji je sebi postavio počeo da stavlja nove metke u valjkasti magacin.

U trenutku kada su se za Karolinom zatvorila vrata brvnare, dvorište je ponovo odjeknulo od revolverskih pucnjeva.

*

— Ne bih ipak rekao da će taj skitnica podviti rep i pobeći kao što se ti nadaš, Pajk — rekao je Kol Griffin.

Zakupljen igrom sa lančićem časovnika, Larabi se trgao i digao glavu. — A zašto misliš da neće? Čak ni Dok Holidej nije toliko lud da ostane ovde posle svega što mu se desilo. Jeste da je opasan, da je revolveraš na glasu, i da je zbog toga dosta samouveren, ali ipak nije lud. Do đavola, srećan je što ga Vins nije zauvek obogaljio. — Griffin je zavrteo glavom i zaustio nešto da kaže, ali mu Larabi nije dao da završi. — Ne, ne, Grifine, precenio si ga. Videćeš da će sutra uveče on lepo kao mlada odjahati odavde, evo ti moja reč da će tako biti. Holidej je pametan čova i zna da se samo srećom izvukao. Neće on previše kušati sreću. Zna iskusna lija dokle može ići.

— Može biti da zna, ali, ja sam ga video da vežba pucanje iz revolvera

iza Kojlove štale. Nekoliko puta sam ga posmatrao.

Larabi je smrknuo obrve i zamišljeno pogledao svog nadzornika. — To nije ništa čudnovato. Čovek njegovog zanimanja mora biti spreman na svaku eventualnost, ali, to je upravljeno prema drugima, a ne za ovu situaciju.

— Ne bih to rekao. On puca u metu i vežba gađanje sa potezanjem, ako nisi znao. Ako mene pitaš, on namerava da se sa nekim obračuna i ne treba mnogo pameti da se pogodi ko je to.

Za trenutak je u očima Pajka Larabija blesnuo kratak plamičak straha, a onda je njegovo lice opet primilo izraz grube odlučnosti. — Neka me nosi vrag ako poverujem da je Holidej toliko glup. Do đavola, pa, on mora da zna da nema nikakve šanse protiv svih nas.

— A šta je s udovicom? Možda je nagovorio da ne proda imanje, Pajk?

Na nagoveštaj onoga čega se i sam plašio, Larabi se trgao. Zatvorio je fioku pisaćeg stola i zažmivši opasno lagano ustao.

— Ako tako bude, onda će na groblju biti dva nova groba. I neće me biti briga kako će se to dogoditi. Što se tiče Holideja, hoću da mi bude skinut sa vrata... ili da bude mrtav. Hoću taj Kojlov ranč za dve stotine dolara, ili ako ne, hoću da i ta žena bude mrtva.

— Na to se Grifin usplahirio. — Do đavola, Pajk, to već ne možemo da učinimo! Suviše je riskantno ubiti je, kad svi znaju da ti je cilj da se po svaku cenu dočepaš njenog imanja.

— Naravno da je riskantno, ali, ako se mora, mi ćemo to učiniti.

Nema više maženja i stidljivog hodanja na prstima, Kole. — Kucnuo je odjednom prstom kao da se setio nečega. — Možda bismo mogli da izvedemo kao da je Holidej ubio udovicu.

Nadzornik je zamislio prevrćući po glavi sve mogućnosti koje iz takve ideje mogu proizići, i lagano zaklimao glavom. — To već otvara nove mogućnosti. No šta ćemo sa Vinsom, Pajk. Hoćeš li da ga zadržim na poslovima u blizini kuće, dok ne vidimo kako će se Holidej ponašati!

Larabi se počeošao po bradi. — Da, to bi bilo najbolje. Samo dok vidimo šta taj čovek ima na umu. A ti budi spreman da sa mnom sutra ujutro odiašeš do Kojlovog ranča... sutra je dan kada ističe rok ultimatum.

— Šta, zar samo nas dvojica? Hoću da kažem, Holidej je ozdravio.

Rančer se namrštiio kiselo. — U redu, reci Erniju i Bou da budu spremni, nećemo da rizikujemo ništa.

To je, izgleda, zadovoljilo Grifina.

Sa sitnim borama nezadovoljstva pored uglova očiju Dok Holidej je ćutke posmatrao dok je mlada žena skupljala preostale sitnice i pakovala ih u dva otvorena kofera.

— A šta će biti sa nameštajem, koji je Džim nabavio i napravio za vas? — zapitao je malo provokativno i namerno ozbiljnog glasa.

Ona se žustro okrenula i pogledala ga žmireći. — Ne pokušavajte to, mister Holideje — rekla mu je hladno. — Ja sam sasvim svesna

toga šta ostavljam za sobom. Možda ostavljam daleko više nego što vi pomišljate. Ja ovde ostavljam veliki deo sebe.

— Kad pomislim da čoveka mogu uništiti ljudi kao što su Larabi, Griffin i Vins Hovard — nastavio je on isto tako hladno, lica odlučnog kao isklesanog u steni. — Oni će ovu brvnaru koristiti kao svratište. Svaki neoprani kauboj svračaće ovde da se skloni od kiše i da popuši cigaru.

— Do đavola, zavežite! — prsa su joj se počela uzburkano nadimati i bledilo joj se razlilo po licu. — Slušajte, Holideje, učinili ste za mene ono što ste mogli, i ja sam vam zahvalna za to. Što to nije bilo dovoljno, to nije ni moja ni vaša greška, već moja nesreća. Vi ste jednostavno brojno slabiji.

Njegovo lice je ostalo napeto i ozbiljno. — Mi smo imali neki sporazum koliko se sećam, i taj sporazum nije raskinut.

— Sada je raskinut! — prasnula je ona. — Hoćete li sada molim vas, otići? — Ne želim da više ostanete ovde. Znaite da je danas poslednji dan ultimatumu, i Larabi će se pojaviti pre ili posle. Htela bih da budete daleko odavde pre nego što oni dođu. Ne želim više nikakve gužve ili incidente na ovom ranču.

Dok je lagano ustao još uvek pomalo umoran i slab. — Ne znam zašto bi vam moje prisustvo smetalo. Konačno, vi prodajete ranč i s tim je završeno.

Ona je stala pred njega sa rukama na kukovima i usne su joj se stisnule u tanku liniju. Sevala je očima, ali se u njima maglio nagneštaj suza i Dok je u njenom glasu primetio lako podrhtavanje.

— Gud baj, mister Holideje!

Dok je duboko uzdahnuo i ne skidajući pogled sa njenog lica uzeo svoj šešir, putnu torbu i čebe.

— Vraški želim da sam već ranije otišao odavde. Ali, svet je pun neispunjenih želja i zbog toga jedna više ili manje nije važna. U redu, misis Kojl. Ja odlazim odavde, ali, biću ipak u blizini. To mi ne možete zabraniti. Hoću da izravnam račune sa Larabijem i njegovim nasilnicima.

— Vi ste najtvrdoglaviji čovek koga sam ikada srela!

On se osmehnulo rezignirano, potvrdno klimnuo glavom, prebacio putnu torbu preko ramena i pošao prema vratima.

Kada ih je otvorio, ona je tiho, skoro jedva čujno rekla. — Vrlo sam vam zahvalna za ono što ste pokušali da učinite, Dok. I verujte, mislim da u ovom momentu činim najbolje što bih mogla učiniti.

— U redu, bilo da ste pogrešili ili ne, vi ćete morati da nosite na savesti ovu odluku. — Klimnuo je ućtivo glavom u znak pozdrava i izašao, zatvarajući vrata za sobom, da ne bi čuo njen ljutiti odgovor.

Dok je Holidej sedlao svog konja, ona ga je posmatrala kroz prozor, zapažajući da se veoma sporo kreće kao da se namerno ne žuri; zastao je sa sedlom u rukama pre nego što ga je prebacio preko leđa svog ždrepcu, lagano je uzeo kolan, provukao ga kroz kopču i zategao, sve radnje oko pripremanja odlaska pripremao je usporenim ritmom. Ona zamalo što nije istrčala napole da ga dozove, da ga zadrži i da mu kaže da će poći zajedno s njim kolima. Ruka joj je već bila pružena ka kvaki, ali je s naporom uspe-

la da savlada svoja osećanja, i kada je ponovo pogledala kroz prozor, on se već ukrućeno penjao u sedlo. Trenutak kasnije odjahao je iz dvorišta bez osvrta. Ta njegova ravnodušnost je začnula i bilo joj je drago što ga nije zadržala.

Ipak ga je sa prozora ispratila pogledom dok nije zašao iza šumarka, a onda je izašla na verandu i pogledala u pravcu puta koji je vodeći prema gradu presecao obližnji brdski greben. Ubrzo potom, ugledala ga je kako se pomalja iza šumarka i jaše lagano putem. Karolina je s olakšanjem odahnula i vratila se nazad u kuću, da nastavi sa pakovanjem. Sada je bila sigurna da neće sačekati Larabija i njegove bandite.

Kada je završila sa pakovanjem, pripremila je sebi kafu i sela za sto obuzeta nekim neodređenim osećanjem praznine u stomaku. Digla je šoljicu sa kafom i primetila je da joj ruka podrhtava čak toliko da je prosula nešto kafe na stolnjak. Biće joj mnogo lakše, skoro će se radovati kada sve to bude konačno završeno. Naravno, išlo joj je na nerve što će praktično pokloniti ranč ovoj svinji Pajku Larabiju, ali, kakav drugi uslov je mogla izdejskovati, šta je drugo mogla da učini?

Da je odlučila da ostane, kao što je Holidej želeo, to bi imalo za rezultat samo njegovu smrt ili premlaćivanje sa trajnim fizičkim posledicama, a ona nije želela da na svojoj savesti ima ni jedno od to dvoje.

Ne. Nije bilo drugog načina. Džim i Holidej zajedno... to je eventualno moglo dati neki drukčiji rezultat, ali je sada bilo sasvim besko-

risno razmišljati o toj nemogućoj kombinaciji.

— Jeste li tu, misis Kojl?

Na odjek Larabijevog glasa u dvorištu, Karolina se trгла iz svojih sanjarija, prosula je ostatak kafe, ali na to nije obratila pažnju, već je skočila sa stolice i pohitala prema ulaznim vratima. Nije želela da Larabi i ostali uđu unutra, bar ne dotle dok je ona vlasnik te kolibe. Kada bude otišla... dobro, onda će se potruditi da iz svoje glave izbriše svaku misao o tome šta oni rade ili ne rade u kući koju su ona i njen muž izgradili i koju su nazivali svojim domom. Ali, zasada, neka sve ostane kako jeste, neka joj uspomene ne budu zadržane prisustvom neželjenih grubih i surovih ljudi.

Kada je videla da četvorica konjanika Larabi, Erni, Griffin i Bo sede na konjima u dvorištu pred kućom, bilo joj je drago što je Holidej otišao.

Larabi je ućtivo klimnuo glavom u znak pozdrava, ali je ostao nepomično da sedi, držeći ruke prebačene preko jabuke sedla. — Dobro jutro, misis Kojl. U džepu imam deset novčanica od po dvadeset dolara i račun sa pečatom agencije za prodaju nekretnosti u Alamedu. Sve što treba da uradite to je da potpišete ugovor i da uzmete novac. Posle toga, biće nam čast i zadovoljstvo da vas otpratimo do grada, kako biste mogli da uhvatite sledeću diližansu za Sokoro.

Karolinino lice postalo je ledeno kruto. — Vi ste vrlo samouvereni u sebe, zar ne Larabi?

On je slegnuo ramenima. — Hajdete da prekinemo ovo, dosta je bilo igranja žmurke, misis Kojl. Vi

vrlo dobro znate da ćete mi prodati imanje, nemate nikakvog drugog izbora. Hajdete da to već jednom završimo, jer imam druge poslove koji me čekaju za danas.

Kada je odlučujući trenutak nastupio, Karolina je osetila da se u njoj nešto kuva, da se onaj robusni tvrdoglavi deo njenog bića roguši. Možda je razlog tome bio Larabijev samouveren potcenjivački stav. Za njega je ova kupoprodaja bila jednostavno običan posao kao i svaki drugi koji je morao brzo da obavi i koji nije iziskivao dvoumljenje. Prebrojmo novac, potpišimo dokument o prodaji i pređimo na važnije stvari kao što je skupljanje goveda, popravka porušenih ograda ili krečenje zapuštene štale. Sve to treba završiti brzo i ne gubiti više vremena nego što je neophodno, da bi se obavile zakonske formalnosti u pribavljanju tog dosadnog Kojlovog ranča.

Tako je Karolina u svojoj glavi zamišljala da stočarski baron gleda na nju i posao s njom, i to je nateralo da proključa kao bik koji vidi crvenu maramu. Taj čovek nije imao nikakvog takta, ni prefinjenosti u odnosima. Pajk Larabi bio je arogantan kao i obično, grub i samouveren kao i prema svima koji su zavisili od njega.

Pre nego što je mogla da uspostavi kontrolu nad sobom, Karolina je resko odgovorila. — Ne sviđa mi se vaše ponašanje, Larabi. I neka me vrag odnese ako pristanem da prodam imanje i kuću koju je moj muž izgradio za mene svojim rukama, a tim pre ako pristanem da prodam bezobraznoj hulji kao što ste vi. A sada, povedite vaše ulizice sa sobom i čistite se sa moje zemlje!

Okrenula se na petama ne shvatajući još uvek značenje onoga što je rekla, i čvrstim korakom se uputila prema vratima. Iza sebe je čula prigušenu gadnu psovku i okrenula se. Ali, nije se okrenula dovoljno brzo, i Griffin je uspeo da je uhvati rukom oko struka i da je zavitala sa terase. Karolina je skoro poletela i pručila se svom dužinom u dvorište, upravo pred noge Larabijevog konja.

Bleda i uzdrhtala, Karolina se otoktrljala dalje od konja, skočila na noge i počela rukom otresati prašinu sa odeće. U tom trenutku, Griffin je pritrčao i otpozadi je čvrsto zgrabio za ruke.

Larabi je besno gledao kroz proreze stisnutih očnih kapaka i nagruvši se napred, presekao pogledom uhvaćenu ženu.

— Pokazali ste da niste baš mnogo pametni gospodo Kojl. Pokušao sam da ovaj posao obavim lepo i ljubazno kao što je red, a vi mi uzvraćate time što me vredate i pravite mi neprilike. Ja sam vam dao ultimatum. Danas je poslednji dan ultimatum... vaše vreme je isteklo. Sada, želim vaš potpis na ovom kupoprodajnom ugovoru. Hoćete li staviti potpis i potvrditi prodaju?

— Nećete me naterati da učinim ono što mi nije volja, Pajk Larabi! Ne bojim se ja vas!

Rančer je uzdahnuo. — Glupava kučko. Ja sam imao poštene namere, ali ti si očigledno veća kuja nego što sam mislio. U redu, Kole, ja sam završio svoj deo razgovora. Daj joj lekciju i nauči je da sa mnom nema šale.

Karolina je počela besno da se otima ali je Griffin čvrsto držao, i njeno koprcanje je ostalo bespomoć-

ni pokušaj koji je na licima nasilnika izazvao zadovoljne osmehе. Griffin je pogledao svog gazdu.

— Koliko daleko smem ići, Fajk?

Larabi je zadržao pogled na pobledejoj mladoj ženi. — Onoliko daleko, koliko hoćeš.

Griffin se nasmejavao zadovoljno, okrenuo Karolinu ka sebi i držeći joj ruke jednom svojom rukom počeo je šamarati po licu drugom slobodnom rukom. Karolina je počela da vrišti od bola i stida, a blede lice začas je pocrvenelo od žestokih šamara. Zatim joj je Griffin zabacio ruke iza leđa i uhvatio je sa svojom velikom rukom oko zglavaka, čvrsto kao kleštima držeći joj ruke zarobljene na leđima. Okrenula je lice u stranu koliko je u tom položaju mogla, kada je nasilnik prineo lice ka njenom i kada je svojim debelim vlažnim usnama počeo balaviti po obrazu i dalje niže po vratu.

— Hej, nemoj polizati svu šećerlemu, Grife! — doviknuo mu je Erni silazeći sa konja. Ostavi i meni nešto da se zasladim.

I Bo Mendel je počeo da silazi iz sedla, ali je u pola pokreta zastao kao zaleđen, jer je iza ugla ugledao neko kretanje i trenutak kasnije iza brvnare se pojavila muževna silueta nekog visokog snažnog čoveka.

Razrogačio je oči kada je prepoznao Doka Holideja i ruka mu se mahinalno, kao kandža ptice grabljivice, pružila prema dršci „koltā“. Ali, pre nego što je stigao da potegne oružje, u Holidejevoj ruci je grmnuo revolver, i udar teškog taneta bacio je Mendela iz sedla pravo na Ernija, koji je u tom trenutku obišao oko svog konja. Erni se od udara zateturio, ali je ipak uspeo

da izvuče „kolt“ iz futrole i bez nišanjenja ispali hitac na Holideja. Olovno tane je otkinulo nekoliko komadića drveta s ugla brvnare i revolver visokog pustolova grmnuo je i po drugi put. Erni je pao na zemlju kao pokošen udarcem malja, ali se još nije predavao. Pokušao je iz ležećeg stava da nanišani na Holideja, i ovaj je po treći put pritisnuo okidač. Erni se trgao pogođen smrtonosnim hicem i ostao da leži na zemlji.

Zaprepašćen i smeten iznenadnom erupcijom nasilja, Larabi je sa zakašnjenjem pružio ruku ka svom „koltu“ i upola ga izvukao, kada je Holidej četvrti put opalio. Revolver je poleteo iz rančerove ruke kao istrgnut zategnutom oprugom. Larabi je levom rukom stisnuo desnu povređenu ruku, proklinjući i mršteći lice od strahovitog bola, ali je od udara taneta u njegov „kolt“ ruka bila kao kontuzovana. U međuvremenu, Griffin je imao pune ruke posla. Pokušao je da okrene Karolinu prema kolibi i iskoristi je kao štiti, ali je ona uspela da oslobodi jednu ruku i da ga ostrim noktima svom snagom duboko zagrebe po obrazu. Nadzornik je jauknuo, glasno opsovao i pokušao da je udari po licu, ali je mlada žena iskoristila taj njegov pokret i zarila mu zube u šaku. Proklinjući iz sveg glasa, nadzornik je odgurnuo od sebe.

Karolina je svom težinom udarila o zemlju i nekoliko puta se otkotrljala, pre nego što je zastala, izgubivši pri tom dah. Ostala je zato da leži na zemlji izubijana, usplahirena i ošamućena. Griffin se okrenuo prema pustolovu, ali je zastao kao skamenjen i digao ruke dalje od svojih bedara, jer ga je Holidej imao na

nišanu svog revolvera iz čije se cevi još dizao pramličak dima.

— Ne pucajte! — kriknuo je nadzornik.

Holidej je zastao sa prstom na okidaču i pogled oštar kao munja okrenuo ka Karolini.

— Jeste li čitavi?

Ona je klimnula glavom.

— Odlično. Ustanite.

Karolina ga je pogledala oštro zbog naređenja izgovorenog suvim glasom, ali je poslušala i lagano ustala. Holidej je zadovoljno klimnuo glavom i revolverom mahnuo Larabiju koji je još uvek sedeo u sedlu.

— Vi, sjašite.

— Slušaj ti, kućkin sine, znaš li šta si uradio? Ubio si dva moja čoveka.

— I ta dvojica će brzo dobiti društvo ako odmah ne siđeš sa konja! Sa najvećim zadovoljstvom ću te poslati za njima — rekao je pustolov sa najvećom odlučnošću.

Rančer je u Holidejevim očima ugledao stravičnu siluetu iskežene smrti i poslušno je sišao iz sedla, ali je nastojao da licu da neproziran i dostojanstven izraz. Držeći ga na nišanu revolvera, Holidej mu je naredio da priđe i stane pored nadzornika ranča.

— Mister Holideje! mnogo se radujem što ste se vratili! — izustila je mlada žena bez daha i pošla prema njemu.

— Ostanite gde ste! — rekao je resko Dok.

Ona je zastala u mestu, zatreptala očima i počela da muca iznenađena oštrinom njegovog tona — Š-šta... za... zašto?

— Samo ostanite gde ste — rekao je Dok Holidej malo blaže, ne ski-

dajući preteći otrovan pogled sa dvojice sa ranča „Dijamond B“. — Vas dvojica sada lepo kleknite... i spuštajte se na ruke i kolena.

— Šta! — promućao je Larabi istinski zaprepašten Holidejevim zahtevom.

Griffin se trgao i ukrutio. Nijedan od dvojice nije se ni pomerio. Verovatno su obojica bili zaokupljeni istom misliju, proračunavali su koliko je još metaka ostalo u Holidejevom pištolju. Zurili su netremice u magacin „kolta“ ne bi li iza čeličnog štitnika ugledali rešenje problema koji se postavljao. Da li se pokloniti čoveku čiji je pištolj možda bio prazan, bilo je pitanje koje ih je mučilo.

Holidej kao da je pročitao njihove misli i glasno se nasmejao. — Dvo-umite se, je li? Pitate se koliko mi je još metaka preostalo? Pa lepo, odmah da vam kažem da mi je ostalo sasvim dovoljno da vas obojicu pošaljem na onaj svet.

— Nećeš smeti — promumlao je Larabi. — To bi bilo ubistvo!

— Ubistvo, je li? A šta je trebalo da bude ovo što ste počeli? Nemojte se uzdati u to, Larabi — rekao je Holidej tiho, ali je njegov tihi glas nosio u sebi ledenu smrtnu pretnju. — Imam dovoljno metaka i previše volje da vam obojici prosviram lobanje. Šta će posle toga sa mnom biti verovatno je za vas nevažno. Uostalom, kada vas bele i ukružene nađu ovde, ja ću biti već daleko.

Larabi i Griffin su se zgledali.

— Pretpostavljam da ste dobro čuli šta sam maločas rekao, ali, za svaki slučaj, ponoviću još jednom. — Holidej je ponovo nestrpljivo mahnuo revolverom. — Dole na zemlju, kleknite na ruke i kolena!

Žurno, skoro uplašeno obojica su se spustili na kolena, a onda i na ruke, posmatrajući očima ispunjenim strahom Holideja koji je lagano obilazio oko njih.

— Mister Holideje, šta to imate...? — zaustila je zaprepašćena žena, ali joj je Holidej kratkim pokretom ruke dao znak da ćuti.

Prišao im je s leđa i šutnuo najpre Larabija, a onda i Grifina u stražnjicu, tako da su obojica licem zaronili u prašinu. Nasilnici sa „Dijamonda B” su zastenjali, ali se nisu usudili da protestuju, jer ih je Holidej i jednog i drugog dodirnuo vrhom cevi svoga revolvera.

— Sada lepo puzite i puzeći pređite preko dvorišta do gospođe Kojl. Kad stignete do nje, pognite glave da čelom dodirnete tlo i najponiznije zamolite za oprostaj. Zamolite da vam oprostí što ste se nepristojno i grubo ponašali.

— Djavola ću puziti! — grmnuo je Larabi lica crvenog kao krv i očiju iskolačenih od ljutine.

Griffin je procedio kroz zube. — Samo se ti nadaš da ćemo poslušati!

Holidej je slegnuo ramenima. — Dobro, kako vam je volja. Ako ne puzite, dobićete metak u glavu. Ko od vas dvojice želi da bude prvi?

Obojica su netremice zurili u njega, ne verujući da će Holidej izvršiti pretnju, ali su se trgli kada je Holidej zategao obarač revolvera. Zvonko metalno „klik” kao da je u njima probudilo instinkt želje za životom.

— Slušajte dobro vas dvojica. Nateraću vas da puzite i molite, makar morao da uradim ono što do sada nikada nisam uradio. Uzeću najpre revolvere da se više ne uzdate u vaše oružje. Onda ću najpre jednom

prosvirati metak kroz šaku i ponoviću naređenje koje ste čuli. Ako ne poslušate, prosviraću kuršum drugom kroz šaku. Ako opet ne poslušate, vratiću se na prvoga, a onda opet na drugoga. Na kraju, učinićete ipak ono što tražim od vas ili... kad malo bolje razmislim možda nećete moći, jer nećete biti sposobni da puzite i klečite... ali da sačekamo da vidimo šta će biti.

— S-stoj! — kriknuo je Griffin s izrazom mučnine na licu. Reči su mu se zaglavljivale u grlu. — Ja... ja se izvinjavam, madam, što sam se onako ponašao i što sam vas maltretirao.

Holidej je odmahnuo glavom. — Ne valja. Moraš da puziš, da čelom dodirneš prašinu i onda da kažeš to!

— Dok, za ime boga! — zavapila je mlada žena očajno, ali Holidej nije obraćao pažnju na nju.

Drhteći, tresući se od straha, Griffin je počeo da puzi preko dvorišta. Zastao je na metar daleko od Karoline, pognuo glavu do zemlje i drhtavim glasom izgovorio reči izvinjenja.

— Mo-molim vas da mi oprostite gospođu Kojl — rekao je promuklo, dok su mu se niz vrat i lice slivale kapljice hladnog znoja.

— Ostaní tu gde si — rekao je Holidej zapovednički, i vrhom cipele čušnuo Larabija u rebra. — Sada ti. Ili više voliš da te zauvek obogaljím?

I Larabi je bio uplašen ništa manje nego njegov nadzornik, ali je svoj strah uspeo da prikríje nešto bolje nego Griffin. No, na njemu se ipak videlo da se boji, mada nije drhtao i nije se znojio. Lagano je upola okrenuo glavu da bi preko ramena pogledao pustolova.

Holidej ga je vrhom revolvera doirnuo po slepoočnici. — Imaš dve sekunde vremena da počneš da pužiš! Jedan...

Larabi je stisnuo usne. Učinio je u prvom trenutku kolebljiv pokret napred, a onda je, sve vreme sipajući kletve i pogrde, otpuzio preko dvorišta do Karoline i dodirnuvši čelom zemlju, digao ka njoj lice izobličeno od mržnje.

— Izvinjavam se — procedio je kroz zube.

— Ne valja, ne valja. Pokušajmo to ponovo, i budi malo uglađeniji, Larabi.

Rančer je duboko isprekidano uzdahnuo kroz stisnute zube. — Gospođo Kojl, žao mi je zbog onoga što smo učinili i najlepše molim za oprostaj... — procedio je grcajući.

Holidej je pošao napred i došavši do ove dvojice gurnuo ih nogom u leđa. — A sada ustanite, natovarite one leševe na konje i jašite odavde. Ako slučajno neko od vas samo promoli nos u okolini, prosviraću mu kuršum kroz glavu. Jasno? U stvari, bilo gde da vas vidim, ovde u gradu ili na otvorenim pašnjacima, prosviraću vam kuršum kroz telo i napraviću vam toliku rupu da će kroz nju moći da prođu cela kola. I recite Vinsu Hovardu da ću ga naći i da ću se obračunati s njim. Ali, to će biti onda kada ja odlučim. Izabraću vreme i mesto koje meni odgovara, a u međuvremenu neka se preznojava.

Posle nekoliko minuta ljudi sa ranča „Dijamond B” su se udaljili i Karolina je sva bleđa u licu uzdrhtala, klonulo naslonila glavu na zid brvnare. Užasnutim očima netremice je zurila u Doka Holideja.

— Gospode bože, kakav ste vi to čovek, Dok?

— Mislim da ste videli — rekao je Holidej režući reči kao makazama.

— Da, videla sam dobro. Videla sam da ste sadist! Ubica!

Njegov pogled je zaronio u njene oči. — Nikad se nisam trudio da vam se predstavim kao neki anđeo.

— Ali, ovo je bilo strašno!

— Bilo je strašno i ono što su Griffin i ostali imali na umu da urade sa vama — rekao je Holidej kratko. — Ili možda mislite da to ne bi bilo strašno — dodao je sa prizvukom cinizma. — Nemojte biti glupi i trošiti sažaljenje na Larabija i Griffinu. Da se nisam vratio kada sam video oblak prašine od kopita njihovih konja, vi biste sada pevali sasvim drukčiju pesmu.

Karolina se ugrizla za usnu i ništa nije odgovorila. Šta je mogla da kaže? Naravno da je Holidej bio u pravu, da je postupio onako kako bi svaki drugi postupio. Morao se braniti kada su Bo Mendel i Erni potegli oružje i jedino je možda preterao u ponižavanju Larabija i Griffinu. Ali, i to je bilo zaslužno, s obzirom šta su joj ti nitkovi pripremali, i sada je žalila što je poneka trenutnim osećanjima možda uvredila svog spasioca.

U svakom slučaju, sada je sasvim sigurno znala da je u Doku Holideju Pajku naišao na sebi ravnog, bez obzira da li je rančer iza sebe imao podršku tuceta ili stotine revolveraša.

Holidej je znao da nametne svoj sopstveni zakon i svoju pravdu.

VIII

Holidej je insistirao da Karolina pođe s njim u grad.

— Ali, kakva je korist od toga? Imam malo novca a na kredit više ništa ne mogu da dobijem — usprotivila se ona. — Ako vi lično želite da podete u Alamedu da nešto kupite, onda slobodno idite. Ja ću čekati ovde.

Holidej je odmahnuo glavom. — Odsada više nećete ostajati sami na ranču. To je opasno, i može imati nesagledivih posledica koje ne smemo da rizikujemo. Sigurno je da će Larabi neprekidno držati ranč pod prismotrom i da će iskoristiti svaku našu neopreznost. Odsada gde budem ja, ići ćete i vi. Bar dotle, dok nešto ne uredim.

Ona ga je pogledala iznenađeno. — Da uredite? Šta hoćete time da kažete?

— Videćete kada budemo u gradu. A sada, obucite se u odelo za jahanje. Brže ćemo stići ako jašete, nego ako budete vozili kola.

Mlada žena je duboko uzdahnula. Njihov odnos je iz časa u čas postajao sve komplikovaniji. U početku je bila zadovoljna što je ispoljio želju da joj pomogne, a onda je njegovo insistiranje da ostane na ranču i da ne poklekne pred Larabijem, stvorio kod nje osećaj neprijateljstva. Sada je to opet bilo promenjeno. Znala je da mu duguje mnogo, možda život. Bez njegove intervencije sigurno bi izgubila ranč i doživela tragično poniženje. Ali, i ako je bila svesna svega toga, trebalo joj je vremena da se navikne na metode koje je primenio.

Sada je opet izgledalo da je pre-

uzeo komandu, i ona je bila spremna da mu je prepusti. Nije joj smetalo što će je to dovesti u podređeni položaj, već naprotiv, kao da je osećala olakšanje što će neko drugi preuzeti odgovornost za njenu sudbinu.

Nije imala nikakvu predstavu o tome šta je planirao da uradi za vreme posete gradu, ali je duboko u sebi bila zadovoljna što je nije ostavio samu na ranču. Larabi je bio vrlo čuljiv i smrknut kada je odlazio sa ranča, i ona je iz dotadašnjeg iskustva znala da je takav Larabi bio najopasniji.

Kada su stigli u Alamedu, Karolina je saznala još nešto više o tome kako čvrst i odučan Holidej može da bude. Dok su jahali niz glavnu ulicu, ugledali su Rajlija Vola i Holideju se učinilo da je taj čovek zbog nečega zabrinut. Videvši ih, otpiknuo je vrhom prsta opušak cigarete i okrenuvši se ušao u svoju kancelariju. Karolina je usporila hod svog konja i priterala ga bliže uz Holidejevo.

— Kuda idemo?

— Najpre u trgovinu.

Ona se nije usprotivila. Očigledno da nije želeo da otkrije ono što je imao na umu, i zato je bez reči pošla s njim. Kada su ušli u trgovinu, vlasnik Mel Voters digao je glavu sa tezge gde je jednoj gradskoj matroni nešto pokazivao i Karolina je jasno videla da je pobledeo kada je prepoznao Holideja. Mahnuvši jednom od trgovačkih pomoćnika da se udalji, pustolov je pokretom ruke pozvao Votersa. Vlasnik trgovine je žurno završio s usluživanjem gradske gospođe, grubo i na brzinu savio i spakovao komad odsečenog platna i ne obazirući se na njeno

nezadovoljstvo što joj ne poklanja više pažnje, prišao iza tezge do Karoline i Holideja.

Voters je obrisao ruke o kecelju napravljenu od džaka za brašno, i ugladeno klimnuo glavom da im stoji na raspolaganju. — Dobro jutro, gospođo Kojl. Dobro jutro, mister Holideje. Cime mogu da vas uslužim?

— Sada ćemo videti. Gospođi Kojl su potrebne neke stvari. — Holidej je izbegao namerno da nabroji koje su stvari potrebne.

Voters je zbunjeno liznuo usne. — Ovaj, rekoste... stvari?

Holidej je klimnuo glavom gledajući prodorno trgovca u debelo lice.

— Da. Znaite, različite stvarčice.

— Pa... ovaj... — počeo je Voters, a onda se usiljeno nervozno nasmejao. — Pa, zato smo mi ovde, mister Holideje, da zadovoljimo potrebe onih koji kupuju.

Dok je govorio, izvukao je ispod tezge jednu malu tablu sa natpisom. Na njoj je pisalo: prodaja samo za gotov novac. Holidej je pogledao natpis na tezgi, uzeo ga u ruke i okrenuvši ga prema svetlosti počeo da se mršti. Zatim je vratio tablicu na tezgu, zavrteo je i čuo Karolinin dubok uzdah.

Odgurnuvši tablicu da klizne niz tezgu, Holidej je rekao. — To je baš fino za one koji imaju sreće da imaju gotov novac. Ali, nijedan magazin ni trgovina za koje sam znao nisu poslovali na taj način. To nije moguće. Nije u svakom slučaju moguće u ovim graničnim oblastima i gradovima gde priliv novca i zarade ljudi zavise od godišnjih doba. Tu trgovine moraju da daju kredit.

Voters je počeo da se znoji i da

svoju kecelju koristi za brisanje mesnatog čela i obraza. — Da, to je tačno, ali morate znati da svaki trgovac može dati samo ograničeni iznos kredita, mister Holideje. Trgovac mora do jedne razumne mere da bude siguran da će ta osoba kojoj kredit daje, platiti. — Uzvrpoljio se nelagodno i kratko letimice pogledao prema Karolini.

Holidej se jednim laktom naslonio na tezgu. — Sta vas navodi na pomisao da gospođa Kojl neće moći da vrati dug?

Voters je požurio da se ogradi od Holidejeve optužbe. — Cujte, ja to nisam rekao. Ja nisam ni mislio...

— Uskratili ste joj kredit što znači da sigurno tako mislite — rekao je Holidej muklo. Karolina je ćutke posmatrala scenu zadržana Holidejevim načinom da ljude uzdrma u njihovom stavu i to samo korišćenjem pogleda i veštom intonacijom smirenog i odlučnog glasa.

— Pa ovaj, da. Učinilo mi se da je otišla u zaduživanje dosta daleko.

— Sem toga, i Larabi vam je to rekao. Je li tako?

Mel Voters se trgao i u njegovim očima ukazao se izraz straha a pogled mu je nehotice polateo levo i desno zatim do Holidejevog lica, a onda dole ka zemlji.

— Nemojte me lagati, Voterse — rekao je Holidej tiho.

Voters je progutao vazduh i jedva primetno klimnuo glavom. — Cujte, morate mene shvatiti, morate stvari pogledati i sa mog stanovišta. Najveći deo posla ja obavljam sa Pajkom Larabijem. On je u ovoj pokrajini vrlo važan čovek.

— Ne, više nije tako važan. Niste mogli da ga vidite pre nekoliko ča-

sova, ali da ste mogli, videli biste ga na kolenima, zajedno sa Kolom Griffinom, kako se izvinjavaju gospodi Koji zbog nepristojnog ponašanja i maltretiranja. Pustolov se okrenuo prema udovici. — Hoćete li se zakleti da je bilo tako, misis Koji?

— Da, baš tako je bilo, gospodine Voterse — rekla je mlada žena jedva čujno.

Holidej se umešao. — Pretpostavljam da neće posumnjati u reč jedne dame, je li tako, gospodine?

Voters je žurno odrečno odmahnuo glavom. — Ne, ni govora.

— Odlično — rekao je Holidej osmehujući se krajem usana. — Uzgred da pomenem, zaboravio sam da vam kažem da je Larabi izgubio dva svoja čoveka: Ernija i Boa. Njih dvojica su otišli na kratko putovanje u pakao. A sada da predemo na kredit gospode Koji; mislim da bi opet mogla da dobije vaše poverenje, šta mislite?

— Oh, ovaj... pa, recimo da bi.

— Baš mi je drago što ste se složili sa mnom. A sada da vam kažem, mi ćemo prikupiti goveda i oteraćemo ih u Sokoro. Posle toga ceo račun će vam biti isplaćen. Odgovara li vam to?

— Pa, mislim da će odgovarati — promrmljao je Voters bez oduševljenja.

— Odlično — rekao je Holidej i glas mu je odjednom opet postao ledeno tih. — Treba nam pola tuceta rolni bodljikave žice i tuceta rolni obične žice. — Pogledao je kratko Karolinu. — Vreme je da vaše zemljište jednom za svagda jasno ogradimo. Ograda od žbunja i drvenih gredica je dobra kao privremeno rešenje, ali budući da ostajete u

svojoj kući, taj posao treba temeljno uraditi. — Okrenuo se ponovo trgovcu. — Treba nam takođe jedno burence eksera, dve nove drške za sekire, nešto opreme, i gospoda Koji će vam dati listu namirnica. — Još jednom je pogledao zbunjenu ženu. — Računajte na pet osoba za mesec dana.

— Pet! — ponovila je kao eho, razrogačivši oči.

— Naravno. Pre nego što odemo odavde, angažovaću tri radnika.

— Ali... kako... ko?

Dok se osmehivao. — Prepustite to meni, misis Koji. Vi samo recite gospodinu Votersu šta vam je potrebno. Oh, zamalo da zaboravim. Mogli biste isto tako da izaberete neki materijal za jednu novu haljinu. Odaberite sve što mislite da će vam trebati. Gospodin Voters vam daje kredit zato što zna da će u svakom slučaju brzo biti isplaćen, zar ne, gospodine? — Voters je klimnuo glavom, ali nije mogao da prikrije ojađen izraz lica. No, bez obzira šta je mislio i osećao, na silu se kiselo osmehnulo Holideju i rekao. — Jeste, gospodine.

— Odlično! — prihvatio je Holidej raspoloženo. — Brzo ću se vratiti.

Rekavši to, okrenuo se i čvrstim korakom izašao iz trgovine, ostavljajući zaprepašćenu udovicu da zuri netremice za njim.

Kada je Dok Holidej ušao i laganim korakom se uputio preko ođaje ka šanku, u salunu je zavladala grobna tišina. Naslonivši se laktom

na šank, poručio je pivo, i kada je čaša sa hladnim pićem stavljena pred njega on je otpio nekoliko gutljaja, a onda se sa čašom u levoj ruci okrenuo i pogledom prešao po prostoriji, odmeravajući pogledom ponaosob svakoga od prisutnih gostiju.

— Da li neko od vas traži posao? — zapitao je.

Nekolicina ljudi su začuđeno izmenjali poglede, ali niko nije odgovorio na Holidejevo pitanje.

Dok Holidej je otpio nekoliko gutljaja. — Reći ću vam zašto vas to pitam. Na Kojlovom ranču ima posla za tri čoveka. — Nastao je kratak prigušen žagor i prisutni su još jednom izmenjali poglede. — U pitanju su obični poslovi na ranču, normalno jahanje i hvatanje goveda i ostali uobičajeni poslovi koji se rade. Niko ne očekuje od vas da se mešate u zadevice između gospođe Kojl i Pajka Larabija. Mislim da to čak neće ni biti potrebno, ali, pre nego što vam nešto više kažem, da vam najpre saopštim nešto o Larabiju. Da, o Larabiju, Grifinu i još dvojici sa ranča „Dijamond B” koji se zovu Erni i Bo. Pretpostavljam da će vas interesovati da čujete.

Zastao je malo i pogledao po prisutnima u očekivanju da njihovo interesovanje i radoznalost dođu do vrhunca, ali su se u tom trenutku leptirasta vrata širom otvorila i u salun je ušao Rajli Vol, na prvi pogled ne tako siguran u sebe kao što bi jedan šerif trebalo da bude. Tamnokoži boginjavi čovek koji se zvao Lord, a koga je Holidej poznavao još od onog dana kada su ga Larabijevi ljudi mučki napali i masakrirali, a koji je Holideju držao glavu za kosu dok ga je Hovard udarao,

došao je za šerifom do vrata, ali nije ušao unutra. Držao je leptirasta vrata otvorena i rezervisanog držanja posmatrao šta se događa.

Rajli Vol je prstima zagladio čekinjaste brkove i prišao bliže Holideju.

— Čuo sam da ste se dosta izbezobrazili, mister.

Holidej je bez reči srknuo svoje pivo gledajući pri tom šerifa preko oboda čaše. Svi u salunu posmatrali su i pažljivo slušali njihov razgovor.

Vol je pročistio grlo. — Kako sam obavešten, dogodila su se još neka ubistva. Ovoga puta ubijena su dva čoveka, Erni i Bo. Obojica su sa ranča „Dijamond B”.

Na te reči u salunu je nastao prigušen žagor. Gosti su se uskomešali i Holidej je spustio čašu.

— Jeste li čuli kako i zašto se to desilo, šerife? I gde se desilo? — zapitao je pustolov.

— Nije važno. Važno je da ste vi potegli revolver i da ste obojicu hladnokrvno ubili bez ikakvog razloga.

— Gluposti, tričarije — rekao je Holidej oporim glasom i lice mu je poprimilo tako preteći izraz da je Rajli Vol uzmakao korak nazad. — Ta dvojica su bili sa Larabijem i Grifinom, ako niste znali, mister šerife. Nameravali su da obrade gospođu Kojl. — Pustolov je pogledom svojih kao kremen tvrdih očiju prošarao po prisutnima. — A vama svima je jasno šta sam mislio kad sam rekao da su nameravali da je obrade. Larabi im je za to dao odobrenje. Odobrio im je da mogu u nasilju ići onoliko daleko koliko im se prohte, „radite šta hoćete” rekao je Grifinu i onim drugim huljama. I tada sam se ja pojavio, Erni

i Bo su se mašili revolvera, a ja sam ih na to poslao u nakao gde im je inače mesto. Posle toga ubedio sam Kola Grifina i Pajka Larabija da kleknu na kolena i da puzeći pređu dvorište do gospođe Kojl i da je tako na kolenima najponiznije zamole za oproštaj, što su se prema njoj poneli nepristojno. — Zagledao se netremice u šerifovo posivelo lice. — A sada, kad znate šta se desilo hoćete li me uhapsiti, šerife?

Šerif se nelagodno premeštao s noge na nogu, a iz grupe pijanaca začulo se ljutito mrmljanje i protesti. Holidej je to odmah zapazio i upisao kao plus za sebe; izgledalo je da nisu svi građani bili spremni da u svako doba odobre sve što je Larabi učinio.

Rajli Vol je pročistio grlo i bacio letimičan pogled prema Lordu, koji je još uvek stajao na raširenim leptirastim vratima, ali malo nervozan.

— Ovaj... meni nije sve tako predstavljeno — promućao je.

Holidej je prezrivo iskrivio usne. — A da vam je bilo tako predstavljeno, da li bi to bilo od kakvog uticaja, Vole?

Šerif je buknuo rumenilom. — Čekajte malo, Holideje! Ne moram ja da gutam te vaše uvrede.

Holidej mu je okrenuo leđa. ispic do kraja svoje pivo i vratio praznu čašu na šank. — Vi ste Larabijeva žaba krastača i svi to znaju, pa prema tome, nemojte uzalud trošiti reči i uveravati me da je nešto drukčije. — Zatim se bez opomene okrenuo ka leptirastim vratima, držeći u ruci „kolt” i presekavši pogledom Lorde rekao. — Hej ti, stoji!

Na Holidejevu komandu Lord, koji je tog momenta počeo da uzmiče

sa vrata zastao je kao ukopan. Kada je video da je na njega uperen zapet revolver, lagano je digao ruke uvis i vratio se nazad u salun.

— Slušajte, vi ste u mom gradu — rekao je Rajli, pokušavajući anemično da izgleda autoritativan. — Neću da čujem ni za kakvu pucnjavu!

— Zaveži, žapcu — grmnuo je Holidej i Vol je otvorio usta u nameri da protestuje, ali se predomislio i povukao se. Holidej je ošinuo pogledom Lorde i rekao. — Dođi ovamo, huljo.

Boginjavko je laganim kolebljivim koracima pošao napred, a u gluvoj tišini koja je odjednom zavladala u salunu čulo se samo zveckanje njegovih mamuza i odjek štikala po drvenom podu. Izgledalo je kao da je svima u odaji zastao dah, i da niko ne diše. Lord je šumno progutao vazduh, dok se približavao pustolovu, koji ga je čekao kao kobac. Kada se nalazio na metar udaljenosti, Holidej mu je pokretom pištolja dao znak da stane.

— Okreni se — rekao je tiho.

— Slušajte, mister Holideje, ja sam samo slušao naređenja — rekao je Lord glasom koji se gubio u grlu. — Da nisam poslušao ono što mi je Larabi naredio, bio bih u velikoj nevolji.

— E, zato si sada u nevolji, momče. Okreni se kad ti kažem.

Lord je molećivo pogledao Rajli Vola, ali je šerif stajao nepomično i nemo kao izgubljen. Kao i svi drugi u odaji i on je razrogačenih očiju gledao kada se Lord okrenuo leđima Holideju. i kada je ovaj brzo prišao, uzeo njegov revolver iz futrole i dobio ga barmenu.

— Klekni.

— Šta? — pogledao je Lord za-
prepašeno.

— Do đavola, jesi li gluv? Rekao sam ti da klekneš — rekao je Holidej i jače gurnuo cev svog revolvera u leđa svom nekadašnjem mučitelju.

Lord je kleknuo. Holidej mu je prišao, jednim pokretom revolver-ske cevi smakao mu šešir sa glave i omotao oko prstiju pramenove njegove dugačke kose. Kada mu je trzajem ruke zabacio glavu unazad Lord je zastenjao. Zategnuto grlo, očiju izbuljenih kao da će iskočiti, gledao je gore u Holidejevo granitno tvrdo lice koje se nadosilo nad njim.

Pustolov ga je grunuo kolenom u leđa i procedio kroz zube. — Kako ti se ovo sviđa, nitkove? Znam da ti se sviđalo kada si ti to drugome radio, ali, nisam siguran da sada uživaš. A šta misliš kako bih mogao da ti vratim dug? Mogao bih te isto tako naduti kao žabu, kao što su mene tvoji pajtaši udesili. Mogao bih ti raseći obraze nišanom ovog pištolja, a mogao bih ti i ispaliti po jedan metak ispred svakog oka, tako da zauvek oslepiš. — Lord je mučno zastenjao i počeo da cvili. Njegovo poverenje u šerifa je nestalo, a njegov strah od Holideja bio je sve veći. Kršio je prste od straha, usne su mu se bezglasno micale, a očima je kolutao kao izbezumljen. Strah od Holidejeve kazne paničio ga je do ludila.

No Holidej, naravno, nije imao u vidu osvetu te vrste. Mada je bio kivan na Lorda, trenutno mu je bilo dovoljno da ga unizi i poljulja Larabijev autoritet. Grunuo je Lorda u donji deo leđa i ovaj se pručio po

podu, zarivši lice u prašinu i strugotinu.

Udarivši ga vrhom cipele u rebra, Holidej je hladno nastavio. — Ovaj put si se izvukao, ali, evo šta ćeš učiniti. Pokupi se i jaši na „Diamond B” i reci Vinsu Hovardu da ću ga potražiti. Neka mi se nada.

Lord je skočio sa poda i nije se zadržao u salunu ni toliko da zatraži svoj revolver. Saplićući se, ruku dignutih iznad glave kao da beži pred hiljadama paklenih hurija, istrčao je na vrata i u jednom skoku preskočio trotoar i nastavio da beži preko ulice. Pustolov se okrenuo ka pobledelom šerifu.

— To je delimično vraćanje duga, šerife. Hovard i njegove hulje su me na prepad uhvatili i izmrcvarili. Vi povodom toga niste učinili ništa, pa otuda pretpostavljam da ni povodom ovoga nećete ništa preduzeti. Je li tako?

Rajli Vol je jedva primetno podrhtavao. — Može biti da ste bili malo više nadmenji i osioni nego što je to dobro za vaše zdravlje, Holideje — prosiktao je.

Pustolov se jedva primetno osmehnulo. — Može biti da ste u pravu. Čuo sam da ste i vi nekada bili takvi, šerife. Ali, to je bilo vrlo davno. Bila je to onda kada je ta značka na vašim prsima za vas nešto značila... a ne kao sada, kad vam predstavlja samo brzu i laku zaradu, jer živite u Larabijevom džepu.

Vol je planuo rumenilom. — Vi... pazite šta govorite!

— Naravno da pazim — nastavio je Holidej jasno izgovarajući svaku reč i prodorno gledajući šerifa u oči. — Bilo je to u Tombstonu u Arizoni, u gradu koji je bio gori od

bilo koga drugog grada koji sam video. No, nije bio više takav posle vašeg šerifovanja, vi ste ga umirili. Trebalo mi je izvesno vreme da shvatim da ste vi taj Rajli Vol. Pri lično ste se promenili. — Odmahnio je glavom s gađenjem na licu. — A sada, imam da obavim neki posao sa ovim ljudima, Vole. Ne verujem da će vas to interesovati. i zašto onda ne biste nastavili svojim putem?

— Nećete me valjda učiti šta da radim. Holideje.

Pustolov nije ništa rekao, samo je jednostavno čekao odlučnog tvrdog izraza lica. Konačno je Vol stisnuo usne, okrenuo se i grunuvši na leptirasta vrata izašao napolje. Holidej se tada okrenuo prema odaji u kojoj je vladala mukla tišina.

— A sada, da kažem još nešto o tim poslovima na Kojlovom ranču. Kao što rekoh, potrebna su tri radnika i od njih će se tražiti da obavljaju samo uobičajene poslove na ranču. Ja lično ću rešavati sve sukobe sa Larabijem koji se eventualno ukažu. No, naravno, ako se desi da dođe do napada kada ja nisam tu, od njih će se očekivati da na neki način zaštite gospođu Kojl. Što se tiče plata... pa plate neće biti. Neće biti zasada. Misis Kojl je bankrotirala i nema mogućnosti da plati. Namera je ova: treba popraviti ograde, zatim prikupiti stoku i oterati je na pijacu u Sokoro. Kada stoka bude prodana, oni koji budu radili dobiće platu u punom iznosu. Može biti da će do tada proći šest meseci, možda samo tri ili četiri, sve zavisi od toga kako budemo radili... i da li će nas Larabi ostaviti na miru. Da li je neko zainteresovan?

Prošlo je dosta vremena ! dosta

natezanja pre nego što su na kraju trojica pristali da se prihvate posla. To su bili Vil Dejbrajt, jedan žilav mlad kauboj koji se tek oporavio od prelomljene noge, i koji je tražio novi posao; Džud Ovens, sredovečan čovek koji je tvrdio da zna sve u vezi s ograđivanjem i bodljikavom žicom, jer je bio upetljan u stočarski rat u oblasti Džonson; i na kraju Džesi Kern, kauboj star oko trideset godina koji je bio najuren sa ranča „Dijamond B“ zbog protivljenja Pajku Larabiju. Sve što je dobio kada je tražio da bude isplaćen, bio je razbijen nos udarcem pesnice Vinsa Hovarda.

Sa tom s brda s dola skupljenom trojkom, Holidej je zatekao Karolinu Kojl u trgovini. Bila je iznenađena kada ih je ugledala, ali je u njenim očima svetlucala iskra nade. Holidej je uz to uspeo da nagovori Votersa da im pozajmi kola kako bi svu kupljenu robu mogli odneti na ranč.

Ovaj zbog toga nije bio presrećan, ali više nije imao kuda. Malo kasnije, građani koji su se našli na ulici zamišljenim pogledom su ispratili kolonu sa Holidejem na čelu.

Izgledalo je da je vladavina Pajka Larabija u Alamedu završena.

Prolazeći pored šerifske stanice, Holidej je ugledao Rajlija Vola koji je ozbiljnog lica sedeo na verandi zavaljen u stolicu sa visokim naslonom i pušio. Holidej ga je pozdravio dodirom prsta po obodu šešira, ali u šerifovim očima zauzvrat nije našao ništa sem gole mržnje. Šerif je zurio u Doka Holideja kao da ga ne poznaje i da u njemu vidi samo omraženog stranca.

Kada je Lord sjahao pored ograđenog prostora za stoku, Pajk Larabi je razgovarao sa Griffinom o prikupljanju stoke. Videvši Lorda, on se namrštio.

— Nešto se desilo sa Lordom čim je iz grada došao pre vremena — rekao je i osetio da u njemu raste napetost.

Radeći na opravci kola pored štale Vins Hovard je bacio kratak pogled prema Lordu i počeo da briše ruke o jednu prljavu krpu. I on je osetio da nešto nije u redu.

Lord je sav zadihan prešao preko dvorišta i zaustavio se ispred rančera i Grifina.

— Šta je bilo? — zapitao je Larabi.

Boginjavi nasilnik se počeo vrpolti kao pas podvijenog repa, koji se plaši gazdine grdnje. Izvio je usne i rekao samo jednu reč. — Holidej.

— Šta je bilo s njim — resko je izustio Larabi.

— Ništa specijalno, gazda. Dograbio me je u salunu pošto se pre toga izdrao na Rajli Vola.

— Drao se na Rajli Vola — ponovio je Larabi. — Zar taj kućkin sin nije znao da učini ništa bolje nego da stoji i trpi da se jedan uljez izdire na njega?

Lord je kratko odmahnuo glavom. — Holidej je opasan — zviznuo je kratko i dodao. — Ljudi, on je prava munja, munjin brat.

Larabi se namrštio. — Video sam tog nitkova kako poteže, zaista je brzo. Vol dakle nije učinio ništa.

— Ništa. U stvari, po tome kako je izgledao, rekao bih da ga je Holidej dirnuo u uspavanu savest. Podsetio ga je na vreme kada je bio laf i kada je očistio Tombston. Vol

se vrlo nelagodno osećao, to mu se videlo na licu.

— U redu! — prasnulo je Larabi razdraženo. — Možda nam je Vol postao odjednom preterano savestan.

Dok se taj razgovor vodio, Vins Hovard se udaljio, i Lord je doviknuo za njim. — Imam za tebe jednu poruku, Vinse.

Hovard se brzo vratio do njega. — Od koga?

Lord se osmehivao, uživajući u nelagodnosti svog sagovornika. — Od Holideja. Rekao mi je da ti kažem da će te potražiti. To bi moglo da bude vrlo brzo. — Hovard je vidno pobledelo i Lord je nastavio obraćajući se sada Larabiju. — On je malo podivljao, gazda, počeo je da radi po gradu šta hoće. Pošto je izribao šerifa i maltretirao mene, ja sam zbrisao iz saluna, ali, ipak sam ostao u blizini da vidim šta namerava. — Zastao je, duboko udahnuo vazduh i onda tihim glasom nastavio. — Starog Votersa trgovca mešovitom robom uplašio je tako da su mu se pantalone tresle. Naterao ga je da Kojlovoj udovici ponovo otvori kredit. Kupili su dosta namirnica, a video sam na kolima nekoliko velikih kotura bodljikave i obične žice. Isto tako, najmio je u salunu tri radnika, pa izgleda da su ipak rešili da ostanu na ranču i da se ne kreću.

Rančer se trgao. — Kako je to moguće? Karolina Kojl nema ni pare da tim ljudima plati nadnice, a ne verujem ni da je Holidej toliko bogat. On možda ima nešto novca sudeći po njegovom izgledu, ali sumnjam da bi ulagao u tako problematičan posao. Pitam se šta taj čovek ima na umu. Možda Kojlovu udovicu ili...

— Sve sam proverio pošto su oni otišli. Jednostavno, nagovorio je ljude da rade bez plate sve dok ne okupe i ne oteraju stoku u Sokoro. Tek tada će im isplatiti nadnice.

— Do đavola! — opsovao je Griffin. — Loša je stvar što pri prvom susretu nismo toj skitnici prosvirali kuršum kroz glavu, Pajk.

— Sad nam kajanje ništa ne vredi — prasnuo je Larabi. — To mu je bio vešt potez. Ko je pristao da radi za udovicu?

— Vil Dejbrajt, Džud Ovens i Džesi Kern.

Larabi je izustio kletvu. — Onaj brbljivac Kern. je li?

— On je bio dobar radnik. Pajk — rekao je Griffin.

— Ko te je to pitao? Znači, Holidej se ukopava. Dobro, tri čoveka mu neće mnogo pomoći. Koliko mi imamo na platnom spisku, trideset pet ili četrdeset?

Griffin je klimnuo glavom, ali je zadržao sumnjičav izgled. — Svi oni neće raditi protiv udovice Kojl, Pajk.

Larabi je prkosno digao glavu. — E, bogami hoće ako im ja naredim!

Nadzornik je odrečno odmahnuo glavom. — Ne, ne računaj na to.

Larabi se zagledao u njega, a onda odsečno odmahnuo rukom. — To sada u svakom slučaju nije važno. Ako odlučimo da je napadnemo, bilo bi mudro ne voditi veliki broj ljudi sa sobom.

— Pa, ne računaj na mene, Pajk — rekao je Vins Hovard odjednom, i sve su se oči upravile ka njemu. On se osećao nelagodno, ali je uporno gledao Larabiju u oči.

— Ja dižem šator, gazda. Taj Holidej ne zna za granice. Erni i Bo su bili dobri, a on ih je obojicu sredio. Ni Lord nije za šalu, a Holidej

ga je sredio kao maminu mazu, i to bez po muke. Povrh svega, uspeo je da uznemiri i Rajli Vola i... pa eto i tebe i Grifa...

— Onda se gubi! — grmnuo je Larabi poervenevši pri sećanju na poniženje koje je doživeo. — Hajde idi, pobegni repa podvijenog među noge! Čisti se sa moje zemlje što brže. Pri pogledu na tebe dođe mi da puknem!

Snažni kauboj se uznemirio zbog Larabijeve reakcije. — Pa, mislio sam da odem ujutro, gazda.

— Gubi se smesta!

Hovard je duboko uzdahnuo i stegao vilice. — U redu. Ali, duguješ mi neki novac...

— Čistac! Dovoljno ti je plata što će te pustiti da odiašeš, a da ti ne prosviram kuršum kroz glavu! Smatraj da si srećno prošao, kukavni smrdljivče.

Hovard je naglo poerveneo. — Slušaj, ne moram to da trpim. Ne dajem ni cent na to ko si ti Larabi. Nisam ja kukavica, ali, ne vidim razloga da ostajem ovde gde me Holidej lako može naći. I zato odlazim... i hoću novac koji mi duguješ.

— Ništa od toga! — progundao je Larabi.

Hovardove sitne svinjske oči su zažmurile. — Ja sam za taj novac naporno radio. Nisi mi platio ni ono što sam obradio Holideja. Imam zarađenih više od dvesta dolara, i tražim da mi ih daš.

Hovard je pustio ruku na dršku revolvera i Larabi se prenuo.

— Stani, stani malo! — umešao se Griffin i stao između njih. — Čujte, možda tu nešto možemo da iskoristimo. Nema smisla da se među-

sobno svađamo, jer time samo radimo u Holidejevu korist.

Larabi se zagledao u Grifina. — Šta misliš da kažeš?

— Vins je u pravu, gazda — rekao je nadzornik tiho. — Dok je on ovde, Holidej zna gde ga može naći.

— Do đavola, nisam toliko glup da to ne znam! — rekao je rančer razdraženo.

— Ne, ne samo glasno razmišljam. Pretpestavimo da Holidej dobije vest da je Vins otišao? Šta će on učiniti?

— Poći će u poteru za mnom, eto šta će učiniti! — odgovorio je Howard. — Naravno, u planinu. U tim brdima neki ljudi su zauvek nestali.

Griffin je začutao i pogledao ostale, dajući im vremena da razmisle o onome što je rekao. Larabijevo ljutito lice se razvedrilo i bora zamišljenosti urezala mu se na čelu.

Pogledao je kratko Vinsa Howarda. — Šta kažeš na to, Vinse? Posle toga možeš se opet vratiti nazad.

— Ja ipak hoću novac koji mi duguješ — rekao je Howard mrgodno, odbijajući da razmišlja o nečem drugom.

Larabi je umorno odmahnuo glavom. — Dobićeš tvoj novac i dobićeš i nagradu, dodatak pedeset dolara, ali, nećeš to dobiti dok Holidej ne bude mrtav. Važi?

Howard je i dalje izgledao sumnjičav.

— Ja ću to učiniti, gazda — rekao je Lord pljesnuvši se po revolveru. — Biće mi zadovoljstvo...

— Ne mešaj se ti u to — zarežao je Howard i okrenuo se rančeru. — O'kej, ali, neka bude sedamdeset pet.

— Ne pokušavaj da se cenkaš sa mnom, kukav...! — Larabi je za-

stao u pola reči i slegnuo ramenima. — U redu, vredi toliko da se otarasim Holideja.

— Onda je Kojlov ranč tvoj, Pajk — rekao je Griffin.

Rančer je klimnuo glavom, ali je još o nečemu razmišljao. — Lorde, i ti možeš da zaradiš nešto novca. Jesi li zainteresovan?

— Naravno. Šta treba da radim.

— Sačekaj malo. Kole, reci jednom čoveku da odjaše u grad i da odnese jednu poruku Rajli Volu. Larabi se odjednom široko osmehnulo. — Do đavola, ovo mora uspeti.

IX

— Dolazi neki konjanik — rekao je Džud Ovens stavljajući teško burrence s ekserima i namotaje bodljikave žice pred štalu na Kojlovom ranču.

Holidej se okrenuo i ugledao oblaci prašine koji se dizao na putu prema gradu. Kern i Dejbrajt izašli su iz štale i zastali. Dejbrajt je rukom natkrilio oči.

— Liči mi na šerifa.

Holidej je žmirnuo i prepoznao Rajli Vola. Kada je ovaj prišao blizu brvnare, Karolina je izašla na trem.

— Da vidimo šta ima da kaže — rekla je silazeći sa verande.

Holidej je pošao sa Karolinom do korala gde su sačekali Vola. Šerif je sjahao i pogledavši udovicu dodirnuo rukom obod šešira.

— Drago mi je što vidim da imate radnike, gospođo Kojl — rekao je šerif. — Nadam se da ćete uspeti da se sredite.

— Hvala, šerife. Mogu li nešto učiniti za vas?

— Ne mađa. Došao sam da razgovaram sa Holidejem.

— Ovde sam, šerife. U čemu je stvar? — umešao se Dok.

Šerif je kratko vreme gledao pustolova. — Vi umete da izravnavate račune, zar ne, Holideje?

— Da, računi su moja specijalnost.

— Da, vidim. Od kako ste došli smakli ste tri čoveka, izvrgli ruglu jednog uglednog rančera i učinili vazdan drugih stvari. Sem toga, naterali ste lokalnog trgovca da gospođi Kojl da kredit, iako on to nije hteo.

— Šerife — zaustila je Karolina.

Šerif je prekinuo pokretom ruke.

— Sve je u redu, madam, ako ste vi od toga imali koristi, nemam ništa protiv. Nikada nisam ni želeo da propadnete.

— To smo videli po vašim postupcima — rekao je Holidej oporo.

Vol je zažmirio i Karolina je pogledom dala znak Holideju da učuti.

— Zbog čega ste želeli da me vidite? — zapitao je pustolov nestrpljivo. — Ja sam zauzet poslom.

— U redu, dojahao sam da vam kažem da je dosta razmirica i gužve, Holideje, i da neću...

— Nije moja krivica — prekinuo ga je Dok.

— Nije važno čija je krivica, to se mora prekinuti.

— Jeste li to rekli Larabiju?

Vol se zbunjeno premestio s noge na nogu. — Ne pominjite sad Larabiju, ja govorim vama. Poslali ste Vinsu Hovardu poruku da ćete ga potražiti...

Karolina se žustro okrenula Holideju. — To mi niste rekli.

Pustolov je slegnuo ramenima. — Nije bilo važno. Nameravam da potražim Hovarda kada za to dođe vreme. Poručio sam mu to da bih ga držao u strahu.

— To vam je uspelo. Vins se uplašio i zbrisao. Svratio je kod mene da vidi da li ću ga pratiti do granice pokrajine. Ja sam mu rekao da ću učiniti nešto bolje: da ću dojahati ovamo i da ću vas imati na oku dok on izmakne.

Holidej je škripnuo zubima. — Ja sam njegov dužnik! A kao što rekoste, ja sam i čovek koji voli da izravna dugovanja.

Šerif je progovorio nešto oštrije. — Maločas sam vam rekao da hoću da se taj sukob između vas i Larabija završi.

— Recite to Larabiju!

— On to zna.

Pustolov se prezirivo osmejavao. — Vi ste mu to rekli? Gluposti. On pucne prstom, a vi skakucete kao marioneta. Vole.

Repli Vol je stisnuo usne. — Ne brinite za mene, Holideje. Držite se samo onoga što sam vam rekao. Nema više sukoba. To mislim ozbiljno.

Klimnuo je glavom Karolini, dodirnuo prstima obod ščira i onda se opet vinuo u sedlo. Kada je okrenuo konja zastao je i pogledao Holideja.

— Pre nekoliko godina hteo sam da se skrasim i zasnujem dom — rekao je tiho. — Oženio sam finu ženu. Ona se razbolela i trebalo je da bude operisana što je značilo da mora da otputuje za Boston. Ja nisam imao novca, i neki ljudi su mi ga dali pod uslovom da jedne noći zatvorim celi grad onim što se događa. Ja sam to učinio. Moja žena je ipak umrla. Ti ljudi su me posle

toga imali u rukama i oni su to znali. Nije me briga za to. Bez nje, život mi ne znači ništa.

Poterao je konja dodirom mamuza. Holidej je stavio ruke na usta i doviknuo za njim. — Nije čudo što uvek izgledate umorni, Vole. Kladim se da slabo spavate!

— Vi ste surov čovek, mister Holideje — rekla mu je Karolina stiskajući ljutito usne.

Holidej je ostao pribran i ibezizraznog lica. — Čini vam se. On mora ponovo postati čovek, a da bi to postao, nešto ga mora bolno začuti — rekao je, okrenuvši se na petama i polazeći prema koralu. — Hoćete li mi spakovati nešto hrane u moje bisage.

Mlada žena je kratko kriknula i dah joj je zastao. — Nećete valjda poći za Vinsom Hovardom? Valjda ste čuli šta je šerif rekao?

Holidej je čak nije ni pogledao. Provukao se između dve gredice na ogradi i pošao prema svom konju. Odmahujući glavom u neverici, Karolina se okrenula i vratila se u brvnaru

•

Kada je posle batinanja na Kojlovom ranču Dok Holidej prezdravio i ustao na noge, Vins Hovard je odmah znao da će s njim imati neprilika. Očekivao je da će Holidej šetajući doći u grad i krišom se ukrati u prvu diližansu, ali, to se nije desilo. Hovard do tada nije naišao na čoveka sličnog Holideju, i kada mu je Lord doneo Dokovu poruku iz grada, on je zaključio da ovaj kraj za njega više nije zdrav. No,

znao je da će ga čovek Dokovog kova goniti do pakla ako je to potrebno. Bekstvo mu je izgledalo kao jedini izlaz, ali se Larabi setio nečega što bi takođe moglo biti dobro... ako uspe. Prihvatio je Larabijev plan i prišao njegovom izvođenju.

Hovard se zaustavio na jednom visokom grebenu i pogledao nazad prema liniji brežuljaka koju je prešao bežeći prema planinama. Bacio je pogled u nebo. Sunce je brzo klizalo ka horizontu. Holidej je trebalo da se pokaže negde na putu kojim je došao, ako je uopšte pošao za njim. Izvadio je iz bisaga durbin, sjahao i odveo konja u žbunjak i tamo ga vezao. Pošto se popeo na jednu veliku stenu legao je potrbuške i pomoću durbina osmotrio put kojim je došao. Tamo nije bilo ni znaka od nekog konjanika, niti se dizala prašina pod kopitama nekog dolazećeg konja. Spustio je lagano durbin. Do vraga, pomislio je, vređelo bi ako se Holidej uopšte ne bi pojavio. Ali, to je bilo nemoguće, Hovard je to znao. Holidej je morao biti negde iza njega. Vins je u salunu govorio dovoljno glasno, tako da bi ga oni što su tu bili mogli čuti, da će preći preko planina i odjezđiti za Teksas. Prema tome, Holideju nije bilo teško da sazna kojim putem je pošao. Vins se trudio da ostavi utisak kao da beži od straha, ali je prikrivajući bajagi trag ostavio dovoljno znakova da ga dobar tragač može pratiti.

Ipak bi se Hovard bolje osećao da je ugledao Holideja. Okrenuo je durbin prema padinama najbliže skupine brežuljaka, ali, tamo nije ugledao nikakvo kretanje. Senke sumraka sada su brzo tamnele, jer je sunce zašlo iza vrhova planina, i

Vins se počeo osvrtni, tražeći pogodno mesto za logor. No, znao je da te noći sigurno neće spavati mnogo.

*

Nasuprot bleska zalazećeg sunca, Holidej je ugledao tanak oblačić prašine koji se dizao lagano iznad linije brda nasuprot njemu. Oblačak je bio redak i jedva primetan i pri drugom uglu svetlosti Holidej ga ne bi ni primetio.

Holidej nije bio budala. Naslućivao je da mu se sprema zaseda i da će ga Vins Hovard negde sačekati. Verovatno će izabrati neko pogodno mesto i da neće čekati da se daleko udalji od ranča „Dijamond B”. To je objašnjavalo zašto taj čova nije pobegao onako brzo kao što je Holidej očekivao. Primetivši oblačak prašine, pustolov je zaključio da ima dve mogućnosti za izbor. Mogao je zanočiti i poći tragom sutra ujutro rano, a mogao je nastaviti potragu još iste večeri i možda naići na Hovardov logor. Računao je da će begunac spremiti sebi makar kafu, ako se i ne odluči da pripremi celu večeru.

Donevši odluku, Holidej je poterao konja prema sve tamnijim padinama. Pokušaće da nabasa na Hovardov logor. Penjanje ka vrhu bilo je dugo i teško i kada se potpuno smračilo, morao je da sjaše i da povede svoga konja. Zadihan i skoro bez daha konačno je stigao do vrha grebena i tu zastao da se odmori, osluškujući dahtanje svoga konja koji je pognute glave stajao pored njega. Brišući znoj sa lica privukao se na kolenima i laktovima do ivice

i pogledao niz padinu i dalje do susjednog uspona. Nije video ništa sem tame. Pomislio je da je možda pogrešio. Možda oblačak prašine nije došao iza ovog prevoja već iza onog drugog prevoja. Ako je želeo da to utvrdi morao je da se spusti niz padinu ispred njega i da se popne uz drugu padinu u potpunom mraku. Pogledao je nebo na istoku i osmehnulo se. Noćas će mesec izaći rano, i to ga je navelo da se odluči. Pojahao je konja i oprezno pošao niz obronak.

Kada je stigao na vrh drugog grebena bila je već uveliko prošla ponoć i bilo je malo nade da će u to vreme neko još održavati logorsku vatru. No, računao je da će možda ujutro imati više sreće i sjahavši s konja namestio se između dve stene sa čebetom oko ramena. Brzo je zadremao urezavši sebi u podsvest da se probudi pre izlaska sunca.

Kada je otvorio oči, Dok Holidej nije znao koliko je dugo spavao i šta ga je probudilo. Stegnuvši čvršće dršku „kolta” koji je držao u ruci, zapeo je obarač. Još nije bilo jutro pa se čak na istoku nije sivala ni zora.

Namrštio se ne mičući se sa mesta. Njegov konj je kopao nogom što je značilo da ga je nešto uznemirilo. Nije čuo ništa, a još je manje video šta ga je moglo probuditi, ali mu je šesto čulo govorilo da je opasnost blizu. Možda planinski lav? Udahnuo je je kroz nos, ali nije osetio opor miris divlje životinje.

Onda je čuo nepogrešivo razgovetan kliket zapinjanja obarača puške. Odbacivši čebe, bacio se u stranu pucajući iz pištolja. Kao odgovor, grmnuo je tresak skraćene dvocevke i kiša olovnik kuglica izrešetala

je čebe i obližnje stene. Holidej je ispalio još jedan hitac u pravcu bleska puške, a onda se bacio iza stene u trenutku kada ga je potražio snop olovni tanadi iz druge cevi dvocevke.

Zemlja i kamenje oko njega su zapraštali, i Dok je nastavio da se kotrlja da bi se na kraju našao na jednom kolenu, uzdrhtalog srca. Čuo je kako se dvocevka otvara i kako prazne čaure padaju na tlo da bi na njihovo mesto došli puni meci. Holidej nikoga nije video, ali je opalio u pravcu zvuka. Učinilo mu se da je čuo kako je neko zastenjao, ali je odmah zatim odjeknulo metalno šklijocanje zatvaranja cevi dvocevke. Bacio se na tlo kada je dvocevka ponovo zagrmela i kiša olova proletela iznad njegove glave.

Holidej se kliznuo niz padinu i više nije mogao da se zadrži, iako je znao da će buka pri kotrljanju otkriti njegov položaj ubici iz zasade. Čuo je bat čizama i udarivši pri padu na jednu stenu zadržao se tu oslonjen leđima. Digavši pogled ugledao je pri svetlosti zvezda nečiju siluetu. Čovek je stajao na steni i dvocevkom ciljao na Holideja. Pustolov je zapeo obarač i njegov „kolt“ je grmnuo. Istog trenutka noć je obasjao kratak blesak iz cevi dvocevke. Dok je očekivao da oseti bolni udar tanadi u telo, a onda je odjednom shvatio: plameni jezičak iz cevi sevnuo je prema nebu. Pribrano je počeo da prazni magacin „kolta“ puštajući da prazne čaure padaju na tlo. Pre toga, ubica iz zasade je stenjući u samrtnom ropcu pao među stene.

Kada je Holidej napunio revolver, napadač je već bio mrtav. Ali pustolov se nije pomakao, već je i

dalje osluškivao. Konj je još uvek rzao i povremeno kopao kopitom zemlju. Proklinjući životinju, pokušao je da eliminiše te šumove i čuje druge, opasnije, kao što je trljanje odela po stenju ili klizanje pri izvlačenju revolvera iz futrole.

No, nije čuo ništa sem svog sopstvenog disanja.

Holidej je međutim nije hteo da rizikuje. Zgrčio se u zaklonu i sa zapetim revolverom, dršćući od jurnje hladnoće, sačekao da se nebo na istoku zabali zorom. Tada je obilazeći oko stena oprezno pošao ka mestu gde je video da je palo telo napadača iz zasade.

Napadač je ležao licem okrenut zemlji. Jedna ruka bila mu je neprirodno savijena, a glava zavučena između dva kamena. Dvocevka je ležala nekoliko metara dalje, a revolver koji mu je ispao iz futrole, bio je zariven u mekanu zemlju. Holidej je sačekao izvesno vreme da bi proverio da se napadač ne kreće, a onda je sa naperenim revolverom pošao napred. No, busijaš nije glumio. Bio je mrtav. Pustolov ga je okrenuo na leđa i iznenađenje mu je zateglo lice.

Napadač nije bio Vins Hovard nego Lord.

U istom trenutku kada je Holidej prepoznao busijaša, s obronka je planula puška i on se zatetura od udara kuršuma u bok grudi. Padajući sa stene na kojoj je stajao, začuo je još dva hica i zvižduk kuršuma koji su proleteli pored njega. Dok je pao na zemlju, udario glavom i njegov „kolt“ je planuo, ali bez određenog cilja. Kroz izmaglicu nesvestice čuo je tutanj čizama i shvatio je da je upao u klopku. Onaj oblačić prašine nije poticao od Ho-

varda nego od Lorda. Verovatno da ga je Lord primetio i pošao za njim nezavisno od Hovarda, u nadi da će se pod zaštitom mraka privući Holideju i razneti ga hicima iz skraćene dvocevke. Taj njegov plan okrenuo se na njegovu štetu, ali je verovatno Hovard bio u blizini i čuo pucnje koji su mu otkrili položaj žrtve.

Holidej je s mukom dohvatio pištolj koji mu je u padu ispaao iz ruke i stisnuo zube da bi prigušio bol, zapeo obarač. Čuo je kako se Hovard privlači sve bliže, i najзад ga je ugledao na vrhu obronka jasno ocrtanog pri bledilu zore. Zlobno i iscerenog lica u osmeh, Hovard je pobedonosno primeo kundak „vinčesterke” ramenu. Holidej je prikupio snagu i bukvalno skočio u stranu. Puška je planula i kuršum se zario u stenu na mestu где je Dok stajao. Hovard je opsovao i brzo ubacio nov metak u cev.

Zgrčen od bola, Holidej je digao „kolt” s obe ruke i ispalio dva brza hica. Glava Vinsa Hovarda trgla se unazad, jer ga je jedan metak pogodio usred lica i razneo mu lobanju. Drugi kuršum zario mu se u grudi, ali on nije ni bio potreban. Hovard je već bio mrtav.

Dok Holidej je osetio da se svet oko njega kovitla i skljojao se na zemlju nemoćan da spreči pad. Učinilo mu se da je jeknuo dok je padao u bezdani mrak.

X

Kada se iskobeljao iz dubina nevestice, pomislio je da mora biti

negde u blizini vatre. Na licu je osećao toplotu i otvorivši oči instinktivno je zažmirio kada je na zenicama osetio blesak bakarnocrvenog sunca koje je visilo na nebu direktno iznad njega. Kada je pokušao da se pokrene, prostrelilo ga je strahoviti bol i njegovi izubijani mišići i kosti podsetil su ga šta se desilo.

Trebalo mu je dosta dugo vremena, nije znao koliko dugo, da se okrene na zdravu stranu i skoro još više da prikupi dovoljno snage da podigne košulju i pregleda ranu. Kada je video duboku posekotinu u mesu i belinu rebra koje je iz nje virio, i krv koja je pulsirajući curila iz rane, zapitao se da li će preživeti. Jedna strana pantalona bila mu je natopljena krvlju. Tlo je bilo tamno od krvi. Do đavola, koliko krvi čovek ima u sebi?

Izvukao je maramicu iz džepa i pritisnuo je na ranu, ali je posekotina bila dugačka i duboka, tako da nije zaustavio krvarenje. Znao je da brzo gubi snagu i ukoliko ne zaustavi krvarenje verovatno će umreti na ovom grebenu sa dvojicom već mrtvih pored sebe.

Uspeo je da zavuče ruku u džep pantalona i izvuče perorez. Disanje mu je i od tog malog napora postalo kratko i isprekidano. Uhvatio je oštricu peroreza zubima i posle nekoliko pokušaja i mnogo napora uspeo je da ga otvori. Onda je uzeo perorez u ruku i počeo da seče rukav košulje blizu ramena. Stiskao je zube od napora, ali je uspeo da odreže rukav. Pošto je isti proces ponovio sa drugim rukavom, ostao je da leži dok mu se sve vrtelo pred očima. Od rukama je napravio jaštućice, stavio ih na ranu, zatim ski-

nuo kajiš, omotao ga sebi oko grudi i zategao. Kada je metalni jezičak kliznuo u poslednju ruku na kajišu Holidej se onesvestio. Kada je ponovo otvorio oči bilo je kasno poslepodne. Tamne siluete kružile su na nebu i on je znao da su to ptice grabljivice. Mašio se rukom za pištolj i našao ga pored sebe. Pokušao je da ga digne sa namerom da opali i rastera ptice, ali je bio suviše slab. Stegao je nož u ruci sa nejasnom idejom da se njime zaštititi.

Počeo je da drhtati i shvatio je da ima groznicu, ali da još uvek zna da razmišlja. Kada misli budu počele da mu lutaju, to će značiti da je smrt blizu. Onda je osetio na grudima neku težinu, neka senka mu je zaklonila sunce i kričanje ptice grabljivice probilo mu je bubne opne, a njene kandže zarile su mu se u meso. Instinktivno je zamahnuo rukom da se zakloni, nesvestan da još uvek u rukama drži perorez. Sasvim slučajno oštrica je reznula po izduženom vratu, krv je linula i ranjena ptica je poletela sa njega uplašeno kričući.

U tom trenutku grmnuo je pucanj, i vazduh je zatalasao lepršanje mnogih krila i kričanje lešinara. Dok je klonuo nazad zahvalan nebu što je našao dovoljno snage da opali iz revolvera. Ali, u desnoj ruci još uvek je držao perorez, a levom je pritiskao grubo napravljen zavoj na rani. Šta to znači, pomislio je. Da li su to halucinacije ili je pucanj zaista odjeknuo.

Još jedna senka zaklonila je sunce. Zastenjao je i stisnuo nož u ruci. Ptice lešinari su se vraćale...

Ali grešio je. Ovaj put sunce mu nije zaklonila senka ptice: bio je to

čovek. Osetio je vodu na usnama i pohlepno je počeo piti.

— Polako, momče, polako. Samo pomalo. Biće ti dobro...

Odjednom Holidej je bio ponovo svestan. Čovek koji mu je pritekao u pomoć bio je šerif Rajli Vol.

*

Logorska vatra je pucketala, a njena toplota odbijala se od kruga kamenja koje je Vol poređao oko nje. Šerif je stavio nešto hrane u limeni tanjir i pružio ga Holideju koji je sedeo naslonjen na stenu. Holidejeva rana bila je sada dobro previjena, i on se osećao mnogo bolje, nego onda kada ga je Vol našao, mada je još uvek bio slab. Nije bio gladan, ali je prinudio sebe da nešto pojede. Želeo je u stvari još jedno lonče tople kafe. Rajli Vol je seo na kamen blizu vatre i počeo da jede iz pocrnelog tiganja.

— Zašto se petljate sa mnom? — zapitao je pustolov konačno.

Vol je zagrizao komad suvog mesa pre nego što je odgovorio. — Vi imate proketo efikasan način da čoveka bocnete, Holideje. Kada sam juče otišao sa imanja Kojlovih bio sam besan, skoro toliko besan da sam hteo da se vratim i da vas izazovem na obračun. Bio sam besan sve vreme puta i u toku noći. Ali, onda sam usnio Evu, moju ženu, prvi put posle dugo vremena. U snu me je gledala sa negodovanjem. Mislim da je to ono što mi je trebalo. Vaše kockanje, o Tombstonu i o Larabijevom žapcu je to izazvalo.

— Rekao sam vam istinu — rekao je Dok tiho.

— Do vraga, vi nikad ne odustajete?

Holidej se osmehnuo slabo.

— Pa dobro, sad možete prestati, jer sam odlučio da ću od danas opet biti čovek koga je Eva poznavala. Vi ste mi pokazali koliko duboko sam pao u ponor. Shvatio sam da ceo grad živi u strahu od Larabija, jer sam ja to dopustio. Znao sam da je moja krivica što ste uleteli u zasedu, i zato sam ovde. Ali, kada sam video lešinare, mislio sam da sam suviše zakasnio sa povratkom u ljudsko dostojanstvo. No, imali ste sreće, mister.

— Vi ste toj sreći pomogli — rekao je Holidej dodirnuvši zavoje.

Vol je odmahnuo rukom. — Čvrsti ste, to je bitno. Većina ljudi bi umrla sa takvom neprevijenom ranom.

— A šta ćemo sa Larabijem? — zapitao je Dek. — Pitaće se zašto se Hovard i Lord ne vraćaju.

— Da, Ali mislim da neće početi da brine možda do sutra u podne.

— U međuvremenu...?

Šerif je srknuo kafu. — U međuvremenu — rekao je Vol — treba da se počistimo odavde. Kuća udovice Kojl je najbliža, jer ne verujem da biste izdržali put do grada.

Holidej je stisnuo usne, znao je da je šerif u pravu. Ne bi mogao živeti do Alameda. — Kad ćemo poći? — zapitao je sa strepnjom.

— Ako se osećate dovoljno jaki, mudro bi bilo jahati noću.

Holidej je klimnuo glavom pokušavajući da sebe zamisli u položaju da jaše i da zamisli kakvo mu mučno i tegobno jahanje predstoji.

Siva svetlost probijala se kroz mutne prozore kuhinje i Pajk Larabi se namrštio na doručak koji mu je kuvar pripremio. Napolju je padala kiša, fina blaga kiša koja je nastavila da puni veštačko jezero, ali je takode sigurno nastavila da briše tragove u brdima, a to je u ovom trenutku više brinulo Larabija. Vrata su se otvorila i iz dvorišta je ušao Kol Griffin cedeći vođu sa svog mokrog mantila.

— Konji su osedlani, Pajk. Ali, nećemo naći mnogo tragova.

— Zar misliš da ja to ne znam?

Griffin se namrštio. — Trebalo bi da sačekamo bar do podne Pajk. Larabi je ispio svoju kafu, ustao, uzeo šešir i kišni ogrtač. — Idemo odmah. Jedan kauboj je juče primeo ptice grabljivice iznad grebena.

Pred kućom u dvorištu čekala ih je gomila kauboja sa kišnim ogrtačima na ramenima. Izgledali su jadno, ali od Larabija nisu dobili ni pogled saučešća. Gazda se vinuo u sedlo i okrenuvši konja mahnio im rukom da pođu za njim. Uputili su se ka maglovitim obrisima planina i kada su bili negde na delu imanja ranča „Dijamond B“, tamo gde je Holidej bio napadnut, Kol Griffin je priterao svog konja pored Larabijevog i pokazao rukom prema Kojlovom imanju.

— Pajk! Pogledaj!

Kroz rominjavu kišu, preko grebena koji je skrivao Kojlovu brvnaru, jahala su dva konjanika. Jedan od njih kao da je bio pognut u sedlu, a njegovog konja vodio je prvi konjanik. Trenutak kasnije, zašli su iza prevoja.

— Ko je to bio? — zapitao je Larabi vrlo tiho.

— Ne znam, ali Hovard i Lord

sigurno nisu — rekao je Griffin ozbiljno. — Onaj drugi izgleda kao da se jedva drži.

— Možda je ranjen — rekao je rančer.

— Da, možda. Pajk, ne misliš valjda da je Holidej uspeo...?

Larabijevo lice bilo je hladno kao stena. Voda mu je curila s oboda šešira, ali, on to kao da nije primećivao.

— Hajdemo da vidimo — rekao je poteravši konja.

Kauboji su se zgledali u nedoumici ali se Griffin izdrao na njih. — Čuli ste šta je mister Larabi rekao. Napred!

— Do đavola, za udovicu radi Džesi Kern, Kole — usprotivio se jedan kauboj. — On će nas oduvati iz sedla kuršumima.

U Griffinovoj ruci pojavio se zapet „kolt”. — A ja ću vas oduvati ako ne krenete!

Kauboji su neodlučno pojahali za Larabijem, praćeni Griffinom koji ih je terao sa zapetim revolverom.

Pošto je objasnila Džudu Owensu i Vilu Dejbrajtu da ranjenom Holideju pomognu da sjaše i unesu ga u kolibu, Karolina Kojl je stavila vođu na vatru i pošla da uzme jod i zavoje. Za to vreme na pola uha je slušala objašnjenje šerifa Rajli Vola šta se u stvari odigralo.

— Drago mi je što ste okrenuli list, šerife — rekla je kada je šerif završio. Neće nam škoditi malo reda i mira.

— Tako će odsada biti — potvrdio je Rajli. — U svakom slučaju, či-

niću sve što mogu. Ali, ostavimo sada to. Holideju je hitno potreban lekar.

Karolina se okrenula Vilu Dejbrajtu. — Vile, odjaši u Alamedu po doktora Klajna.

— Odmah, madam. — Dejbrajt je požurio na zadnja vrata, a Karolina i Owens su se posvetili Holideju, i baš kada ga je Karolina pokrivala, iz dvorišta se začulo dozivanje Džesi Kerna.

— Dolaze konjanici! Izgleda da ih predvodi Pajk Larabi.

Karolina je pokrila polusvesnog Holideja i pošla ka vratima. Čula je topot kopita i srce joj je brže zakućalo kada je videla Larabiju i Griffinu na čelu pola tuceta namrgođenim kaubojima. Rančer je zurio u Vola, nesposoban da prikrije svoje iznenađenje.

— Šta ti ovde radiš? — zapitao je.

Šerif je zapazio da Džesi Kern izviruje iza štale sa puškom u ruci, i da je Owens spreman na verandi. Zabacio je šešir na rotiljak i zadenuo palac za opasač.

— Doneo sam Doka Holideja.

Larabi i Griffin su se zgledali, i rančer je oprezno zapitao. — Je li mrtav?

Vol se osmehnuo lukavo. — Da ne bude malo mnogo, Pajk! Ne, nije mrtav. Izgubio je krvi, ali će za nedelju dana biti opet na nogama i zagorčavaće ti život.

Larabi je zažmirio. — Ti kao da si zbog toga zadovoljan, Rajli.

— Jesam. Odsada će se stvari izmeniti, Pajk. Kucnuo se prstom po šerifskoj zvezdi. — Ja sam malo osramotio taj znak, ali sada ću to popraviti. To znači da ti i tvoji ljudi nećete više moći da terate ljude

da igraju kako vi hoćete. Holidej je svima pokazao da nisi takva veličina kao što misliš. Uvalio si se u nevolju, Pajk.

Larabijev kišni mantil je odjednom poskočio i kroz tkaninu je platio crvenkasti plamen, šireći miris nagorele gume. Rajli Voj je širom razrogačio oči kad ga je olovno tane pogodilo i bacilo na zid brvnare. Ogrtač je poskočio još jednom kada je Larabi ispalio metak na Džuda Ovensa, koji se mašio revolvera. Ovens se zateturio, tresnuo na ogradu verande i stenjući prevrnuo se preko nje u dvorište.

Džesi Kern je opalio iza ugla štale i jedan kauboj je naglavačke pao iz sedla. Ostali su se raspršili na sve strane, ne želeći da uzmu učešća u obračunu. Griffin je opalio dva hica i oborio Kerna koji je nagnao u bekstvo. Za to vreme, Larabi je bio sjahao i dotrčao do verande i Karolina je pohitala da sa zida skine pušku. Larabi je jurnuo u odaju i jednim udarcem izbio ženi oružje iz ruku, a onda joj prilepio šamar nadlanicom. Karolina se srušila preko stola na stolicu.

Sa pobedonosnim osmehom, Pajk Larabi je uperio još zadimljen revolver prema krevetu gde je bled ležao Holidej. Zao osmeh mu je razvukao usne kada je zategao obarač.

Odjek dva hica prolomio je brvnaru i čebe na Holideju je poskočilo. Larabi je poskočio, a onda sa nevericom pogledao crvene mrlje koje su mu se rascvetale na prsima. Bio je žrtva čistog trika koji je trenutak ranije primenio na Rajli Vola. Borio se da ostane na nogama i da ispali još jedan hitac na Holideja.

Pustolov je opalio još jedan hitac, i Karolina je užasnuto pokrila lice

rukama kada je skoro obezglavljenno telo proletelo kroz otvor vrata i srušilo se na verandu.

Zaprepašćen prizorom, Kol Griffin je opsovao i škripeći zubima jurnuo u brvnaru sa revolverom u ruci. Ugledao je Karolinu koja se s mukom dizala sa poda i Holideja sa desnom rukom opuštenom pored kreveta. „Kolt“ mu je ležao na podu gde je kao iz šake nemoćne da ga drži dalje.

Nadzornik je trijumfalno nasmejao i digao svoj „kolt“.

— Zbogom protuvo! — rekao je, i u istom trenutku je bio odbačen napred udarcem kuršuma teškog kalibra u leđa. Srušio se kao bezoblična masa pred noge Karoline, i ona je instinktivno nogom gurnula njegov revolver dalje od dohvata njegovih zgrčenih prstiju. Griffin je bio mrtav za nekoliko sekundi. Tresući se od straha, žena je pogledala napolje gde je stajao Rajli Vol sa revolverom u obe ruke. Iz ugla usana curila mu je krv.

Izgledalo je kao da želi da se nasmeši, ali je samo zakoluto očima i pao na tlo.

Karolina je ugledala Ovensa koji joj je davao znak da je s njim u redu, a onda je požurila do kreveta i dignuvši Holidejevu ruku na postelju zadržala je u svojoj.

— Oh, Džone! Sada je sve završeno!

— U pravi čas — prošaputao je. — Kako je Vol?

— Pogođen je u grud. Učiniću za njega što mogu dok dođe doktor. Mislim... da će preživeti.

— Odlično! Nekada je bio dobar šerif i kada se oporavi, biće opet takav.

Karolina ga je udobnije namesti-

la na postelji. — Ostaćete ovde neko vreme. Sada ionako nema nikoga protiv koga bi trebalo da se borite.

Dok Holidej se osmehnuo. Karolina nije znala da mu je predstojala još jedna teška, verovatno beznadežna borba: borba sa samim sobom. Morao je da uloži mnogo napora ako je hteo da prema Karolini ostane ravnodušan... jer, ona je izgledala živahna, ženstvena, primamljiva do krajnosti... i što je najvažnije, gle-

dala ga je pitomo, skoro pokorno. Tome je teško mogao odoljeti.

Još uvek bleđa, Karolina mu je namestila pokrivač do ramena. Nagnuvši se, prinela je lice sasvim blizu njegovom i pogledi su im se sreli. Odjednom, bez vidljivog razloga, sagla se još više i poljubila ga u usta.

— A sada pohitaj da pozdraviš — rekla je. — Čeka te ozbiljan i važan posao.

Holidej se osmehnuo. — Neće mi biti neprijatan — rekao je.

K R A J

SVIM
ČITAO CIMA
ŽELIMO SREĆNU
1984.
GODINU